

DE

1942 - TRIDESET LET - 1972

DELAVSKA ENOTNOST

27. NOV. 1971 — ŠT. 47/48 — L. XXIX

Pravi naslov za denarne zadeve Ljubljanska banka

Letošnje leto bomo zapisali v zgodovino našega razvoja z rdečimi črkami, ker pomeni izredno pomemben mejnik na poti Socialistične federativne republike Jugoslavije, katere rojstni dan bomo slavili te dni.

Z dopolnili zvezne ustave smo namreč odprli pot za urejanje mnogih zelo perečih vprašanj našega družbenega in političnega življenja pa tudi osnovnih vprašanj na področju družbeno-ekonomskih odnosov. Ta dopolnila so zagotovila pogoje za odpravljanje preživelih ostankov etatizma, ki so bili glavni izvor gospodarske nestabilnosti in inflacijskih gibanj. Z njimi smo opredelili odgovornost federacije, republik in avtonomnih pokrajin za njihov skupni in za njihov lastni razvoj, z njimi smo približali, da je najbolj značilno bistvo naše jugoslovanske skupnosti samoupravljanje kot temeljni družbeno-ekonomski odnos, ki mora biti vgrajen v celotno družbeno zgradbo.

Zapisano v zgodovino

Mimo tega smo letos že zaključili tudi razgibano javno razpravo o dopolnitvi slovenske ustave, s katerimi SR Slovenijo opredeljujemo kot državo, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Prav te dni so nekateri zbori naše republiške skupščine že sprejeli ta dopolnila. V kratkem bo torej tudi naša ožja domovina dobila svojo dopolnjeno ustavo, prilagojeno stopnji njenega razvoja in njenim hotenjem.

V vseh ustavnih razpravah je z največjo zavzetostjo sodelovala tudi naša organizacija, saj so sindikati življenjsko zainteresirani za uveljavitev ustavnih dopolnil, ki na nov način opredeljujejo samoupravni položaj delavca in delovnih organizacij ter njihovo odločilno vlogo pri usmerjanju pogojev in rezultatov dela. O tem so letos predstavniki naše organizacije jasno in odločno povedali svoje mnenje tudi na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, kjer so poudarili, da je samoupravljanje neodtujljiva pravica delovnih ljudi, iz katere izvira tudi njihova pravica odločanja na vseh ravneh in na vseh področjih našega družbenega življenja.

Ko ugotovljamo vse to, moramo seveda odkrito priznati, da naša ožja in širša družbeno skupnost še vedno pestijo najrazličnejše težave, da gospodarstva še vedno nismo uspeli stabilizirati in da inflacije še nismo zaustavili. Bili bi seveda nerealni, če bi pričakovali, da bodo ustavne spremembe same po sebi odpravile vse težave in neskladja, ki so se nakopičila v našem dosedanjem življenju. Uvodoma smo že poudarili, da so te spremembe samo odprle pot za razreševanje najrazličnejših problemov, da so dale ustavno-pravno podlago za urejanje vsega titega, kar nas moti v naši skupnosti. Naša skupna dolžnost pa je, da to izkoristimo v polni meri in da vse tisto, kar smo zapisali v ustavo, tudi zares prelijemo v življenje. To je naloga delovnih ljudi in njihovih združenj, to je naloga občin, republik in federacije in seveda tudi naloga vseh družbeno-političnih organizacij, med njimi ne nazadnje tudi naloga sindikatov.

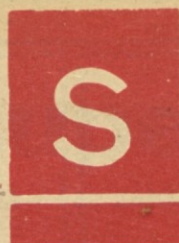
Slovenski sindikati so že izpričali svojo pripravljenost, da z vsemi svojimi sposobnostmi pomagajo uresničevati nova ustavna načela. Prispevali so levji delež k samoupravnemu urejanju delitve dohodka in osebnih dohodkov in tako na tem področju opravili pionirsko delo v Jugoslaviji. Seveda to delo še ni niti dokončno niti optimalno opravljeno, ni pa dvoma, da smo s tem odprli novo poglavje glede usmerjanja pogojev in rezultatov dela. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje o vseh tistih vprašanjih, ki zanimajo delovne ljudi, bo nedvomno vse bolj nadomeščalo administrativno urejanje teh vprašanj, to pa je pot, katero so odprle ustavne spremembe, ki smo jih letos sprejeli in začeli uveljavljati. Zato ob dnevu republike lahko ponovno poudarimo, da bo letošnje leto zapisano z rdečimi črkami v knjigo zgodovine SFRJ.

MILAN POGAČNIK

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1

Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE IN LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

Ljudje in delo

Foto: A. AGNIČ

OB DNEVU REPUBLIKE ŽELIJO VSEM DRŽAVLJANOM IN VSEM ČLANOM SINDIKATA VELIKO DELOVNIH USPEHOV REPUBLIŠKI SVET ZSS, REPUBLIŠKI ODBORI IN ČZP DELAVSKA ENOTNOST

industrijsko
podjetje
čipk,
posteljne
in
gostinske
konfekcije

bovec

čestitamo
za praznik
republike —
29. november!

Želi vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in občanom prijetno praznovanje 29. NOVEMBRA.

Obenem priporočamo naše kakovostne izdelke iz programa drobnega in stavbnega pohištva.

Zasebnim graditeljem nudimo okna in balkonska vrata temeljito prepleksana in po želji vgrajene plastificirane eslinger rolete.

Gradbenim podjetjem nudimo te izdelke finalizirane (končno lakirane) za suhomontažno vgraditev z našo lastno monterko službo.

Pri opremljenosti se poslužujte kolonialnih stolov raznih tipov in barv, za stenske obloge pa plastificirane profile.

Prospekte, cenike in dodatna pojasnila dobite v komercialni podjetja. Telefon 74-260 Dolenji Logatec

ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER —
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM JUGOSLAVIJE!

OBČINSKI SINDIKALNI
SVET KOČEVJE
SKUPŠČINA OBČINE
KOČEVJE
OBČINSKA KONFERENCA
ZKS KOČEVJE
OBČINSKA KONFERENCA
SZDL KOČEVJE
OBČINSKA KONFERENCA
ZMS KOČEVJE
OBČINSKI ODBOR
ZB KOČEVJE

ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER — ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM JUGOSLAVIJE!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET AJDOVŠČINA
SKUPŠČINA OBČINE AJDOVŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS AJDOVŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL AJDOVŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS AJDOVŠČINA
OBČINSKI ODBOR ZB AJDOVŠČINA

Občinski sindikalni
svet
Ribnica
na Dolenjskem

ZA PRAZNIK REPUBLIKE,
29. NOVEMBER,
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM JUGOSLAVIJE!

NA LINIJI
323-554

CELJE

Na predkongresni volilni konferenci, ki jo je imel medobčinski odbor sindikata gradbenih delavcev, so udeleženci razpravljali o neposrednih nalogah in o akcijskem programu medobčinskega odbora. Akcijski program je zelo obširen in konkreten. Zato so po posameznih področjih razdelili tudi konkretne naloge.

M. B.

SLOVENSKE KONJICE

Predsedstvo in komisije ter nekateri drugi organi občinskega sindikalnega sveta Slovenske Konjice so pripravili že precej gradiva za I. konferenco konjskih sindikatov. Na konferenci, ki bo med 5. in 18. decembrom, bodo skušali oceniti samoupravljanje v delovni organizaciji, spregovorili pa bodo tudi o gospodarstvu, o novi stanovanjski politiki, o delu sindikalnih organizacij itd.

V. L.

SLOVENSKA BISTRICA

Na volilni konferenci sindikata delavcev industrije in rudarstva občine Slovenska Bistrica so člani občinskega sindikalnega sveta seznanili udeležence konference o najaktualnejših gospodarskih in družbenopolitičnih dogodkih, ki zadevajo tudi industrijo in rudarstvo v bistriški občini. V razpravi so ugotovili, da je v prvem polletju letošnjega leta industrijski razvoj te občine zaostal za gibanji v republiku.

V. H.

VELENJE

Občinski sindikalni svet Velenje in Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenja - Mozirje sta sklicala skupno sejo predsedstva OSS Velenje in MO ŠDDD Velenje - Mozirje. Na seji so govorili o usklajevanju samoupravnih aktov s sporazumi, o uresničevanju samoupravnih sporazumov in o nagrajevanju zaposlenih delavcev družbenih dejavnosti Velenje - Mozirje sta sklicala skupno sejo predsedstva dejavnosti.

(vš)

MARIBOR

Gradbinci pred kongresom

Svojo volilno konferenco je opravil tudi mariborski sindikat gradbenih delavcev. Konferenca je bila obenem tudi delovni dogovor o tem, kako se čimbolje pripraviti na prvi kongres sindikata gradbenih delavcev, razen tega pa so spregovorili tudi o tem, kako v delovnih organizacijah usklajujejo samoupravne akte s samoupravnimi sporazumi. Ob tem, ko so spregovorili tudi o gospodarjenju v delovnih organizacijah, so poudarili, da mariborsko gradbeništvo praktično ne pozna problema nelikvidnosti, bolje povedano, nima blokiranih žiro računov. To pa tudi pomeni, da restrikcije v letošnjem in v prihodnjem letu ne bodo v večji meri vplivale na zmanjšan obseg poslovanja, saj so se mariborske delovne organizacije v precejšnji meri usmerile na gradnjo gospodarsko proizvodnih objektov.

F. Ž.

PTUJ

OBISK IZ LEOBNA

Minuli teden se je na povabilo občinskega sindikalnega sveta in občinske skupščine mudila v Ptuj na obisku 4-članska sindikalna delegacija iz Leobna. Delegacija je vodil podpredsednik občine Leoben Franz Altesch, ki je hkrati tudi sindikalni delavec v železarni Donawitz.

Sodelovanje med Ptujem in Leobnom je že tradicionalno, posebno vidni uspehi pa so bili doseženi pri izmenjavi kulturnih skupin, delavskih kulturnih društev Leobna, Ptuja in Kidričevega. Tudi ta obisk naj bi še bolj utrdil prijateljske vezi in vsestransko sodelovanje sindikalnih delavcev. Ob tej priložnosti so se dogovorili, da bo predsedstvo tovarniškega odbora osnovnih organizacij sindikata TGA Boris Kidrič iz Kidričevega aprila drugo leto obiskalo železarno Donawitz, potem pa bo v poletnih mesecih obiskalo Ptuj in Kidričevo kakih 300 delavcev iz železarne Donawitz.

Ob obisku v Ptuj so si leobenški in ptujski sindikalni delavci izmenjali tudi izkušnje o sindikalnem delu. Posebno zanimiva je bila razprava o položaju jugoslovanskih delavcev, saj jih v Leobnu dela več tisoč. Avstrijski prijatelji so zagotovili, da se bodo njihovi sindikati še naprej dosledno borili za enake pravice naših delavcev.

B. F.

ZAPISEK S SEJE PREDSEDSTVA RO SINDIKATA DELAVCEV V PROMETU IN ZVEZAH SLOVENIJE

Poslanci naj izvejo, kaj hočejo delavci

Predsedstvo RO sindikata delavcev v prometu in zvezah Slovenije je na torkovi seji najprej razpravljalo o izhodiščih za sestavo družbenega plana razvoja Jugoslavije v obdobju do leta 1975. V daljši razpravi so člani predsedstva izrekli več kritičnih pripomb do izhodišč tega plana, ki mu predvsem zamerijo, da zapostavlja pomen naporov za stabilizacijo gospodarstva in da torej potiska v ospredje preveč želja, ne da bi upošteval konkretne možnosti. Glede vrednotenja pomena prometa in zvez v bodočem razvoju naše države in našega gospodarstva pa so člani predsedstva poudarili, da je njihovi panogi gospodarjenja v osnutku predloženega gradiva odmerjeno približno tisto mesto, za kakršno se sindikat že dlje zavzema. Žal pa so morali hkrati ugotoviti, da z osnutkom navedenega dokumenta niso predvideni tudi ukrepi in viri sredstev, s katerimi naj bi uresničevali načrtano smer razvoja.

V drugi točki dnevnega reda je predsedstvo obravnavalo program dela republiškega odbora v času od novembra 1971 do avgusta 1972. leta. Z manjšimi dopolnitvami je bil sprejet predložen osnutek delovnega programa, ki temelji na uresniče-

vanju sklepov zadnjega kongresa njihovega sindikata, ospredje pa postavlja problematiko temeljnih organizacijskih združenega dela ter naslednje faze samoupravnega sprejemanja.

V zadnji točki dnevnega reda pa so se člani predsedstva seznanili s stališči, ki jih je predložil odbor za cestno dejavnost spremenjen v zvezi s predlogom republiškega zakona o javnih cestah. Ker smo o tem že poročali, gre za članek NEDOZOREL SADE v prejšnji številki De; samo kratko o najvažnejšem stališču, ki ga je predsedstvo RO sindikata delavcev v prometu in zvezah zavzelo na torkovi seji. „Strinjamo se z vsebino spremljenega predloga k predloženemu zakonu, ki ga je RO že poslal republiški skupščini. Predsedstvo nika republiškega odbora Andreja Grahorja pa pooblašča mo in od njega zahtevamo, da vseh stališčih, za katera se zavzemajo cestni delavci v zvezi s sprejetjem republiškega zakona o javnih cestah in s katerimi strinja tudi pododbor za cestno dejavnost, tudi sam spregovori republiški skupščini in tako neposredno seznaniti poslance z virnimi mnenji delavcev slovenskega cestnega gospodarstva.“

Sindikati za integracijo

Občinska odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva občin Maribor in Ptuj-Ormož o možnih integracijah v kovinski industriji

V Ptujju so se sestali člani občinskega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Maribor ter člani medobčinskega odbora tega sindikata občin Ptuj in Ormož. Razprava na seji je bila posvečena možnostim integracije aluminijske industrije na mariborskem območju. Gre predvsem za združitev tovarne glinice in aluminija „Boris Kidrič“ v Kidričevem in „Impola“ iz Slovenske Bistrice. Ko so razpravljali o možnosti te združitve, so razpravljavci omenjali tudi možnost integracije s kemično industrijo v Rušah.

Predstavniki sindikatov so v razpravi poudarili, da temelji

zamisli o združitvi izključno na ekonomskih pokazateljih, ki kažejo, da bo prej ali slej nujna. S tem so zanimali nekatera mnenja, da gre za tako imenovano politično združitev. Poudarili pa so tudi, da bi morali zamisel o združitvi resno proučiti tudi gospodarski strokovnjaki.

Na skupni seji so predstavniki sindikata delavcev indu-

strije in rudarstva Maribora, Ptuja in Ormoža govorili tudi o potrebi po večjem medsebojnem sodelovanju in o povezanosti ptujskih industrijskih podjetij ter o njihovih kooperacijskih odnosih z nekaterimi mariborskimi in tudi drugimi industrijskimi podjetji v Jugoslaviji.

D. P.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Pri privatnem delodajalcu moram poleg rednega dela redno opravljati tudi nadure; prav tako sem prisiljen delati tudi ob nedeljah in praznikih. Za takšno nadurno delo mi delodajalec plačuje umi osebni dohodek, povečan za 20 %. Ker drugi delodajalci plačujejo nadurno delo s 50 % poviškom, me zanima, ali ga lahko tudi jaz zahtevam in za koliko časa nazaj?

ODGOVOR:

Po zakonu o delovnih razmerjih delavcev, ki delajo pri zasebnih delodajalcih, pripada delavcu za delo, opravljeno čez polni delovni čas, osebni dohodek, povečan najmanj za 50 %. Za delo, opravljeno na dneve državnih praznikov pripada delavcu, poleg nadomestila osebnega dohodka še osebni dohodek, povečan najmanj za 50 %. Manjšega odstotka torej delodajalec ni po zakonu ne bi smel plačati, razliko med prejetim in pripadajočim osebnim dohodkom za nadurno delo in delo na državni praznik lahko zahtevate tudi za nazaj, in sicer za dobo dveh let, saj v tem času zastarajo terjatve za delovnega razmerja. Svojo terjatev lahko uveljavljate pred sodiščem, vsekakor poprej pozovite delodajalca k mirni ureditvi zadeve. Če se nadurno delo in delo na dan tedenskega počitka in praznikov stalno ponavlja, ne le izjemnih okoliščinah in priložnostih, ga lahko tudi odklonite, saj tudi delavci, ki delajo pri zasebnikih, veljajo določila TZDR o dnevnih in tedenskih počitkih.

M. LIPUŽIČ

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

MESTNI SINDIKALNI SVET LJUBLJANA O GOSPODARSKIH GIBANJH
V PODROČJU MESTA IN O NJIHOVEM VPLIVU NA POLOŽAJ DELOVNEGA
ČLOVEKA

Razvozlajmo vozelo nelikvidnosti!

Mestni sindikalni svet Ljubljana se je lotil dokaj zahtevne naloge - ocene gospodarskih gibanj na področju mesta glede na položaj in perspektivo delovnega človeka. S tem v zvezi je sklical mestni sindikalni svet Ljubljana sejo predsedstva in med drugim povabil nanjo tudi vodilne gospodarstvenike ljubljanskih delovnih organizacij.

Ker smo zaključili redakcijo našega tednika že dan pred konferenco, smo zaprosili Milana Osojnika, strokovnega sodelavca mestnega sindikalnega sveta, ki je pripravil oceno letošnjih gospodarskih gibanj v Ljubljani, da nam v nekaj vrsticah orisi ugotovljene značilnosti ljubljanskega gospodarstva ter svetli predloge oziroma naloge sindikatov v prihodnje.

Investicijska poraba na območju Ljubljane je dosegla v obdobju letošnjih devetih mesecev 710,3 milijona dinarjev. To je del investicij, ki po evidenci Službe družbenega knjigovodstva odpadejo na gospodarstvo. Poleg teh naložb pa so bile znatne investicije še v stanovanjsko gospodarstvo - 120 milijonov din - in v radniško kliničnega centra, ki je s 23 milijoni daleč največja investicija na negospodarskem področju. Prez investicij v avtocesto, ki jo financiramo iz posebnih virov, pa je bilo doslej porabljenih blizu 600 ml-

lijonov dinarjev za „čiste“ gospodarske naložbe. Na osnovi odobrenih kreditov krije gospodarstvo blizu 65 % svojih investicij iz lastnih virov. To pomeni, da bo iz pospešene amortizacije in poslovnega sklada porabljenih nekaj več kot 800 milijonov dinarjev, medtem ko bodo preostala sredstva zagotovljena iz bančnih virov. Doslej je bila večina investicij v celoti krita bodisi iz dopolnilnih lastnih ali iz bančnih sredstev.

Največji letošnji investicijski porabnik je trgovina, ki je doslej porabila 261 milijonov dinarjev ali več kot 40 % vseh gospodarskih investicij. Največji objekti iz teh naložb so blagovne in poslovne hiše Emona, Iskra-commerce in Metalka.

Ob letošnjem prvem polletju so dosegli dolgovi ljubljanskih gospodarskih organizacij do dobaviteljev 7,5 milijarde dinarjev, terjatve pa 9,5 milijarde dinarjev. Polovico te

jetjih, ki so mnogokrat ogroženi celo pri izplačilih osebnih dohodkov, saj podjetja ne morejo izterjati plačila za prodano blago.

Letos se čedalje bolj zastruje nelikvidnost tudi v prometu, gostinstvo in obrti. Na nelikvidnost še posebno vpliva finančna nedisciplin in sistem, ki dopušča, da ostaja prodajalec nezaščiten. Gospodarstvo Ljubljane prav gotovo podpira ukrepe, ki bi omogočili odpravljanje nelikvidnosti in ponovno normalizirali plačilni promet.

Vpliv nelikvidnosti na življenjski standard zaposlenih je več kot občuten. Pogosto so ogroženi trdo prisluženi osebni dohodki delavcev, medtem ko se z njihovim denarjem okoriščajo drugi. Sedanji nered na področju plačevanja dolgov postaja poleg gospodarskega tudi politično vprašanje.

Splošno oceno, ki jo lahko povzamemo na osnovi analize devetmesečnega poslovanja ljubljanskega gospodarstva, bi lahko strnil med drugim v naslednje ugotovitve:

Kot sestavni del slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva so delovne organizacije Ljubljane prizadete zaradi odlašanja pri iskanju sistemskih rešitev na področju politike cen, denarne emisije, zunanjetrgovinskega režima in zavoljo naraščanja življenjskih stroškov.

Cimprej je treba sprejeti celovite ukrepe proti nelikvidnosti. Pri tem sindikati odklanjajo vsak poskus, da bi probleme reševali z dodatno emisijo, temveč zahtevajo, da z vso doslednostjo začnemo odstranjevati vzroke oziroma žarišča nelikvidnosti.

Z uveljavljanjem samoupravnih sporazumov moramo zagotoviti objektivnejše nagrajevanje po vloženem delu ter odstranjevati vzroke neupravičene socialne razlike.

A. UL.

vsote terja industrija, ki ima v teh sredstvih zamrznjeno kar 40 % vsega razpoložljivega obratnega kapitala. Večina skozi medsebojne terjatve vezanih sredstev leži v trgovini, kjer dosegajo terjatve 6,5 milijarde, obveznosti pa 5,9 milijarde dinarjev. Tak obseg vezave seveda najbolj prizadene delavca v proizvodnih pod-

MARIBOR

Na obisku v ZRN

Pred kratkim se je iz Zahodne Nemčije vrnila delegacija občinskega sindikalnega sveta Maribor, ki jo je vodil član predsedstva Stane Rebolj, Mariborske sindikalne delavce so v Echelbronnu pri Heidelbergu pristrčno sprejeli predstavniki tamkajšnjih sindikatov. Pokazali so jim nekaj podjetij v okolici, v katerih so se mariborski sindikalni delavci pogovarjali o možnostih nadaljnjega sodelovanja s sindikati. Razen tega so se člani naše delegacije sestali tudi z našimi delavci, ki so zaposleni v podjetjih v Echelbronnu in Heidelbergu.

D. P.

KAJ JE S SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM V ELEKTROGOSPODARSTVU SLOVENIJE?

Očitno se gredo slepe miši

Predsedstvo republiškega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije odločno zavrača slepomišljenje pri integraciji slovenskega elektrogospodarstva

Zgode in nezgode integracije slovenskega elektrogospodarstva v minulih letih so bolj ali manj znana zadeva: ko pa so se trije le nekako pobotali in ujeli, se je uprl četrti, prizadevanja pa so se pri pričr razblinila v nič. In spet z začetka, samo da se je tokrat premislil prvi in ne četrti. Pa tako naprej kot tista o jari kači in steklem polžu.

Družbeni dogovor je slednjic le prerezal: 1. januar prihodnjega leta je določen kot datum, ko naj bo sprejet samoupravni sporazum o ustanovitvi združenega podjetja elektrogospodarstva Slovenije. In čeprav bolj prepozno kot pravčasno, so pristojni organi vendarle posredovali v javno razpravo osnutek tega samoupravnega sporazuma. Tako se zdi, da je zadeva vendarle krenila z mrtve točke.

Figó je krenila. Potem ko smo v republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije temeljito proučili osnutek samoupravnega sporazuma o združenem

delu in o ustanovitvi združenega podjetja elektrogospodarstva naše republike, so ugotovili, da je ohlapen, neprepričljiv in v nekaterih predlogih celo problematičen. To pa po mnenju sindikata še posebej velja za koncept organizacije dela in samoupravljanja v bodočem združenem podjetju, ki je v celoti zaobšel ustavne spremembe, čeprav se sestavljavci osnutka sklicujejo prav nanje. V republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije se tudi sprašujejo, ali koncept organizacije združenega podjetja in samoupravljanja v njem ne pomeni celo koraka nazaj v primeri z odnosi, ki dandanes vladajo v teh kolektivih in v tej dejavnosti.

Naj nepristranski opazovalec obrača določila osnutka sporazuma o ustanovitvi združenega podjetja elektrogospodarstva tako ali drugače, rezultat je venomer enak: očitno je, da so se kolektivni v elektrogospodarstvu tako zelo vživeli v podjetniško samostojnost, da se je

ne želijo za nobeno ceno odreči. Zato pač ni nič presenetljivega, da so tudi vezi, ki jih snujejo v bodočem združenem podjetju, sila rahle! Pravzaprav pa bi kolektivom storili veliko krivico, če bi jih obdolžili vsepovprek. Slepe miši se namreč v tej igri gre nekdo drug. Prepričati se o tem ni ravno težko. V sindikatu industrije in rudarstva ugotavljajo: samoupravna organizacija je v predlaganem osnutku sporazuma v celoti prilagojena trenutnim odnosom subjektivnih sil in več kot očitno je, da se vodilne strukture v podjetjih krčevito borijo za ohranitev sedanjih centrov ekonomske in družbeno-politične oziroma gospodarske moči!

V sindikatu delavcev industrije in rudarstva Slovenije tudi menijo da je nemoralno in neodgovorno posredovati v javno razpravo tako nepopoln osnutek sporazuma, ki ne razrešuje nekaterih temeljnih vprašanj, kot denimo organizacije združenega podjetja in samoupravljanja. Prav

tako je treba ugotoviti, da za integracijo elektrogospodarskih podjetij še vedno ni pripravljena ekonomsko-tehnična dokumentacija, ki bi izpričala bodisi prednosti bodisi posledice take združitve.

Že pred poldrugim letom so sindikati opozarjali, da integracija slovenskega elektrogospodarstva ne bi smela pomeniti kompromisa skupinskih ali celo osebnih interesov, temveč da mora biti logična družbeno-ekonomska in tehnološka integracija proizvodnih enot. Sedanji predlog sporazuma pa je po mnenju republiškega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije prav takšen kompromis, kar dokazuje zlasti poglavje o organizaciji samoupravljanja. Tako je na primer konferenca združenega podjetja po svojem sestavu preozka, da bi lahko pomenila najvišji samoupravni organ, razen tega pa so je sestavljavci osnutka sporazuma obdarili z nekaterimi pristojnostmi, ki niso povsem v skladu z ustavnimi

dopolnilji in z vlogo temeljnih organizacij združenega dela. Kar pa zadeva izvršilni odbor konference, je očitno, da želijo predlagatelji osnutka sporazuma uzakoniti poseben direktorij, katerega članstvo bi temeljilo na položaju. In vendar je v ustavi jasno zapisano, da so vsi kolektivni izvršilni organi voljeni! Slednjic, tudi način izbire generalnega direktorja združenega podjetja opozarja na kompromis, saj naj bi ga po predlogu sestavljalec sporazuma volil izvršilni odbor za dobo enega leta iz vrst direktorjev združenih organizacij.

Ocena sindikatov je zato pač razumljivo ostra: „Vse to kaže, da bi bilo združeno podjetje v samoupravnem smislu dokaj neresna institucija. Očitna je želja partnerjev, ki se združujejo, da ostane vse pri starem, izraža pa tudi upravičeno bojazn, da niti združeno podjetje ne pomeni učinkovitejšega razreševanja odnosov v elektrogospodarstvu Slovenije.“ S. B.

diferencirana
uporabnost
baterij

ZMAJ

vam omogoča
optimalno
izkoriščanje energije

super
zlata — za zahtevne aparate

extra
srebrna — za navadne aparate

normal
črna — za razsvetljavo

Rudnik Mežica

ZA PRAZNIK
REPUBLIKE,
29. NOVEMBER,
ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM

OBČINSKA
KONFERENCA
SZDL PTUJ

OB PRAZNIKU REPUBLIKE,
29. NOVEMBRU,
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM JUGOSLAVIJE

OSNOVNA SINDIKALNA
ORGANIZACIJA

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

S. O. P. O. ELEKTROGOSPODARSTVO MARIBOR S SVOJIMI
ENOTAMI:

HE DRAVOGRAD
HE VUZENICA
HE VUHRED
HE OŽBALT
HE FALA
HE MARIBORSKI OTOK
HE ZLATOLIČJE
PRENOS PEKRE
PRENOS LAŠKO
KOVINSKI OBRAT ELKOV LAŠKO
SKUPNE SLUŽBE

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

ZA PRAZNIK
REPUBLIKE,
29. NOVEMBER,
ČESTITAMO
VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
JUGOSLAVIJE

OBČINSKI
SINDIKALNI
SVET
RAVNE
NA KOROŠKEM

Matevž Ris

Delavce kovinskega podjetja LIV Postojna smo vprašali, kako ocenjujejo pobudo slovenskih sindikatov, naj bi ob koncu leta znašali najnižji osebni dohodek 1000 dinarjev za normalno delo v rednem delovnem času, ter kje — po njihovem mnenju — v delovni organizaciji še obstajajo možnosti, da bi ta cilj čimprej dosegli. Odgovorili so:

Matevž RIS, predelavec v montaži koles, z osebnim dohodkom kakih 1200 din mesečno preživlja šestčlansko družino: „Slišal sem že, slišal, za pobudo sindikatov, ampak tudi to bi rad slišal, da zares ni nobenega delavca več, ne v našem podjetju, ne drugod, ki bi zaslužil manj kot toliko. Če po sebi sodim, bi tudi rekel, da je tisočak ob današnjih razmerah skrajni minimum. Upošteva draginjo pa bi sindikat moral zahtevati več, seveda pa je najprej treba sploh doseči mejo, za katero se poteguje zdaj. V našem podjetju zaslužki na splošno niso slabi, to lahko rečem. Vem pa, da bi lahko bili precej boljši, če bi bila zavest vseh zaposlenih na višji ravni, če bi v tovarni videli nekaj svojega, kar velja čuvati in razvijati. Mislim predvsem na razmetavanje z materialom in na podobne stvari, ki jih ljudje v lastni hiši praviloma ne počenjajo. Končno pa je tudi to res, da je med nami, žal, preveč takih sodelavcev, ki so zadovoljni s tem, da pač imajo delo, za drugo pa jim ni mar...“

Jože NABRGOJ, skladiščnik, zasluži povprečno 1600 din mesečno, z ženo, ki je tudi zaposlena, skrbita za dva otroka: „Zdi se mi prav, da se je sindikat sploh spustil v to akcijo, ampak, povejte mi, kaj danes še pomeni tisočak? Kakor v načelu podpiram prizadevanja sindikatov, obenem menim, da bi spodnjo mejo zaslužkov morali avtomatično revalorizirati glede na rast življenjskih stroškov. Zanima vas, tako razumem, kako bi pri nas na sploh lahko bolje gospodarili in delili višje zaslužke? Lahko rečem samo to, da še ni dolgo tega, ko smo delali brez pravega pregleda nad poslovanjem in v nemogočih delovnih razmerah. Zdaj odpiramo novo tovarno, kjer se odpirajo povsem drugačne možnosti, da bi zares organizirali proizvodnjo na sodoben, industrijski način. Hitreje bomo uvajali novo organizacijo dela in tehnologijo, tem prej bi morali ugotovljati boljše rezultate. Torej je od nas samih veliko odvisno, kako bo vnaprej!“

Stanislav HOTUJEC, priučeni strugar, osebni dohodek kakih 1400 din na mesec; žena v službi, imata enega otroka: „Če nekdo, čeprav še samski, živi samo od tega, kar prejme ob mesecu, bo zelo tenko piskal, če ne bo zaslužil precej več, kot terjata sindikat. Pobuda sindikatov pa se mi vseeno zdi v redu. Njena praktična vrednost bi gotovo bila višja, če bi se sindikat zavzemal za tak realni minimalni zaslužek, ki bi delavcu in njegovi družini omogočal človeka vredno življenje. Mislim, da sindikatom do tega cilja še precej manjka. Sicer pa sodim, da bi pri nas v podjetju lahko izkoristili še marsikatero rezervo, če bi se za to zavzeli vsi! Mislim na večjo delovno disciplino in točnost pri prihajanju na delo, na to, da z materiali še zdaleč ne ravnamo dovolj skrbno. Končno pa se mi tudi sedanji razponi v delitvi osebnih dohodkov zdijo preveliki, zato pa za „navadne“ delavce ne morejo biti spodbudni. Ne vem, morda se motim, ampak jaz bi se skrbi za boljše gospodarjenje in za urejena delitvena razmerja lotil s te strani.“

Ivan DOLES, zaposlen pri 160-tonski stiskalnici, zasluži kakih 1250 din mesečno in preživlja tričlansko družino: „Bom kar naravnost povedal, kar mislim! Če bi se vsi tako oprigli svojega dela, kakor se ga jaz, če bi torej svoj čas porabili za delo in ne za nepotrebno razpravljanje, bi samo še lenuhi zaslužili manj kot tisočaka na mesec. Hočem reči, da lahko do boljših zaslužkov pridemo samo z uspešnim delom, ne pa z različnimi pritiski, akcijami in podobnimi ukrepi, ki strašno lepo zvenijo, v praksi pa, žal, zvečine tudi izzvenijo v prazno.“

Stanislav Hotujec

Ivan Doles

Za praznik republike — 29. november — čestitamo vsem delovnim ljudem Jugoslavije!

SKUPŠČINA OBČINE RIBNICA NA DOLENJSKEM

V kratkem rešeno

V kovinskem podjetju LIV Postojna vsak petnajsti delavec še prejema manj kot 1.000 dinarjev mesečno, vendar bodo tudi njihovi zaslužki praviljeni v najkrajšem času

V kovinskem podjetju LIV Postojna tečejo zadnje priprave na veliko slavo ob dnevu republike, ko bodo tudi uradno izročili namenu nove tovarniške prostore s skupaj 6.500 kvadratnimi metri koristnih površin. Z novo tovarno, ki so jo začeli graditi prvega avgusta lani, vanjo pa so se začeli dotlej razdrobljeni oddelki in obrati preseljevati pred dvema mesecema, si je LIV ustvaril pogoje za sodobno industrijsko proizvodnjo raznovrstne opreme za potrebe gradbeništva ter elementov in sredstev notranjega transporta. Da bi udi dejansko čistoizvodni proces uskladili, je 339-članska delovna skupnost podjetja LIV razen te novogradnje letos razširila za 500 kvadratnih metrov novih proizvodnih površin tudi obrat v Hruševju.

Delovna skupnost kovinskega podjetja LIV Postojna je s tem, ko si je zgradila ustrezne de-

lovne prostore, pravzaprav postavila piko na i dosedanjam prizadevanjem, katerih namen je bila utrditev proizvodnega programa ter zanesljivejša in bolj stalno mesto na trgu, sicer pa taka organizacija dela in proizvodnje, da bi sleherni zaposleni opravljal tako delo, ki bi bilo tudi ekonomsko gledano vredno vsaj tistega denarja, ki bi ga prizadeti dobili ob mesecu.

na vse večje serije. Rezultat tega je, da smo v obdobju leta 1965 do danes sedemkrat povečali obseg proizvodnje, da se je število poslenih povečalo za manj polovico, da smo pri sedanjem povprečnem zaslužku 1500 na zaposlenega v novogradnje vseeno lahko vložili polovico lastnih, od ust pritržanih in varčevanih sredstev.

„Z razvojnim programom, sprejetim še v letu 1966, smo se odločili za korenite spremembe v proizvodnem programu, za specializacijo pri določenih skupinah izdelkov s področja gradbene opreme ter elementov in sredstev notranjega transporta,“ pripoveduje direktor podjetja LIV dipl. inž. Rafael Baraga. „Hkrati z usmeritvijo na ti dve skupini proizvodov, smo popostrili njihov izbor in prehajali

Podatki za zadnje tri meseca kažejo, da je manj kot tisoč zaslužilo le 22 delavcev. Zve ne gre za mlade ljudi, ki se priučujejo, delni vzrok pa menijo tudi takomenovana rodna delovna mesta. Poudarbi, da je naš sistem delitve osnena dohodka tak, da vsak delavec, takoj ko začne delati, prejme vsaj tisočaka na mesec. Priučevanje pa je v veloma končano v treh mesecih, pri spretnostih posameznih pa tudi prej. Zato trenutno nekako narobe hodimo, če smem tako reči, že njena „nerodna“ delovna mesta Gre za delovna mesta, katerih prevladuje enolično dolgočasno delo, ki pa zahtevajo dokaj hitre gibe. Z uvedbo avtomatov in s prekvalifikacijo bomo v kratkem času rešili problem zaslužkov teh ljudi.“

MILAN GOVEK

Industrija stavbnega pohištva INLES, Ribnica na Dolenjskem

vam čestita ob prazniku 29. novembru

in vam priporoča svoj program

Informacije: maloprodaja Ribnica, tel. (61) 87-212

vezana okna — prozori krilo na krilo

TIP VO-01	TIP VO-02	TIP VO-03	TIP VO-04	TIP VO-05	TIP VO-06	TIP VO-07	TIP VO-08	TIP VO-09	TIP VO-10	TIP VO-12	TIP VO-13	TIP VB-01	TIP VB-02
p. m. 80/80	120/80	80/120	100/120	180/120	80/140	100/140	120/140	140/140	180/140	120/170	140/170	80/220	100/220

klasična okna

TIP N-1	TIP N-3—N-1	TIP N-4—N-1	TIP N-2	TIP N-3	TIP N-4	TIP N-5	TIP N-3-M	TIP N-4-M	TIP RB/1
69/84"	121/84"	182/84"	69/144", 73/162"	121/144", 125/162"	182/144", 190/162"	237/144", 246/162"	108/120", 112/139"	162/120", 167/139"	79/228", 83/246"

klasična in suhomontažna sobna vrata

TIP P-1	TIP P-2	TIP P-4	TIP P-7

DIMENZIJE:
mizarska svetla mera
61/198,5 cm — P-1, P-2
71/198,5 cm — P-1, P-2
81/198,5 cm — P-1, P-2, P-4, P-7
globina podboja — širina dovratnika
10, 16, 28 cm
modularna mera
7, 8, 9 L/D

TEHNIČNI PODATKI:

Pri klasičnih sobnih vratih so vratna krila:
a) obložena z ekstra trdim lesom iz uvoza in belo grundirana.
b) obložena z mahagoni-tiama vezano ploščo, pripravljeno za naravno lakiranje.
Suhomontažna sobna vrata so finalizirana, vratna krila so po želji obložena z:
a) melaminiziranim lesom.
b) naravno lakirano mahagoni vezano ploščo.
Podboj je plastificiran s PVC folijo in razstavljen na elemente.

vhodna vrata, garažna vrata

TIP Rv-6-M	TIP RV-9	TIP RV-11	TIP RV-12	TIP ES-1	TIP EZ-2	Tip Rv-4	TIP Rv-4-M	TIP Rv-5	TIP Rv-5-M	TIP Rg-2	TIP DG-1
p. m. 107/208	107/208	107/208	107/208	32/208	107/41	130/210	130/210	130/210	130/210	224/211	238/215,5

OBISKU V LJUBLJANSKEM »VELETEKSTILU«

Ljudje, ki vedo, kaj hočejo

»Veletekstil« delijo dohodek na sklade in na osebne dohodke v razmerju 60:40, zato ni čudno, da fluktuacije tako rekoč ne poznajo ● Aneta, ki so jo izvedli med delavci, pa vseeno kaže, da se tudi pri njih ne cedita med in mleko

... ljudi, ki jim gre zelo dobro, pravimo, da jim tečeta in mleko. Za delavce, ki delajo pri ljubljanskem »Veletekstil«, tega ne bi mogli trditi, kaj huja jim pa res ni. Sicer pa to sami priznajo: anonimna anketa, ki so jo te dni izvedli v podjetju, je pokazala, da so zadovoljni z vodenjem in s vodenjem »Veletekstila« in vsaj v glavnem — zadovoljni tudi z osebnimi dohodki, ki so precej nad slovenskim povprečjem.

... nekje bolj, nekje manj pa govorijo tudi pri »Veletekstil«. Zadovoljstvo — kot je pokazala omenjena anketa — iz predvsem iz dejstva, da delovne razmere marsikje niso dobre. Gre predvsem za stisko s prostori; promet, ki ga opravljajo, je v marsikaterem oddelku zdavnaj prerastel delovni prostor. Ljudje zato postanejo vzorni, to pa včasih rojeva neobsejne odnose, za katere bi mogli reči, da so najboljši. Delstvo in samoupravni organi podjetja se tega v polni meri zavedajo, pravijo pa, da vseh teh problemov ne morejo urediti enkrat, ker njihova »blatna« ni brez dna, tako da je treba vprašanje delovnih prostorov reševati s tempom, ki ga zahtevajo. Tisti, ki so nezadovoljni z delovnimi prostori, torej lahko tolažijo s tem, da problem znan in upoštevan v načrtovanju razvoja podjetja.

PODJETJE SE PREDSTAVI

»Veletekstil« je podjetje, ki prodaja tekstil, trikotažo, preproge, zavese in še marsikaj, kar di v pojem tekstila. Skratka, kompletan asortiment tekstilnih izdelkov. Kadar se želijo pogovoriti na prsi, pravijo, da so najbližji prodajalci preprog v Jugoslaviji, čeprav v Sloveniji nimamo nobene tovrstne tovarne. Podjetje ima tri delovne note z lastnim ziro računom in s samoupravljanja: en gros prodajo (veleprodajo), maloprodajo in modno konfekcijo. Zaposluje kakih 300 delavcev, med katerimi so mnogi v podjetju »od vekomaj«: v enoti veleprodaje znaša povprečna delovna doba v podjetju že 14 let. Imajo 14 poslovalnic, od katerih so razen dveh — v Trzinu in v Črnomlju — vse v Ljubljani. Realizacija, ki so jo predvideli za letošnje, znaša 270 milijonov dinarjev, seveda novih. Skozi bla-

gajne podjetja gre torej kar čeden kupček denarja, tisto pa, kar v njih ostane, delijo na sklade in na osebne dohodke v razmerju 60:40.

KMALU NOVA VELIKA TRGOVINA

Da v tem podjetju znajo obračati denar in da ga ne dajo na lahek način iz rok, pričajo njihovi investicijski načrti. Pridno so zbirali in hranili denar, ki so ga potem namenili za gradnjo velike maloprodajne trgovine v Čopovi ulici oziroma na začetku bodoče Kraigherjeve ploščadi. Zanjo bodo dali celo 10 milijonov dinarjev in s ponosom poudarjajo, da so to njihova lastna sredstva.

S tem bo prihranjeni »kupček« v glavnem splahnel in tako za določen čas ne bo denarja za nove naložbe, denimo za nove proizvodne prostore delovne enote modne konfekcije, kjer zaposleni delajo v nezadovoljivih delovnih razmerah.

Direktor te enote MILAN ŠTER, ki je hkrati tudi član poslovnega odbora »Veletekstila«, mi je o tem povedal naslednje:

»Naša enota prispeva podjetju v bistvu samo dopolnilni asortiment k industrijskim izdelkom, pri čemer ne dajemo prednosti kvantiteti, temveč resnični kvaliteti. Zato tudi nimamo nikoli več kot 60 delavcev in smo pravzaprav nekakšen boutique v konfekciji. Manjše količine nam omogočajo hitrejšo menjavo modelov, vedno pa imamo zaposleno tudi kakšno manekenko, ki jih našim kupcem takoj prikaže, če to želijo. Zavoljo naglega razvoja konfekcijske industrije pa ne nameravamo širiti dejavnosti naše modne konfekcije, ker menimo, da ima v naši hiši perspektivo predvsem maloprodaja.

Imamo samostojne sklade in vsako leto lahko obnovimo stroje, vendar pa je poraba sredstev v glavnem odvisna od sklepov centralnega delavskega sveta. Ta pa zaradi enotnosti hiše in urejevanja razvojne problematike predvsem z razvojem tistih dejavnosti, ki imajo najboljšo perspektivo, daje prednost maloprodaji. Na nove delovne prostore bomo zato v naši delovni enoti morali še počakati. Za tolažbo nam je povprečje osebnih dohodkov, ki je kljub vsemu nad republiškim povprečjem.«

Predsednik CDS ŠTEFAN SOLAR, sicer poslovodja, pa o teh problemih meni naslednje:

»K naglemu razvoju podjetja v zadnjih letih so gotovo prispevala tudi naša združena sredstva, o porabi katerih odloča centralni delavski svet. Ugotovili smo, da ima perspektivo predvsem maloprodaja in zato ji pri razvoju tudi dajemo prednost. Maloprodaja se je priključila »Veletekstil« leta 1963 in od takratnih petih trgovin je nastalo 14 poslovalnic, ki smo jih vse odprli brez kakršnihkoli kreditov. Kot ste že slišali, gradimo sedaj dve novi poslovalnici, v Čopovi ulici in na Mestnem trgu. Problemov glede kadrov, ki bodo potrebni za ti dve novi poslovalnici, nimamo, ker jih vnaprej priučujemo v lastnem podjetju.«

VSAK JE SVOJE SREČE KOVAČ

Kaže, da pri »Veletekstil« v veliki meri velja pravilo, da je vsak svoje sreče kovač — vsaj kar zadeva napredovanje v službi. To napredovanje pa je odvisno od znanja in kvalifikacije. Želijo imeti čim bolj šolan kader in zato šolanje tudi omogočajo — še najraje tistim, ki so pri njih že zaposleni.

Trenutno imajo od 300 zaposlenih štirje visoko izobrazbo, dva višjo, devet pa srednjo. Nižjo izobrazbo ima 49 delavcev, od katerih pa ima 40 delavcev predvojne srednje šole, ki pa se danes uvrščajo med nižje šole. Visoko kvalificiranih trgovskih delavcev je 47, kvalificiranih 172, polkvalificiranih pa 5. Različne šole — poslovodske, komercialne in podobne — obiskuje sedaj deset ljudi »iz hiše«, od vajencev naprej.

Dobro leto dni je od tega, kar so v podjetju sklenili, da morajo biti vsa delovna mesta zasedena z ustreznimi izobraženimi ljudmi. Srednjo stopnjo strokovnosti priznajo tistim, ki je sicer nimajo, so pa pri podjetju že najmanj deset let na istem delovnem mestu. Tisti pa, ki so pri »Veletekstil« manj kot deset let in nimajo ustreznih izobrazbe, si morajo to izobrazbo pridobiti v petih letih. Po uspešno opravljenem šolskem letu vrne podjetje vsakomur vse stroške, ki jih je imel s šolanjem — vpisnino, šolske potrebnosti in podobno.

Blagovni oddelček veletekstila, skozi katerega gre vse blago, ki ga kupijo ali prodajo

O tem sem se pogovarjala z dvema mladima delavkama.

TANJA ŠTREL je povedala naslednje:

»V podjetju delam že štiri leta kot prodajalka v veleprodaji. Letos sem se odločila za dvoletno poslovodsko šolo, čeprav vem, da ne bo šlo lahko. Šolo imam trikrat na teden in v podjetju mi gredo na roke, kolikor je to potrebno. Vem, da mi bo podjetje povrnilo stroške šolanja, in prepričana sem, da bom šolo vkljub težavam le zmogla. K šolanju me med drugim spodbuja tudi to, da bom potem imela veliko višjo plačo.«

CVETKA LILIČ pa pravi:

»Pri podjetju sem že deset let, s tem da sem bila dve leti vajenka. Po štirih letih sem šla na lastno željo v poslovodsko šolo, potem pa še v komercialno. Ker sem obe šoli uspešno dokončala, mi je podjetje povrnilo vse stroške šolanja. Ne rečem, da je bilo lahko, toda s trdnim voljo se da vse doseči. Moram pa poudariti, da mi v podjetju niso delali težav, če zaradi šolanja včasih nisem mogla priti na delo.«

Vprašala sem jo, če jo kaj moti, da kljub temu še vedno dela kot prodajalka. Odgovorila pa mi je takole: »Ja, za sedaj še ne bi rada menjala, sem kar zadovoljna. Kasneje pa... kdo ve?«

O STANOVANJH, VARČEVANJU, REKREACIJI IN PODOBNEM, KAR IMENUJEMO SKRIB ZA LJUDI

Skrb za ljudi pri »Veletekstil« ni prazna beseda.

Začnimo pri stanovanjih, ki so marsikje najhujša skrb. Tudi pri »Veletekstil« se te skrbi še niso otresli, čeprav so na dobri poti, da se je rešijo. V enoti »en gros«, kjer je kader najbolj stalen, bodo menda prihodnje leto že 90% delavcev »imeli pod streho«.

O tem je predsednica komisije za stanovanjske kredite HEDA DEMŠAR, ki je v pod-

jetju vodja administrativne komercialne, hkrati pa sekretarka ZK, povedala naslednje:

»Prednost pri dodeljevanju posojil imajo seveda tisti, ki bodo sploh nimajo stanovanja ali pa živijo v neustreznih stanovanjskih razmerah. Pogoj je še ta, da je prosilec najmanj tri leta pri podjetju in da ima dokaz, da je že sam nekaj privarčeval. Največji kredit je 50.000 dinarjev, vrniti pa ga je treba povprečno v 15 letih. Naša komisija pregleda prošnje in potem pokliče vse prosilce na razgovor, da lahko vsi slišijo, v kakšnih težavah kdo živi. Že nekajkrat se je primerilo, da so se nekateri odrekli ali pa odložili svoje kredite v prid tovarišem, ki so jih bolj potrebni. Doslej še ni bilo pritožbe na delo naše komisije.«

Ena od zanimivosti »Veletekstila« je, da ima vsak delavec hranilno knjižico, na katero nalaga denar podjetje. Pobudo za to varčevalno službo je dal sindikat z namenom, da ljudje ne bi takoj porabili vsega »učinka«, da bi nekaj tega denarja prihranili za morebitne »črne dni«. Čeprav je to nekakšno prisilno varčevanje, so ga delavci sprejeli. Tako so že lani sprejeli pravilnik o tem varčevanju, ob zaključnem računu izračunajo, koliko bi lahko namenili za to varčevanje, začetne zneske pa nato razdelijo zaposlenim, upoštevaje pri tem delovna mesta in delovno dobo v podjetju. Vsak delavec ve, koliko ima na hranilni knjižici, ve pa tudi to, da ta denar lahko dvigne samo, če gre v pokoj ali v drugo podjetje. Če umre, dobijo prihranek svojci.

Sekretar podjetja, dipl. pravnik DUŠAN VERBIČ meni o tem:

»Osebo nikakor ne bi podcenjeval vzgojnega momenta tega varčevanja, za podjetje pa bi bilo seveda bolje, če bi ta denar lahko obračalo. Prepričan pa sem tudi, da je ob odhodu iz podjetja lepše dobiti v roke hranilno knjižico kot pa odpravnino.«

VLADO KONIČ, član IO sindikalne organizacije v podjetju, sicer šef transporta, se je

najbolj razgovoril o lepo urejeni »menzi« v podjetju, kjer veljajo obroki tople hrane od 3 do 5 dinarjev, o skrbi za dopuste in o dopolnilni rekreaciji. Imajo dva počitniška doma — weekend hišico v Kranjski gori, ki lahko sprejme 7 oseb in kjer velja »penzion« 5 dinarjev, ker dopustniki sami kuhajo, ter počitniški dom v Piranu, kjer je prostora za 12 oseb, kompletni penzion pa je 30 dinarjev. Prednost v teh domovih imajo delavci z manjšimi dohodki, dobijo pa zato 400 din regresa, drugi, ki nočejo preživeti dopusta v teh dveh domovih, pa prejmejo 500 din regresa.

»Sicer pa mislim,« je dejal tov. Konič, »da tako mladi kot stari potrebujemo dopolnilno rekreacijo. Enakega mnenja so tudi mnogi drugi v podjetju, zato mimo drugega pridno sodelujemo na športnih srečanjih s tovariši iz sorodnih podjetij. Čeprav ima naša ekipa na teh tekmovanjih vedno drugačno sestavo, smo veletekstilci najboljše v kegljanju, v šahu pa smo v drugi ligi sindikalnega prvenstva.«

V podjetju sedaj pripravljajo pravilnik o pomoči delavcem, ki bi se morda pri delu smrtno ponesrečili ali pa bi postali težki invalidi. Gre predvsem za šoferje, lahko pa se kaj takega zgodi tudi drugim. Menijo, da bi v takih primerih podjetje moralo prevzeti skrb za otroke ponesrečenih delavcev, predvsem za njihovo šolanje.

»Veletekstil« pa — seveda v mejah možnosti — skrbi tudi za druge otroke. Precej časa so imeli patronat nad dvema šolama v hribovskih belokranjskih vaseh Marjin dol in Sinji vrh; ko pa je bila ukinjena šola v Marjinem dolu, so obdržali še patronat nad šolo v Sinjem vrhu. Enkrat na leto te otroke oblečejo, kupijo pa jim tudi šolske potrebščine in smuči. Pravijo, da so oblekli v štirih letih do osemdeset otrok na leto.

»Ponosni smo,« je poudaril sekretar podjetja Dušan Verbič, »da so ti izdatki med tistimi, zaradi katerih v kolektivu nikoli ni bilo pripomb.«

MOJCA REPEŽ

Skladišče itisona je komaj leto dni star oddelček. V njem ima »glavno besedo« viličar »Slonček«.

Oddelček trikotaže je eden največjih, prav gotovo pa za ženske tudi najbolj zanimiv.

PRVA NAGRADA V ŠKOFJO LOKO

Prejeli smo 875 rešitev nagradne križanke „ELEKTROTEHNA“, ki je bila objavljena v 45. številki Delavske enotnosti. Med rešitvami smo jih izžrebali deset za nagrade, ki jih prejmejo naslednji:

1. nagrado: lestenev v vrednosti 530. – dinarjev, darilo „ELEKTROTEHNE“, Ljubljana, prejme Pavla ZIHERL, Spodnji trg 27, 64220 Škofja Loka.

2. do 10. nagrado po 10 dinarjev prejmejo: Albin URH, Jelovška 10, 64264 Bohinjska Bistrica, Janez SIMETINGER, Partizanska 9, 62392 Mežica, Franjo LASIC, Jana Husa 50, 61000 Ljubljana, Vera MRAK, Prvomajska 22, 62000 Maribor, Vida LONČARIČ, 62325 Kidričevo 20, Branka ZAGORJAN, Tabor 39, 61380 Cerknica, Marija MIKLIC, Temeljna izobraževalna skupnost, 61330 Kočevje, Viktor SUNCIC, Milavčeva 33, 68250 Brežice, Marko PRITEKELJ, Ulica V. prekomorske brigade 12, 63000 Celje.

Izžrebancem bomo poslali nagrade po pošti.

PRAVILNA REŠITEV

Vodoravno: Elektrotehna, široka izbira, t, Miranda, Parma, Sinclair, EV, en, Svet, IT, IK, jadrnica, pp, telegram, AN, spomeničar, alinea, IA, era, RS, namera, bes, orkan, Vandot, radič, Itarina, kor, kad, mimoza, LR, adaptacija, ustava, Igor, dreta, ikra, etapa, zobovec, anis, scena, mrk, Avogadro, Asa, Tit, darilo, til, svora, Jesenice, Onon, izek, analitika, rast, Nela, ata, Asir.

Obpravnavati vse enako!

Bistveni podatki o tem, za kakšen izračun sredstev za leto 1972 se je zavzela Izobraževalna skupnost SR Slovenije na seji svoje skupščine pretekli teden, so naslednji:

Zavzemajo se za porast osebnih dohodkov za 21 % in sredstev za materialne stroške za 40 %, pri čemer ugotavljajo, da je zaradi rastoče inflacije težko predvideti realno rast življenjskih in materialnih stroškov. Inflacija je že doslej precej razvrednotila povečana vlaganja družbe v vzgojo in izobraževanje, zato je realno predvidevati tudi vnaprejši slabitev učinkovitosti nadaljnjih vlaganj. S tem v zvezi je vprašljivo, ali bo predvideno povečanje sredstev zadostovalo za ohranitev realnih osebnih

dohodkov in za izenačitev osebnih dohodkov delavcev na področju vzgoje in izobraževanja z osebnimi dohodki delavcev na drugih področjih družbenih dejavnosti.

Zato je prav gotovo med najbolj pomembnimi stališči, ki jih je oblikovala skupščina Izobraževalne skupnosti SR Slovenije to, da odločno terjajo, naj se zagotovi enak družbenoekonomski položaj prosvetnim delavcem, kot ga bodo imeli delavci na ostalih področjih družbenih dejavnosti. To je treba zagotoviti na tak način, da se realizirajo osnovne in merila iz samoupravnih sporazumov v enakem odstotku za vse delavce na vseh področjih družbenih dejavnosti. To pa je stališče, kakršno so oblikovali tudi že sindikati in za kakršno se zavzemajo tudi temeljne izobraževalne skupnosti.

Drugi pomembno stališče v zvezi z izračunom sredstev za potrebe vzgoje in izobraževanja v letu 1972, o katerem je na sami seji skupščine potekala najbolj živahna razprava, pa je v tem, da naj bi se v prihodnjem letu bistveno povečala sredstva za investicije na tem področju.

O tej drugi zahtevi so govorili mnogi. Zahtevali so, da se v Sloveniji dogovorimo o družbenih ukrepih, s katerimi bi lahko povečali šolski prostor za srednje šole. Mnogi pa so terjali, da se pospeši izgradnja osnovnošolskega prostora. Oster apel glede tega, da bi investicijsko politiko na področju srednjega šolstva vendarle že enkrat premaknili naprej, so utemeljevali s podatki, da slovenska družba sicer planira, naj bi kar 70 % otrok nadaljevalo šolanje na drugi stopnji, danes pa jih to šolstvo zajema komaj 40 %. Letošnji jesen smo odklonili zaradi premajhnih kapacitet srednjih šol 2.700 kandidatov. Na ta problem se navezuje tudi zahteva po večjih investicijskih vlaganjih v dijaške domove, katerih obstoječe kapacitete „so v žalostnem stanju“, predvsem pa premajhne in v praksi zaostrejuje lepo načelo o enakih možnostih za šolanje. A ne gre le za to. Tudi gospodarstvo ne bo moglo dosegati predvidene rasti brez strokovnih kadrov. Zato so člani skupščine sklenili predlagati, naj se to investiranje sistemsko uredi kot sofinanciranje po načelu treh enakih deležev: Izobraževalne skupnosti SRS, družbenopolitičnih skupnosti in gospodarstva. Kjer pa družbenopolitične skupnosti ne zmorejo svoje participacije, naj bi tudi njihov delež dali iz solidarnostnih skladov. Sklenili so predložiti Skupščini SRS in Izvršnemu svetu Slovenije podrobno analizo o tej problematiki z zahtevo, da o tem razpravljajo in s tem v zvezi tudi ukrepajo.

Leta 1972 bodo domala že vse slovenske občine imele uveljavljen samoprispevek za izgradnjo osnovnošolskega prostora. Vendar realno vrednost zastavljenih programov zmanjšuje stalno dvigovanje cen, letos kar za 23 %. Številni člani skupščine so zato terjali, naj bi v izračunu za leto 1972 povečali sredstva za sofinanciranje osnovnih šol, saj s predvidenimi 27 milijoni lahko Izobraževalna skupnost SRS zadosti le že sprejetim obveznostim pri gradnji šestih srednje velikih osnovnošolskih objektov. Akcija „100 novih šol“ je bila doslej kar učinkovita, zaradi rastoče inflacije pa je zdaj v resnici vedno bolj ogrožena.

Leta 1972 bodo domala že vse slovenske občine imele uveljavljen samoprispevek za izgradnjo osnovnošolskega prostora. Vendar realno vrednost zastavljenih programov zmanjšuje stalno dvigovanje cen, letos kar za 23 %. Številni člani skupščine so zato terjali, naj bi v izračunu za leto 1972 povečali sredstva za sofinanciranje osnovnih šol, saj s predvidenimi 27 milijoni lahko Izobraževalna skupnost SRS zadosti le že sprejetim obveznostim pri gradnji šestih srednje velikih osnovnošolskih objektov. Akcija „100 novih šol“ je bila doslej kar učinkovita, zaradi rastoče inflacije pa je zdaj v resnici vedno bolj ogrožena.

SONJA GASPERŠIČ

Kaj smo naredili v treh letih

V treh letih, se pravi razdobju od 1969 do leta 1971, smo v Sloveniji zgradili 67 novih šol. 30 šol je bilo adaptiranih, oziroma so si pridobili dodatne nove prostore. Za pridobitev novega osnovnošolskega prostora smo v Sloveniji vložili 220 milijonov novih dinarjev, od tega 15 % samoprispevka občan, 15 % iz sredstev delovnih organizacij, ostalo pa iz republiških sredstev.

Akcija 100 novih šol ob stoti obletnici obveznega šolstva na Slovenskem torej vendarle potekala doslej tako slabo. Leta 1972 bomo samoprispevek v ta namen zbirale menda že kar vse slovenske občine, pri najnovšem referendumu tudi ljubljanske.

S. G.

Nič kaj praznična tema

Skoraj dve leti se že vsak ponedeljek zgodaj zjutraj ustavi v Radljah ob Dravi velik avstrijski avtovus, ki odpelje 50 in tudi več žena in deklet na delo v Avstrijo. Ob petkih popoldne se vračajo domov k družinam.

Zadovoljne so z delom, privadile so se nanj, saj delo v tovarni „Humanic“ ni pretežko. Pa tudi z zaslužki so sedaj že zadovoljne, saj dobijo od 2.300 do 2.700 šilingov na mesec. Od tega morajo še odšteti 100 šilingov mesečno za stanovanje, vendar jim podjetje povrne 30 šilingov kot „stanovanjsko pomoč“. Za prehrano si skrbijo same, saj si vsaka želi prihraniti čimveč. Odnosi

z avstrijskimi sodelavci in delodajalci so v redu, čeprav v začetku ni bilo tako. Delno je bila temu vzrok tamkajšnja zakonodaja, ki delavcem začetnikom ne daje enakih pravic kot tistim z daljšim delovnim stažem. Največja težava pa je bila, in lahko bi rekli, da je še, jezik. Le malo jih namreč zna nemško, pa tudi po skoraj dveh letih dela na tujem v tem niso kaj prida napredovale. Poskusile so s tečajem, pa ni uspel. Razumljivo, kajti po utrudljivem delu se morajo lotiti gospodinjstva in prostega časa ne preostane nič.

Večina tega potujočega kolektiva so mlade žene in dekleta,

ki ne dobe zaposlitve doma. Kljub temu, da so z delom in z zaslužkom zadovoljne, bi večina od njih raje delala doma. Rade bi bile pri družinah in v domačem okolju, saj vsakotedensko romanje in ločeno življenje ni prijetno. Rade bi delale doma, če bi seveda dobile delo in če bi bil njihov zaslužek vsaj nekaj nad 1.000 dinarjev.

Kaj bomo zapisali o tem potujočem kolektivu mladih žena in deklet prihodnje leto? Se bomo potrudili in našli delo doma? Bomo ustvarili takšne pogoje, da bo njihov zaslužek za polni delovni čas vsaj 1.000 dinarjev na mesec?

-w-

NAGRADNA DRŽAVNA ZALOŽBA KRIŽANKA SLOVENIJE

- Nagrade:
1. pet knjig
 2. štiri knjige
 3. tri knjige
 4. dve knjigi
 - 5.-10. ena knjiga

Vse nagrade so darilo Državne založbe Slovenije, Ljubljana, p. p. 313/VI do srede, 8. decembra 1971. Na ovojnico napišite oznako: Nagradna žanka DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE. Rešitve pošljite na naslov: ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, 61001 Ljubljana, p. p. 313/VI do srede, 8. decembra 1971. Izid zrebanja bomo objavili v soboto, 11. decembra 1971.

	VEČJE STARNJENO NASELJE	STROJ, PRIPRAVA	KLUB ZBRANČEV V ANGLIJI IN ZDA	HRV. FILM, IGRALKA (INGE)	KMETNA RADIOV. KEM. PRVI NA (ODKR. 49)	SPECI-LIST ZA VESELE BOLEZNI	NEVARNA SODOBNA BOLEZEN		NAPRAVA ZA SPREMI-NJANJE EL. TOKA	ZALOŽNIKI VRNITENE NEPROSNIJE KNJIGE	EMIL NOVAK	KAMBOŠKI POLITIK (LON)	NEM. ROMAN (LUDWIG, 1793-1853)	POVRŠINA OZEMLJE	
	STEFAN DOLNICAR	POLITIČNA PARTIJA	MESNA JED	ST. MERRA ZA ŽITO				SLAVNI FRANČOS-SLIKAR MIRANDA							
	PREMERTO-POVSKE CEVI														
	OSLEDNJE SVETIŠČE V MEKI, SVETI KAMEN														
	SRBSKA MEŠANA SOLATA														
	NASLOVNI JUNAK SHAKESPE. TRAGEDIJE														
	IRIDIJ														
	ZNAMKA ANGL. MOTOCIKLOV														
	BL. MESTO IN URAD EKONOMA														
	MLADO VINO														
	POKRIT DEL HODNIKA NA ŽEL. POSTAJI														
	TOVARNA NOGAVIC V SAVLJAH PLATINA														
	DEL STOPALA														

Korak naprej

Več pogodb kot razpisanih štipendij

Z rezultati enoletnih prizadevanj za uveljavitev družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju v SR Sloveniji smo lahko le deloma zadovoljni ● Na katere probleme opozarjajo delovne organizacije in na kaj je treba opozoriti njih same v zvezi z njihovim ravnanjem

Izteka se prvo leto uveljavljanja družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju v SRS Sloveniji. Pravi čas, bi rekli, da zaokrožena informacija o enoletnih prizadevanjih pride tudi pred skupščino Izobraževalne skupnosti SR Slovenije in da tudi ta forum na osnovi zbranih ugotovitev reče svojo besedo. Žal je ta točka dnevnega reda na zadnji seji skupščine, ki je bila prejšnji teden, ostala le na ravni pisnega predloženega informacije ki med člani skupščine ni pobudila nobenih komentarjev (na zadnji seji skupščine je bilo kar šest točk dnevnega reda v obliki take ali drugačne informacije!).

Ne glede na molčečnost članov skupščine, med katerimi je videti vedno manj in manj predstavnikov gospodarstva, kaže o problematiki štipendiranja povzeti iz skrbno pripravljene informacije vsaj osnovne ugotovitve. Naj povem, da so sestavljeni te informacije imeli kot osnovno analizo ankete o neizkoriščenih štipendijah v gospodarskih organiza-

cijah, ki jo je letos poleti izdelala Gospodarska zbornica SRS.

So vzroki, ki vplivajo tako ali drugače na počasnejše izvajanje dogovora. Med prvimi velja omeniti, da se še vedno pretežno uveljavlja kratkoročno kadrovanje. S tem pa se ohranja stanje, v katerem imajo privilegirani položaj tako imenovane konjunkturne panoge, ki imajo visoko akumulacijo in zato lahko preplačujejo strokovnjake. Zanimivo je, da je med podpisniki dogovora znatno več delovnih organizacij iz manjših ali tako imenovanih obrobni občini. Te so s tem zavestno sprejele dolgoročno kadrovanje politiko, a vedno znova ostajajo brez potrebnih kadrov, ker so nemočne na „trgu kadrov“, kjer nastopajo „močnejše“ delovne organizacije z večjimi denarnimi možnostmi. S tem v zvezi prizadete delovne organizacije opozarjajo, da samoupravni dogovor nima bistvenih možnosti sankcij za kršitelje tega sporazuma. Dogovor v tem smislu ne zagotavlja določene varnosti. Za spoštovanje odgovornosti do štipendiranja na enakopravnih osnovah bi se po njihovem mnenju morale temeljito zavzeti družbeno-politične organizacije.

Drug pomislek delovnih organizacij je naslovljen na njihov dokaj nestabilen položaj, ki traja že nekaj let, ko se pozitivni predpisi pravzaprav vsak dan menjajo. Pravijo, da zato ne bi smeli vztrajati na črtejšem planiranju. Ta težava pa lahko vpliva seveda le na kratkoročno planiranje, nikakor pa ne na dolgoročno.

Tretji pomislek delovnih organizacij je v tem, da dogovor po njihovem mnenju v znatno večji meri zavezuje dajalce štipendij, ne pa tudi štipendiste in posojiljemalce. Seveda gre za zmotno, saj dogovor usklajuje le osnovno politiko in minimalne višine življenjskih stroškov kot osnove za določanje višine štipendij in posojil. Vse ostale medsebojne obveznosti štipenditorjev in štipendistov ter posojiljemalcev pa naj uveljavljajo akti delovnih organizacij. Kot tak medsebojni odnos uveljavljajo npr. že skrbno pripravljene počitniške prakse za štipendiste ali pa uveljavljajo npr. tako imenovano kombinirano štipendiranje, po katerem štipendist nekaj mesecev študira, nekaj mesecev na leto pa opravlja delovne dolžnosti kot drugi delavci v delovni organizaciji.

Kot četrti pomislek navajajo delovne organizacije višino štipendij. Precej delovnih organizacij je dogovor zavrnilo z motivacijo, da so njihovi osebni dohodki taki, kot so ugotovljeni življenjski stroški in da tolikšnih štipendij ne zmorejo. Tudi v tem primeru gre za pomanjkljivo poznavanje določil dogovora. Prispevek staršev naj bi bil namreč v višini polovičnega dohodka na družinskega člana in otroškega dodatka, štipendija pa naj bi predstavljal preostalo razliko do ugotovljenih življenjskih stroškov. Seveda pa tudi sicer ne bi smeli gledati na štipendiranje kot na dodatno obremenjevanje delovnih organizacij, pač pa kot na pogoj za boljše gospo-

darjenje. Verjeti je, da delovnim organizacijam v ta namen tudi ne bo zmanjkalo denarja, saj samoupravni sporazumi enotno uveljavljajo izločanje 1% sredstev za izobraževanje.

Lahko bi našli še številne probleme, ki ovirajo boljše uveljavljanje družbenega dogovora o štipendiranju. A za konec le še to: študenti so v preteklosti pogosto opozarjali, da se štipendije ne dodeljujejo vedno po poštenih kriterijih. Zaskrbljujoč pa je zdaj podatek, da je v večini delovnih organizacij sklenjenih več štipendijskih pogodb kot je bilo štipendij razpisanih. S takimi „internimi“ razpisi se prav gotovo rušijo določila družbenega dogovora. „Zloglasne zveze“ so, žal, še vedno „prisotne“, prisotne pa prav med vodilnimi in neposredno odgovornimi ljudmi v delovnih organizacijah. S. G.

Od tod in tam

● SLOVENSKE KONJICE

Na skupščini Temeljne izobraževalne skupnosti so med drugim tudi obravnavali predlog stališč za nadaljnji razvoj šolstva in otroškega varstva v tej komuni. V zadnjih letih so rešili mnogo vprašanj, predvsem za voljo krajevnega prispevka za šolstvo, za katerega so se odločili v začetku leta 1968 in ga bodo imeli do aprila 1973. Razen tega vira so veliko prispevale še gospodarske organizacije iz svojih skladov. Kljub vsemu so potrebe še vedno velike, zato so začeli razmišljati o tem, da bi podaljšali veljavnost samoprivevka, o tem pa se bodo morali seveda odločiti občani. V. L.

● CELJE

Družbeni dogovor o izobraževanju je rezultat sklepov, ki so jih sprejeli na II. konferenci celjskih sindikatov. Narekuje pa ga tudi ugovoritev, da celjske delovne organizacije veliko premalo skrbijo za družbeno izobraževanje. Družbeni dogovor o izobraževanju je že podpisal občinski sindikalni svet, v Celju pa pričakujejo, da ga bodo podpisale tudi vse delovne organizacije. Podpisniki dogovora bodo poskrbeli za oblikovanje kratkoročnih in dolgoročnih programov izobraževanja ter za ureditev financiranja. M. B.

● KRANJ

Pri občinskem sindikalnem svetu so ustanovili komisijo za informiranje. Komisija bo sodelovala z delovnimi organizacijami, ki že izdajajo svoja glasila in jim pomagala pri njihovem delu, razen tega pa bodo tudi pripravljali interne informacije OSS Kranj. Te informacije morajo postati po mnenju občinskega sindikalnega sveta redna in vsebinsko popolna oblika obveščanja o dogajanjih v sindikatih. M. R.

ZA PRAZNIK REPUBLIKE,

29. NOVEMBER,

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM

LJUDEM JUGOSLAVIJE!

Mestna konferenca ZKS Maribor

Občinska konferenca SZDL Maribor

Občinski sindikalni svet Maribor

Občinska konferenca ZMS Maribor

Zveza združenj borcev NOV Maribor

Skupščina občine Maribor

NOVA

VELEBLAGOVNICA

V CELJU VAM NUDI

BOGATO IZBIRO

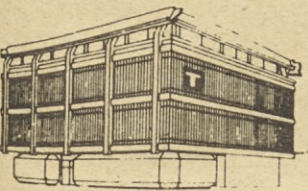
BLAGA ZA ŠIROKO

POTROŠNJO.

OBIŠČITE NAS —

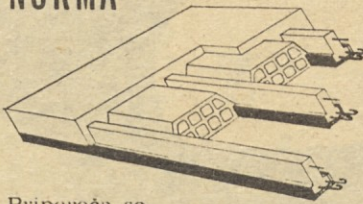
ZADOVOLJNI BOSTE!

- Štiri etaže
- Darilni bon
- Dvajset oddelkov
- Dostava na dom
- 20.000 različnih izdelkov
- Menjalnica
- Bife

Veleblagovnica
Celje, Gubčeva 2
TEHNO-MERCATOR

Montažni strop NORMA

Priloga se

Sporočamo graditeljem, da proizvajamo polmontažne stropne sisteme NORMA tudi v zimskem času, tako da omogočimo pravočasno dobavo. Dajemo tehnična navodila in nasvete.

Opekarna Radvanje, Maribor

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem čestitamo za praznik republike — 29. november!

Spoznanja Francije

USMERJANJE IN FINANCIRANJE STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA

Če sem se zadnjič pomudil pri francoskih zakonih, s katerimi so tu uveljavili stalnost izobraževanja, potem naj tokrat najprej povem, da so v Franciji istočasno sprejeli tudi druga ustrezna zakonska določila. Tako tista, s katerimi uvajajo potrebne organizme za usmerjanje, programiranja in organizacijo strokovnega izobraževanja, sprejeli pa so tudi ustrezne predpise glede načinov financiranja strokovnega izobraževanja.

V novem zakonu o organizaciji nepretrganega strokovnega izobraževanja kot sestavine stalnosti izobraževanja so povzeli že pred leti sprejeto zakonsko določilo, ki pravi, da je strokovno izobraževanje in socialno napredovanje predmet usklajene in dogovorjene politike zlasti s predstavniki organizacij delodajalcev in delavcev. Zato pri predsedniku vlade delujeta dva organizma: MED-MINISTRSKI KOMITE, katerega predsednik je minister za nacionalno izobraževanje in STALNA DELOVNA SKUPINA VISOKIH FUNKCIONARJEV, kateri določita predsednika sam predsednik vlade. Strokovno pomoč tema dvema organoma pri oblikovanju in uresničevanju politike strokovnega izobraževanja nudi NACIONALNI SVET ZA STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE.

SOCIALNO NAPREDOVANJE IN ZAPOSLOVANJE. Po istih načelih so ustanovljeni regionalni in deparmajski komiteji.

O čem odloča medministrski komite? S posebnim ozirom na zahteve socialnega napredovanja ter kulturnega, socialnega in ekonomskega razvoja dežele, določa medministrski komite, kakšna naj bo osnovna smer razvoja državnih služb glede na potrebe v zvezi z organizacijo oblik strokovnega izobraževanja in socialnega napredovanja. Isti komite pa tudi določa finančne oziroma tehnične podpore že zasnovanim akcijam in sproženim iniciativam.

Financiranje strokovnega izobraževanja zagotavljajo država iz svojega proračuna in gospodarske organizacije s posebnimi prispevki.

Država financira ali sofinancira tiste oblike strokovnega izobraževanja in socialnega napredovanja, katerih cilj je poklicno izobraževanje, poleg tega pa še druge oblike izobraževanja, katerih prednost opredeli medministrski komite. Po potrebi sofinancira država tudi izgradnjo in opremo objektov, ki so namenjeni centrom za strokovno izobraževanje. Še posebej pa dodeljuje država finančna sredstva za tiste vrste izobraževanja, ki naj omogoča ljudem prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, za izobraževanje, ki naj mladim ljudem s poklicem ob prvi zaposlitvi omogoči primerno adaptacijo na delovno mesto, še posebej na povsem nova delovna mesta. Poleg

tega dodeljuje država finančna sredstva tudi za tiste oblike izobraževanja, ki omogočajo poklicno napredovanje, ali ki omogočajo obnavljanje in izpopolnjevanje znanj v določeni stroki ter za specializacije. Končno pa država dodeljuje sredstva tudi za tisto izobraževanje, ki je namenjeno mladini, ki še ni sklenila delovne pogodbe in ki naj bi to mladino usposobilo za delo ali ji omogočilo pridobitev kvalifikacije.

Delodajalci, ki zaposlujejo najmanj deset delavcev, morajo plačevati prispevek za izvajanje programov nepretrganega strokovnega izobraževanja. Ta prispevek bo znašal leta 1972 0,80% od obdavčenih plač in se bo vsako leto stopnjeval tako, da bo leta 1976 znašal že 2%. Če gospodarske organizacije same organizirajo tako nepretrgano strokovno izobraževanje ali če svojim kadrom finančno omogočajo tako izobraževanje drugod, so lahko oproščene plačevanja tega prispevka.

Poleg tega morajo delodajalci plačevati tudi 0,50-odstotni prispevek za izobraževanje vajencev in so oproščeni tega prispevka le, če njihovo podjetje samo neposredno troši sredstva za izobraževanje vajencev.

Zakon o organizaciji nepretrganega strokovnega izobraževanja kot sestavine stalnosti izobraževanja pa vsebuje še dve zanimivosti, ki ju velja omeniti. Država namreč zagotavlja finančno podporo tudi tistim oblikam izobraževanja, ki so namenjene onim delavcem, ki opravljajo v profesionalnih in sindikalnih organizacijah določene funkcije. Z zakonom je predvidena tudi ustanovitev posebnega denarnega sklada, iz katerega naj bi se financiralo izobraževanje kadrov s področja upravljanja in vodenja podjetij ter kadrov, ki so na vodilnih delovnih mestih.

ANTON KUKOVICA

Motiv iz mirenske tovarne čevljev Jadran-Ciciban

Foto: A. ULAGA

ŽIVLJENJE MIRENSKIH ČEVLJARJEV TEČE PO NOVIH KOLESNICAH

Previharili viharje

Na kratkem obisku v tovarni čevljev Jadran-Ciciban

Čevljarji so v krizi. Tako rekoč povsod, doma in na tujem. Nekateri države obutev le še uvažajo. Svoje tovarne so pozaprele ali preusmerile.

Na površju so ostali le še najboljši. Najmočnejši in najbolj iznajdljivi.

Zanimivo je, da je med njimi tudi „Jadran-Ciciban“, tovarna čevljev iz Mirna pri Gorici. Zanimivo zato, ker se še nedavno tega ni nič kaj dobro pisalo mirenskim čevljarjem. V hudi konkurenci se niso več znašli, proizvodnja je nazadovala, osebni dohodki zaposlenih so postajali zaskrbnjujoče nizki in volje do dela je bilo iz dneva v dan manj. Za nameček pa je prišlo v kolektivu, preprosto povedano, še do nekakšnega nesoglasja. Do nesoglasja v vrhu, kot pravimo.

Kolektiv tovarne Jadran-Ciciban se vseeno ni prepustil viharjem, ki so ga pretresali. Uspešno je prebrodil najhujše in se znova znašel v družini vodilnih proizvajalcev obutev v Jugoslaviji.

„TRUDIMO SE, DA BI BILI PRIPRAVLJENI NA VSE“

„Veliko pomembnih stvari se je zgodilo v zadnjih letih...“ mi pripoveduje Vinko Lapajne, vodja splošnega sektorja. „Leta 1968 nam je prizadejal požar ogromno škodo. Morali smo natičiti posojilo in začeti znova. Potem je prišel k nam novi direktor. V letu dni in pol smo zvišali število zaposlenih za 100 – sedaj šteje kolektiv že blizu 400 delavcev – produktivnost je porasla za 100 %.“

Sodeč po pripovedovanju ljudi v tovarni Jadran-Ciciban, se je v kolektivu dejansko marsikaj obrnilo na bolje s prihodom novega direktorja dipl. oec. Dragana Mozetiča.

„Vsi uspehi so po svoje zelo relativni, zato nas doseženi rezultati niti najmanj niso uspravali...“ razlaga direktor tovarne. „Dejstvo je, da je naša panoga pravzaprav povsod v zagati, da se vsi, od prvega do zadnjega bodemo z ostro konkurenco in da poleg vsega, po pravici povedano, ne vemo natančnega odgovora na vprašanje, kako bo jutri. Zato se trudimo, da bi bili pripravljeni na vse. Med drugim tudi na to, da samo od čevljev ne bomo mogli v nedogled živeti...“

NAGLA REHABILITACIJA NA VSEH PODROČJIH

Bruto promet tovarne čevljev Jadran-Ciciban je narasel v minulih treh letih skoraj za trikrat. Če je znašal leta 1968 blizu 11 milijonov, se je v minulem letu povzpela na 17, medtem ko predvideva plan za letošnje leto že za 29 milijonov dinarjev bruto prometa.

Še marsikaj govori o nagli rehabilitaciji mirenskih čevljarjev: dnevno izdelajo v Mirnu že

1800 parov čevljev ali v povprečju blizu 5 parov na zaposlenega. Z drugimi besedami produktivnost tovarne je v minulih letih porasla za polno 100 %, vse to je plod boljše organizacije dela in sodobne opreme.

Nato: še pred tremi leti znašali povprečni osebni dohodki mirenskih čevljarjev malo kot 800 dinarjev mesečno. Letos se že močno približali povprečju 1100 dinarjev na zaposlenega. In letos? Povprečni dohodki se vrtili nekje med 1350 do 1400 dinarjev.

Morda se komu to ne zdi veliko, toda bistveno je, da osebni dohodki v tej delovni organizaciji hitro naraščajo in da za kolektiv, ki ga v 80 % sestavljajo priučene delavke.

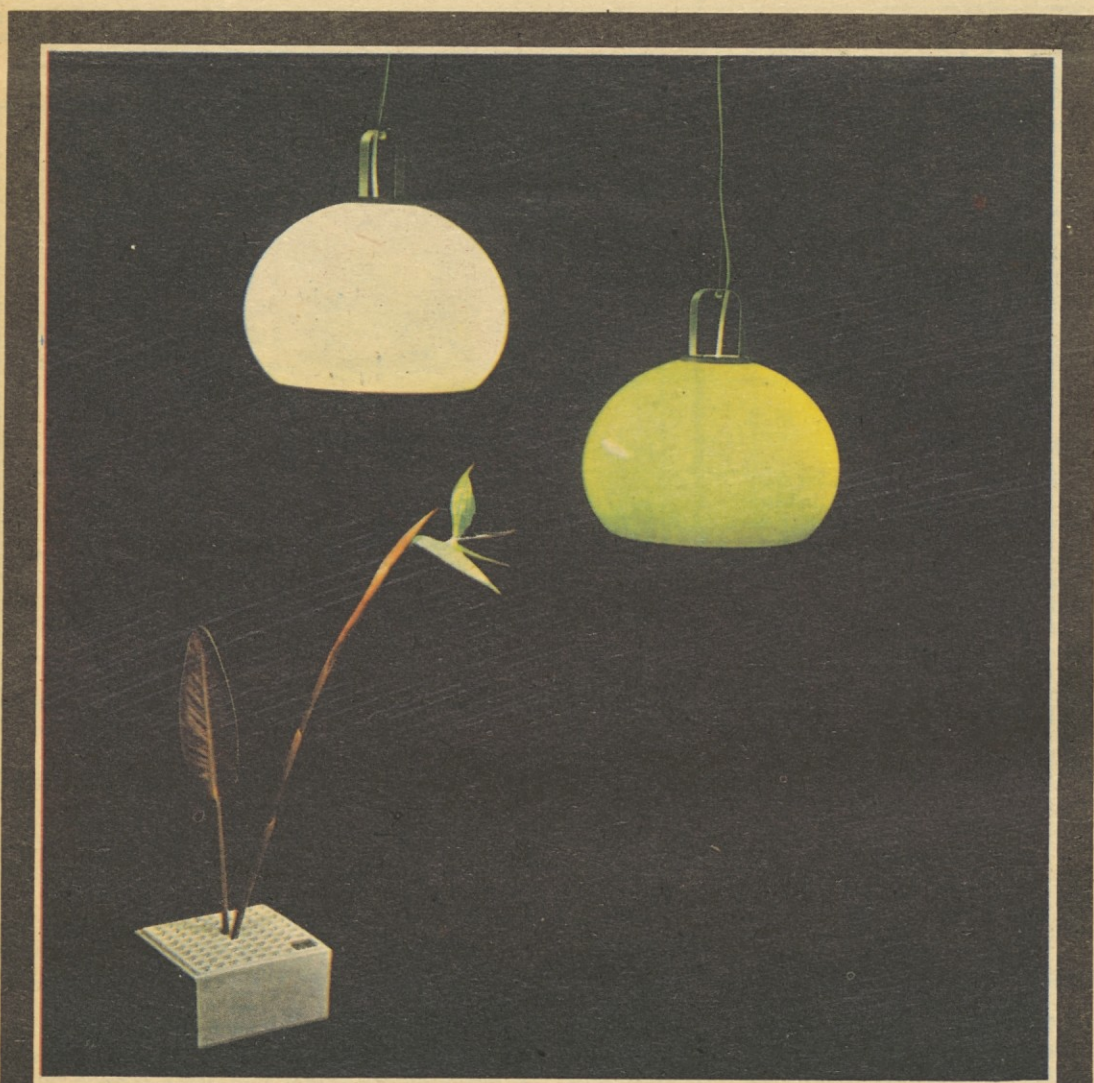
KMALU VEČJI IZVOZ

Jadran-Ciciban ima vso svojo proizvodnjo vnaprej prodano. Del proizvodnje tudi izvažajo predvsem v Švico, Nemčijo in Anglijo.

Letos bo tovarna čevljev iz Mirna izvozila za 80.000 dolarjev, do leta 1974 pa bo povprečno čala izvoz za najmanj 200 %.

To je le nekaj skopih podatkov o prizadevanjih mirenskih čevljarjev. Vsi pa dovolj zgovorno pričajo, da se je kolektiv uspešno izkopal iz težav in da v tovarni zavelo novo veselje do dela.

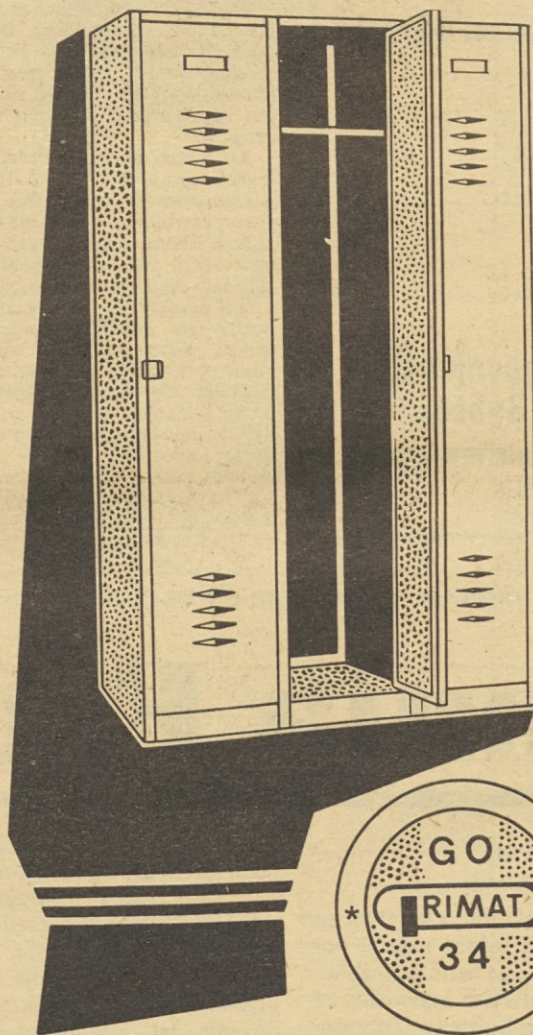
A. ULAGA

meblo
harvey guzzini

65000 nova gorica telefon 065 22611

MONTAŽNE GARDEROBNE OMARE

Vsako delovno mesto zahteva ustrezno rešitev shrambe osebne in delovne garderobe. »Primat« je na osnovi dolgoletne tradicije v proizvodnji garderobnih omar (GO-34) in v skladu s predpisi in DIN normami osvojil proizvodnjo kompletnega programa kovinske opreme za garderobe, prilagodljive delovnim razmeram delavcev.

PRIMAT — tovarna kovinske opreme

MARIBOR, Industrijska 22, tel. 22-646, telex: Yu 33178

PODOBE NAŠEGA ČASA

ti, ti gre dobro, ne?

— Ne morem se pritoževati. Pa vi, ste še v Beogradu?

— Kje pa! Vsake pesmi je enkrat konec. Še isti dan, ko mi je potekel rok, sem oddal ključke in se vrnil. Povsod lepo, pravijo, doma najlepše, dragi moj!

— V kakšnem pogledu?

— Ja, z vseh aspektov. Preveč se govori, premalo dela. Ko bi pri nas s takšno vnemo delali, kot govorimo, bi drugače živeli.

Tako pa...

— Pa je kaj ljudi s koncepti?

— Ja, jasno! Bilo nas je

človek prestat, ko plava s tokom. Navzgor tu skoraj ni več kam. Tako čakam na ustrezne kadrovske premike v horizontali. Nekaj mi menda že urejajo, sem slišal. Sel bi pa tudi kam ven, če bi bilo kje kaj primernega. Pa ti, po kakšni liniji si zdaj angažiran? Pri mladini nisi

Tič, tale Srečko!

— Kako pa je zdaj kaj tam, tovariš Srečko?

— Kje mislite? V mojem resorju?

— Ne v vašem. Nasploh zgoraj.

— Aha! Ja, kako bi rekel, da bi ne povedal preveč, pa spet tako, da me ne boš napak razumel. Sicer pa — kaj mi morejo! Zato pa je tako, ker se pri nas nikoli ne reče bobu bob in popu pop. Mišlim, da še malo ni rožnato.

nekaj, pa kaj, ko ne prodreš! Ko kaj predlagaš, so vsi za, a za hrbtom ti mečejo polena pod noge.

— Zanimivo! Saj to je skoraj tako, kot pri nas, ne?

— Kar se tega tiče, si res na istem, če si tu ali pa tam.

— Kako se pa tu počutite? Kaj ste zagrabili?

— Čakam. Zdaj sem svetnik. Navzdol me ne mika preveč, pa tudi spodobilo bi se ne po vsem tem, kar mora

menda več, ne?

— Ne, nisem! Leta. Zdaj sem v nekem zavodu sekretar.

— Umik?

— O, to pa ne! Kratek premor. Čakanje, kdaj se bo kje posvetilo.

— A tako? Kaj pa, če bi jaz spet zbiral ekipo — ali lahko računam nate?

— Seveda lahko, tovariš Srečko.

VINKO BLATNIK

ZA PRAZNIK REPUBLIKE,

29. NOVEMBER.

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM

LJUDEM JUGOSLAVIJE!

Mestna konferenca ZKS Maribor

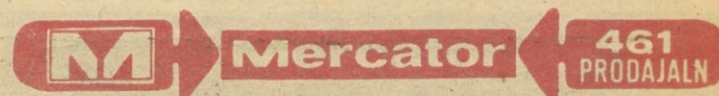
Občinska konferenca SZDL Maribor

Občinski sindikalni svet Maribor

Občinska konferenca ZMS Maribor

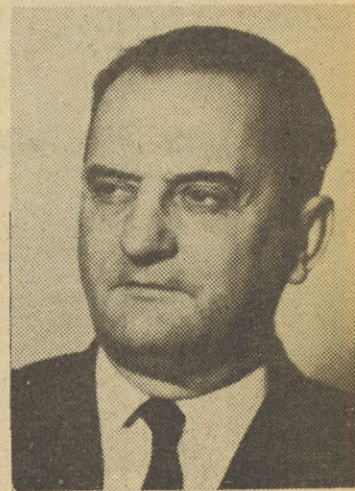
Zveza združenj borcev NOV Maribor

Skupščina občine Maribor

PORTRETI IN SREČANJA

Več z besedo!

Gojmir GALA je te dni praznoval šestdesetletnico. Če mi tega ne bi povedal, bi bil prepričan, da je precej mlajši. Bil je drugi otrok, ki je privekal na svet v Galovi družini. Drugi od desetih. In vseh deset Galovih otrok še danes hodi po tem svetu, dela in se veseli življenja... „Od minulega leta sem v pokoju. Do leta 1953 sem služboval na železnici, potlej pa sem se preselil v Industrijski biro, kjer sem bil vse do lani šef priprave dela...“ obuja svoje spomine Gojmir Gala, eden izmed najbolj zvestih sindikalnih in športnih delavcev pri nas. „Prvič sem prevzel funkcijo predsednika sindikata organizacije že leta 1945 v Celju. Spominjam se, da so mi takrat nprtili na pleča tudi druge družbeno-politične obveznosti. Ja, časi so bili malce drugačni od današnjih. Vsa je moral delati vsaj za dva. No... sindikatu sem ostal zvest vse do danes. Četrto stoletja pa že nekaj pomeni, Mar ne?“ me hudomušno povpraša sindikalni veterani Gala.

Kot rečeno: moj sogovornik je ostal zvest sindikatu. Tudi v letih, ko se je utapljal v lastnih problemih, ko mu je primanjkovalo časa za najnujnejše. Danes je Gala član nadzornega odbora pri Mestnem sindikalnem svetu Ljubljana.

„Takole, ko se v mislih vračam v preteklost, iskreno priznavam, da sem bil pogosto v dvomih. Jasno mi je bilo, da se moramo tolči za nekaj boljšega, za nekaj naprednejšega in za nekaj novega ter lepšega. Po drugi strani pa sem sproti spoznaval oziroma vedel, da je marsikaj neuresničljivega, kar smo si začrtali v svoj delovni program. Ne smete me razumeti napak, želim pa, da bi prikazal stvari takšne, kakršne so v resnici bile. V sindikalnih organizacijah, v katerih sem deloval, sem si

cer storil marsikaj koristnega, skoraj nikoli pa vsega, kar smo želeli, kar smo si zastavili...“

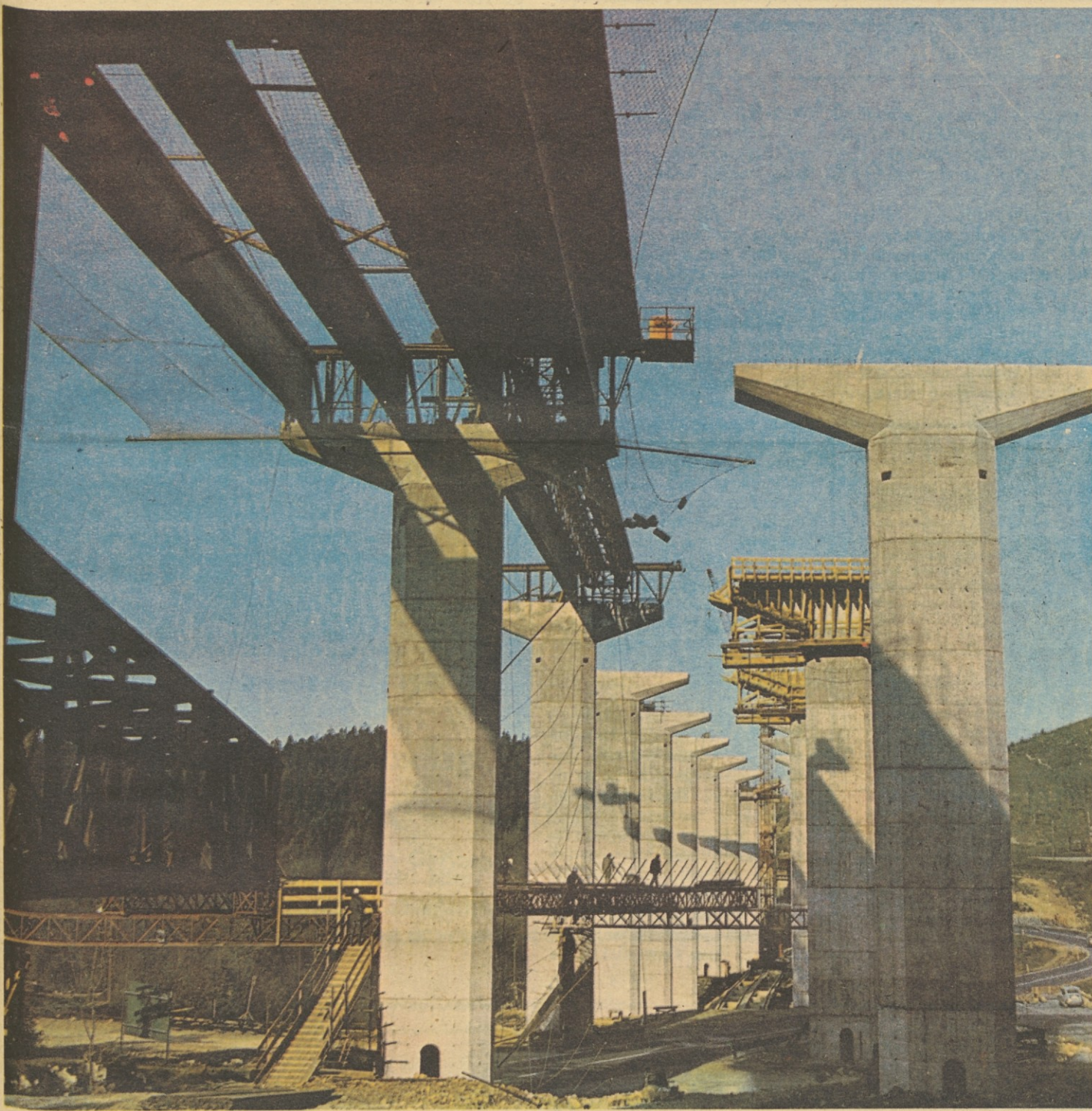
„Imate torej občutek, da je sindikat prepogosto premelo učinkovit, kot temu pravimo?“

„Sodim, da se velikokrat lotevamo problemov oziroma posameznih vprašanj šele takrat, ko se v bistvu ničesar ne da več spremeniti. Mislim namreč, da bi moral sindikat odločneje poseči v reševanje posameznih stvari pravočasno in ne šele pet minut pred dvanajsto, ko je plat zvona že brez vsakega haska. Ob tem še to: sindikalne organizacije bi morale po mojem poiskati tesnejši kontakt s svojimi člani in jim v primeru dvomov in vseh mogočih problemov stvari razložiti tako, da jih bodo vsi razumeli.“

Gojmir Gala je nasploh vnet zagovornik tesnejših medsebojnih kontaktov. Prepričan je, da dosežez z iskreno besedo več, kot z vsem drugim. Boli ga vse večja izoliranost ljudi. Zalosten je, da niti prijatelji ne najdejo več toliko časa, da bi se sem ter tja za urico ali dve odtrgali od vsakdanjih skrbi in se v miru pogovorili.

„Problemov je veliko, morda celo preveč. Res pa je, da smo bili v preteklosti kos tudi najhujšim stvarim. Zato ni vzroka za malodušje. Vsaj jaz ga ne vidim...“ vam veselo poroča Gala.

A. ULAGA

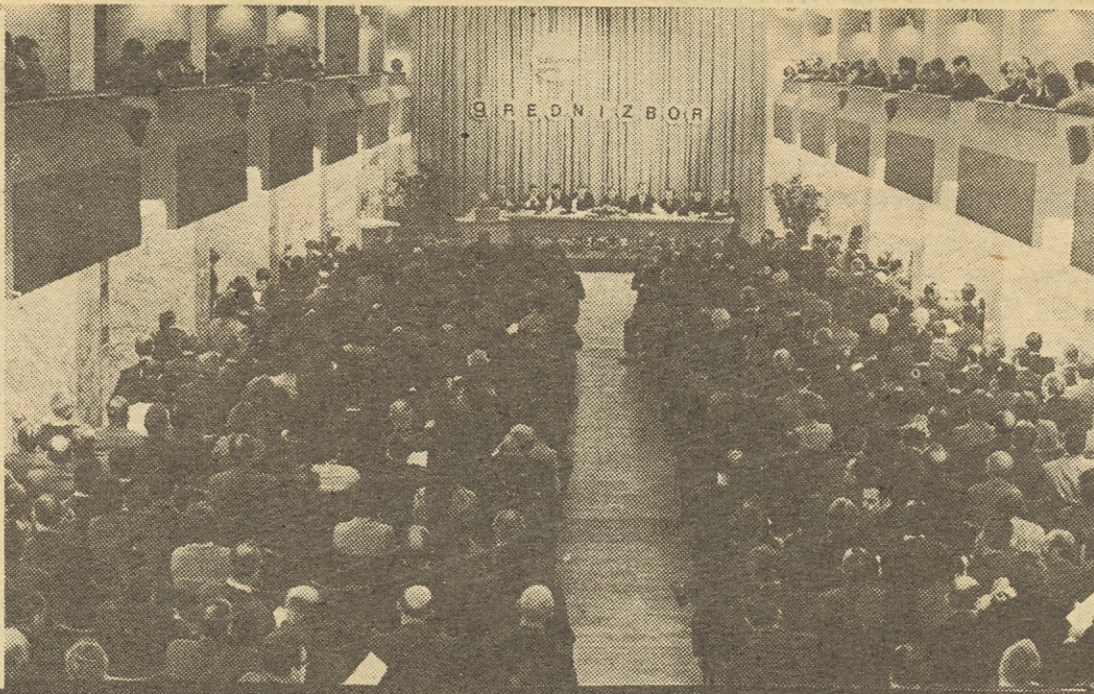
Montaža nosilcev na 604 metre dolgem viaduktu „Ravberkomanda“ pri Postojni, ki ga gradi slovensko gradbeno industrijsko podjetje Gradis. Ob tej priložnosti čestita kolektiv Gradisa vsem svojim investitorjem, sodelavcem in članom delovne skupnosti ob 29. novembru, prazniku republike!

Sindikalna organizacija

PERUTNINA PTUJ

ČESTITA VSEM ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI IN DELOVNIM LJUDEM JUGOSLAVIJE ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Na XI. rednem zboru Ljubljanske banke, ki je bil minuli torek v Ljubljani, so razpravljali predvsem o ustanoviteljski pogodbi in o novem statutu, kar je prvič, da zbor neke banke v Jugoslaviji uveljavlja ustavne spremembe in se prilagaja razvoju družbenoekonomskih odnosov. Razpravljali so tudi o višjih obrestnih merah za hranilne vloge in devizne račune občanov. Zboru so kot gostje prisostvovali tudi predstavniki Gorenjske banke, ki se je pred kratkim priključila Ljubljanski banki. Na koncu je bil za generalnega direktorja ponovno izvoljen Niko Kavčič.

V TERMoeLEKTRARNI ŠOŠTANJ OPOZARJAJO, DA ZARADI NIZKIH OSEBNIH DOHODKOV ODHAJAJO KVALIFICIRANI DELAVCI

OSEBNI DOHODKI NISO ODVISNI OD REZULTATOV DELA

Osnovna organizacija sindikata Termoelektrarne Šoštanj je s problemi seznanila tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije

Pred dnevi, točneje 18. novembra, je bil v Termoelektrarni Šoštanj masovni kolektivni sestanek, na katerem so govorili o zamrznitvi osebnih dohodkov ter o divjanju cen. Zaposleni iz šoštanjske Termoelektrarne so ob tem kritično ocenili neučinkovitost in nenotnost pri sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, zlasti še pri sporazumevanju v grupaciji elektrogospodarstva, opozorili pa so tudi na neučinkovitost razre-

ševanja drugih odprtih družbenih vprašanj in pri tem poudarili tudi vprašanje odgovornosti nosilcev javnih funkcij.

Na masovnem sestanku so pooblastili predsednika osnovne organizacije sindikata v Termoelektrarni Šoštanj, Antona Kuginiča, da seznanijo vse najodgovornejše dejavnike v občini Velenje in v SR Sloveniji s stališči delovne skupnosti te šoštanjske delovne organizacije v zvezi z nekaterimi najaktualnejšimi

vprašanji. Tako so Šoštanjčani pisali tudi na Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

V pismih predsednik OOS

Termoelektrarne Šoštanj, Anton Kuginič, poudarja, da je bila na masovnem sestanku 18. novembra 1971 izrečena ostra kritika na račun kabinetskega in neživiljskega reševanja osebnih dohodkov zaposlenih v elektrogospodarstvu. Nevzdržna je tudi sedanja rešitev skupne komisije za izdelavo samouprav-

nega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v elektrogospodarstvu, ko predlaga najvišji osebni dohodek 1250 dinarjev za pogojno ne-kvalificiranega delavca, ne upošteva pri tem pogoje dela, nadumo delo in dodatke, ki jih predvideva družbeni dogovor.

Sedanja začasna rešitev je, kot menijo zaposleni iz Termoelektrarne Šoštanj, nesprejemljiva, saj ne upošteva rezultatov dela. Vprašanje je tudi, po katerih osnovah izračunavati rezultate dela; Šoštanjčani menijo, da ustvarjeni dohodek v sedanjih pogojih ne more biti osnova za to, saj dohodek v sedanjih neurejenih ekonomskih razmerah v slovenskem elektrogospodarstvu izkazujejo le tisti, ki proizvajajo hidroenergijo. Bolj pravična osnova za izračun rezultatov dela bi bila prav gotovo pogonska oz. obratovalna pripravljenost.

Nizki osebni dohodki, ki so že nekaj časa značilni za zaposlene v Termoelektrarni Šoštanj, njihovega zvišanja pa ne omogoča oz. zagotavlja niti samoupravni sporazum, povzročajo v Šoštanju že precejšnje težave. Kvalificirani delavci zaradi nizkih osebnih dohodkov zapuščajo Termoelektrarno Šoštanj. Velike težave so zaradi tega tudi pri sestavljanju pogodbe za novo Termoelektrarno Šoštanj 3.

(vš)

V ponedeljek je na brniškem letališču pristalo letalo Inex-AA, ki je pripeljalo milijontega potnika našega edinega slovenskega mednarodnega letališča. Uprava letališča je nagradila s prenosnim televizorjem milijonto potnico Ančko STRAJNER, knjižničarko iz Ljubljane. Prav tako sta dobila nagradi Flore BEAR iz Avstrije in Rudi BREGAR iz Ljubljane, ki sta bila eden pred in eden po milijonu. Na Brniku je pristalo prvo letalo skoraj natančno pred osmimi leti. Od takrat pa do danes je uporabilo letališče 30 letalskih družb, ki so ga povezala skoraj z vsemi državami na svetu. Danes ima letališče najmodernejšo navigacijske naprave za vzletanje in pristajanje tudi največjih letal. Treba pa bo vložiti še precej truda in sredstev za razširitev prostorov za potnike in blago. — Foto: A. AGNIC

ELEKTROKOVINA MARIBOR

Tržaška c. 109

Naš proizvodni program:

SVETILKE

za žarnice z nitko, za živosrebrne, natrijeve in fluorescenčne cevi

PREDSTIKALNE NAPRAVE

za fluorescenčne cevi, za živosrebrne in natrijeve žarnice

ELEKTROMOTORJI

trifazni za moči od 0,18 do 7,5 kW, enofazni za moči od 0,12 do 2,2 kW z mednarodnimi vgradnimi merami po IEC (International Electrotechnical Commission) v normalnih izvedbah in specialnih konstrukcijah

ROTODINAMIČNE ČRPALKE

HORIZONTALNE:

— s trifaznim elektromotorjem za pretok vode do 350 l/min in manometrično višino do 78 m H₂O

— z enofaznim elektromotorjem za pretok vode do 90 l/min in manometrično višino do 52 m H₂O

VERTIKALNE:

— s trifaznim elektromotorjem za pretok vode do 350 l/min in manometrično višino do 190 m H₂O

HLADILNE ČRPALKE

za obdelovalne stroje

— s trifaznim elektromotorjem — velikost cevnih priključkov 1/2" in 3/4"

BRUSNI IN POLIRNI STROJI

— za velikost brusnih plošč od 150 do 250 mm z enofaznim elektromotorjem

— za velikost brusnih plošč od 150 do 400 mm s trifaznim elektromotorjem

— za velikost polirnih plošč od 150 do 250 mm z enofaznim elektromotorjem; od 150 do 400 mm s trifaznim elektromotorjem

RINEŽI — elektrohidravlični mehanizmi

— s trifaznim elektromotorjem — z dvizno silo od 45 do 185 kg in hodom od 50 do 160 mm

STENSKI VENTILATORJI

— z enofaznim elektromotorjem, za pretok zraka 13 ih 25,5 m³ min in trifaznim elektromotorjem za pretok zraka 27,5 m³ min

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

ZA PRAZNIK REPUBLIKE,
29. NOVEMBER,
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM JUGOSLAVIJE!

Občinski sindikalni svet Jesenice

Skupščina občine Jesenice

Občinska konferenca ZKS Jesenice

Občinska konferenca SZDL Jesenice

Občinska konferenca ZMS Jesenice

Občinski odbor ZB Jesenice

Občinski sindikalni svet Vrhnika

ZA PRAZNIK REPUBLIKE,

29. NOVEMBER,

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM

LJUDEM JUGOSLAVIJE!

ZA DAN REPUBLIKE,
29. NOVEMBER,
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM JUGOSLAVIJE!

Občinski sindikalni svet Logatec

Skupščina občine Logatec

Občinska konferenca ZKS Logatec

Občinska konferenca ZMS Logatec

Občinski odbor ZB Logatec

Občinska konferenca SZDL Logatec

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV

- Volneno blago za moške in ženske plašče
- Volneno blago za moške in ženske obleke iz 100 % čiste runske volne
- Volneno blago za lovske obleke
- Najkvalitetnejšo volnico za ročno pletenje SCHEPJES v artiklih KOMPAS, JELKA, AHOY in TWEED

ZA DOMAČ DENAR VAM NUDIMO NAJKVALITETNEJŠE DOMAČE BLAGO!

ČESTITAMO VAM ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

INDUSTRIJA METALNIH IZDELKOV
» KLE MOS «
Lenart v Slovenskih goricah

- projektira in izdeluje kovinske konstrukcije, alu konstrukcije s fasadnimi elementi, izdeluje paviljone, proizvaja gibljive cevi in cevi za prednapeti beton, galvansko obdeluje kovine, proizvaja bowdene s priključnimi elementi

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
KONSTRUKTOR
 MARIBOR, SERNČEVA UL. 8 — TELEFON 25-930 — TELEX YU-KONMAR 331 80

IZVAJA:

- doma v okviru ekonomskih enot: gradbena proizvodnja, gradivo, gradbena obrt, kovinar, mehanizacija, mizarstvo ter projektivno-tehnološki biro
- v tujini po svojih podjetjih:
 - v AVSTRIJI — Rationellbau GMBH, Wien
 - v NEMCIJI — Konstruktor bau GMBH u. Co. München
 - v FRANCIJI — Société insulaire de Construction, Ajaccio

Vse vrste gradbenih del, gradi za trg in prevzema inženiring.

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem čestitamo za praznik republike — 29. november!

TRGOVSKO PODJETJE

Potrošnik — Izbira

Lenart v Slovenskih Goricah

se priporoča z ugodnim nakupom v svojih poslovalnicah in hkrati čestita vsem potrošnikom za praznik republike — 29. november!

VERIGA
Lesce

TOVARNA VERIG LESCE

ČESTITA
 VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
 IN DELOVNIM LJUDEM
 ZA PRAZNIK REPUBLIKE
 29. NOVEMBER!

PODJETJE ZA IMPREGNIRANJE LESA.

HOČE

OB OTVORITVI SODOBNE ŽAGE
 ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
 29. NOVEMBER!

VARTEKS

POSLOVALNICA LJUBLJANA, DALMATINOVA 4

ČESTITA VSEM POTROŠNIKOM IN POSLOVNIM
 PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE —
 29. NOVEMBER!

PROIZVODNO
 TRANSPORTNO
 PODJETJE

Avtoremont

GORNJA
 RADGONA

čestita vsem
 delovnim
 ljudem
 in poslovnim
 prijateljem
 za praznik
 republike —
 29. november!

TRGOVSKO
 PODJETJE

MESO

Maribor

čestita vsem
 delovnim
 ljudem
 za praznik
 republike —
 29. november!

TOVARNA
 REZALNEGA
 ORODJA

Prevalje
Prevalje

VSEM
 DELOVNIM
 LJUDEM
 IN POSLOVNIM
 PRIJATELJEM
 ČESTITAMO
 ZA PRAZNIK
 REPUBLIKE
 29. NOVEMBER!

Želite dobre knjige?

Pri ZAVODU »BOREC« v Ljubljani
 jih dobite tudi na obroke

- Alojz Ravbar: **ZAKAJ JE PADLA SPANSKA REPUBLIKA**
 Rezultat petnajstletnega preučevanja vseh razpoložljivih virov, ki govorijo o propadu španske republike. — 707 strani, 162 din.
- Tone Sifer: **MLADOST NA VASI**
 Proza, pesmi, dramatika, eseji in kritike. Delo naprednega gorenjskega izobraženca, ki so ga nacisti ubili leta 1941. 525 strani, 125 din.
- Roberto Battaglia: **ODPORNISKO GIBANJE V ITALIJI**
 Vzroki za razpad fašistične vladavine. Nastanek in potek boja proti nacizmu in fašizmu. Dokumentacija z vseh področij družbene dejavnosti. — 546 strani, 146 din.
- Alfonz Bednar: **URE IN MINUTE**
 Delo, pretežno literarne narave, ki prikazuje odnose med ljudmi na Slovaškem v času okupacije in po osvoboditvi. — 429 strani, 116 din.
- Robert Ryan: **NAJDALJŠI DAN**
 Realistični prikaz prvega dne izkrcanja v Normandiji. Avtor je prepotoval vse zavezniške države in Nemčijo, da je zaslusal nad tisoč udeležencev. Po knjigi je bil posnet film. — Strani 261, cena 80 dinarjev.
- Accoce — Quet: **VOJNA JE BILA DOBLJENA V SVICI**
 Opis medvojnih razmer v Svici, ki je bila stikališče vojnških kanalov. — 305 strani, cena 65 dinarjev.
- Russel Braddon: **GOLI V DZUNGLI**
 Spomini avstralskega pisatelja na življenje v japonskem ujetništvu. Napeto in polno značilnega angleškega humorja. — Strani 375, cena 70 dinarjev.
- Fitzroy Maclean: **VOJNA NA BALKANU**
 Vodja angleške misije opisuje svoje vtise o bivanju med jugoslovanskimi partizani. — Strani 278, cena 35 din.

IZ PROGRAMA ZA PRIHODNJE LETO:

- Stefanija Podbevšek: **SVETI URH**, ponatis z dopolnitvami.
- Vilko Kolar: **LACNI, TODA POGUMNI**, iz življenja naših vojnih ujetnikov.
- Matevž Hacc: **KOMANDIRJEVA POVEST**
- Vinko Trinkaus: **PRVI BATALJONI**, drugi del zasavske trilogije.

VSA DELA SO PRIMERNA ZA OBDARITVE

Cestno podjetje
Maribor

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE
 IN SE PRIPOROČA ČENJENIM NAROČNIKOM
 ZA IZVAJANJE GRADBENIH DEL
 PRI VZDRŽEVANJU IN REKONSTRUKCIJI
 CEST IN MOSTOV

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
 IN SODELAVCEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK
 REPUBLIKE!

OBRTNO PODJETJE

Instalater

PREVALJE

ČESTITA
 VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
 ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Pinus

Zaščitni znak

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV
RAČE PRI MARIBORU

NUDI SVOJIM POTROŠNIKOM BOGATO IZBIRO:

- SREDSTEV ZA VARSTVO RASTLIN
- SREDSTEV ZA IMPREGNACIJO LESA IN TEKSTILA
- SREDSTEV ZA OPLEMENTENJE BETONA

Za vse Pinusove izdelke in njih uporabo se obračate na tovarno.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
 PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK
 REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

**LESNO INDUSTRIJSKO
PODJETJE
SLOVENJ GRADEC**

PROIZVAJA

- ŽAGAN LES IGLAVCEV ZA IZVOZ IN DOMAČI TRG
- LADIJSKI POD
- PANEL PLOŠČE
- STAVBNO POHIŠTVO
- OGRODJA ZA KAVČE
- FURNIRANE STENSKE IN STROPNE OBLOGE TER
- FURNIRANA SUMOVRATA

ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

tovarna zdravil Novo mesto,

Cesta komandanta Staneta 19,

telefon: 068-21 090, telex 33 713 yu krka

**KOLEKTIV KRKE —
TOVARNE ZDRAVIL —
ŽELI VSEM KOLEKTIVOM
IN DELOVNIM LJUDEM
VELIKO DELOVNIH USPEHOV
IN PRIJETNO PRAZNOVANJE
DNEVA REPUBLIKE —
29. NOVEMBRA!**

TOVARNA UMETNIH BRUSOV

SWATY Maribor

- proizvajamo vse vrste umetnih brusov za industrijo, obrt in široko potrošnjo na bazi keramične in bakelitne vezi

S svojimi izdelki oskrbujemo domače in tuje potrošnike.

Priporočamo svoje kvalitetne izdelke, ki jih prodajamo pod zaščitnim znakom

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

OPEKARNA ŽABJAK pri Ptuj

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK
REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

HKRATI PRIPOROČAMO NAŠE KVALITETNE IZDELKE!

Zavarovalnica Maribor

ČESTITA VSEM POSLOVNIM
PARTNERJEM ZA PRAZNIK
REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

S POSLOVNIMI ENOTAMI:

- v Ljubljani, Celovška 166
- v Celju, Prešernova 6
- v Piranu, IX. korpusa 10

Z ZASTOPSTVI:

- v Kranju, Staneta Rozmana 13
 - v Ljutomeru, Glavni trg 1
 - v Kopru, JLA 3
 - na Jesenicah, Rogljeva 1
- in zastopniki v vseh večjih krajih

LESNO INDUSTRIJSKO IN
TRGOVSKO PODJETJE
PTUJ, ROGOZNIŠKA 4

ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Hkrati sporočamo, da imamo
vedno na zalogi gradbeni
material, les, plin itd.

SE PRIPOROČAMO!

Tovarna MUTA S. O. P. O.

PODJETJA
GORENJE

TOVARNE
GOSPODINJSKE
OPREME VELENJE
MUTA

ČESTITA
VSEM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

**OPEKARNA
PRAGERSKO**

BISTVENA POCENITEV

To je naše vodilo v vašo korist — pa naj gre za
gradnjo stanovanjskih blokov in drugih objektov
ali enodružinskih hiš

**PRIČELI SMO IZDELOVATI EKSPANDIRANO
GLINO**

Naše prednosti: kakovostni izdelki iz glinokopa
vsestransko uporabni.

Zahtevajte naša strokovna pojasnila in neobvezne
ponudbe.

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Združeno gostinsko podjetje
»HALOŠKI BISER« — Grad Borl
PTUJ

ČESTITA VSEM SVOJIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

MLINOSTROJ
Domžale

čestita vsem poslovnim
prijateljem
za praznik republike —
29. november!

KZ »DRAVSKO POLJE«

LOVRENC
NA DRAVSKEM
POLJU

ČESTITA
VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

TERMOPOL Sovodenj

- predelava plastičnih mas
- izdelava različnih PVC map ter
- reprezentančnih izdelkov

ČESTITA ZA PRAZNIK
REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

PUTNIK

JUGOSLOVANSKO TURISTIČNO
IN AVTOBUSNO PODJETJE

POSLOVALNICA MARIBOR

- priporoča svoje usluge —
avtobusne, avionske in železniške
vozovnice

HKRATI SE PRIDRUŽUJE
ČESTITKAM VSEM SVOJIM
PRIJATELJEM ZA PRAZNIK
REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

MERCATOR Ljubljana

POSLOVNA ENOTA »PANONIJA« PTUJ

ČESTITA VSEM POTROŠNIKOM ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

V NAŠIH TRGOVINAH DOBITE VSE!

LJUBLJANSKE OPEKARNE

LJUBLJANA, CESTA NA VRHOVCE 2

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

PRIPOROČAMO
NAŠE
KVALITETNE
IZDELKE!

KOMUNALNO PODJETJE VIČ LJUBLJANA

ČESTITA
VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PARTNERJEM IN
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

MODA

LJUBLJANA, Rimska cesta 24

čestita vsem delovnim ljudem in potrošnikom
za praznik republike — 29. november!

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE VRHNIKA VRHNIKA

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike — 29. november!

KROJAŠKO PODJETJE

NOVOST

MOŠKA IN DAMSKA OBLAČILA

LJUBLJANA, ČOPOVA 7-9

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

TOVARNA
VIJAKOV
LJUBLJANA
LJUBLJANA

ČESTITA
VSEM SVOJIM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
IN DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

KMETIJSKA
ZADRUGA
RIBNICA
NA
DOLENJSKEM

ČESTITA
VSEM SVOJIM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA

ČESTITA
VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM
IN DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

ELEKTROMONTAŽA LJUBLJANA, ROŽNA DOLINA

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Trgovsko podjetje
DELIKATESA
LJUBLJANA, Trg mladinskih delovnih brigad 12

čestita vsem delovnim ljudem in cenjenim
potrošnikom
za praznik republike — 29. november!

SAVSKE ELEKTRARNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN PRENOS ELEKTRIČNE ENERGIJE LJUBLJANA, HAJDRIHOVA 2

ČESTITA
VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

SGP-PROJEKT
kranj nazorjeva 1

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

IGO

LJUBLJANA, TRNOVSKI PRISTAN 8

ČESTITA VSEM SVOJIM PRIJATELJEM
IN DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

živilski kombinat **intes** maribor

»PEKARNE VINKO REŠČE
PTUJ

priporočamo naše kvalitetne izdelke!

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

MONTAŽNO PROIZVODNO PODJETJE

Projektiranje ter instalacije vodovodov in sanitarnih naprav, centralnega gretja in klimatskih naprav, instalacije hladilnic, sušilnic, termotehničnih in namakalnih naprav, plinskih napeljav, cestnih vodovodov, proizvodnja izdelkov za instalacije, toplovodnih naprav in izdelkov birotehnike ter izdelava hlevske opreme.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

VELETRGOVINA

TANIN

MARIBOR, JURČIČEVA 8/11

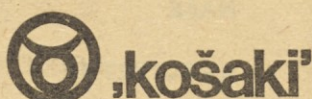
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Obrtno sedlarstvo in avtotapetništvo

MARIBOR, PARTIZANSKA UL. 25

Vsem poslovnim prijateljem čestitam za dan republike — 29. november in jim želimo še mnogo delovnih uspehov!

TOVARNA
MESNIH IZDELKOV

MARIBOR

- vam nudi v svojih prodajalnah in iz grosističnega skladišča vse vrste svežega mesa in kvalitetno priznane mesne izdelke. Asortiment mesnih izdelkov smo povečali z novimi proizvodi

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike 29. november!

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

ČESTITA
VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

KOLEKTIV
PODJETJA
TOVARNE
INDUSTRIJSKE
OPREME IN
KONSTRUKCIJ
KRŠKO

ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA DAN
REPUBLIKE IN
JIM ŽELI
VELIKO
USPEHOV!

ZA SVOJE
KVALITETNE
PROIZVODE
SE TOPLO
PRIPOROČAMO!

Plezenina

TOVARNA MODNE KONFEKCIJE
MARIBOR, POBREŠKA CESTA 20

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM IN CENJENIM
ODJEMALCEM ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE!

KREIRAMO IN PROIZVAJAMO:

- ŽENSKÉ OBLEKE IN KOSTIME
- KRILA IN BLUZE
- HALJE
- GARNITURE ZA NOVOROJENČKE

Pletenina

TOVARNA TRIKOTAŽNEGA PERILA

LJUBLJANA, ZALOŠKA CESTA 14

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM
LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

Tovarna
usnja
KAMNIK

IZDELUJE:

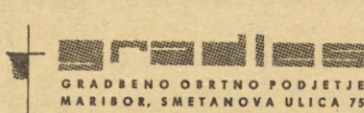
- svinjski oblačilni velur
- svinjski obuveni velur
- svinjska oblačilna nappa
- svinjski softy boks
- svinjski mehčani lak v raznih debelinah
- svinjsko tapetniško usnje
- vse vrste svinjskega in crom cepljenca
- vse vrste svinjskih in crom podlog
- in še različne druge vrste svinjskega usnja po vzorcih

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

UNIVERZAL

PREDSTAVNIŠTVO
LJUBLJANA,
GREGORČIČEVA 11

ČESTITA
VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

Ob standardni proizvodnji opravlja še:

- izvoz lastnih proizvodov, izvaja investicijska dela v tujini in opravlja uvoz reprodukcijskega materiala in opreme za podjetja. Nadalje opravlja predizolacijo toplovodnih cevi, izdelavo izdelkov iz poliuretanske umetne mase, plastificiranje bazenov, cistern, silosov in različnih drugih posod ter izolacijo teras in streh. Vsa omenjena dela izvajamo pod strokovnim vodstvom inozemske tvrdke.

Se priporoča kolektiv!

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

KREDITNA BANKA PTUJ

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

VARČUJTE DINARSKA IN DEVIZNA SREDSTVA!

SIGMA

PODJETJE GUMI IN KOVINSKIH IZDELKOV, SERVISI
PTUJ

ČESTITA

VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

SIGMA Ptuj priporoča potrošnikom gumi izdelkov svoje proizvode:

gumi ležaje, gumi odbojnice, gumi vzmeti, gumi vibratorje, gumi cevi in druge
izdelke iz tehnične gume

GRADBENO
PODJETJE

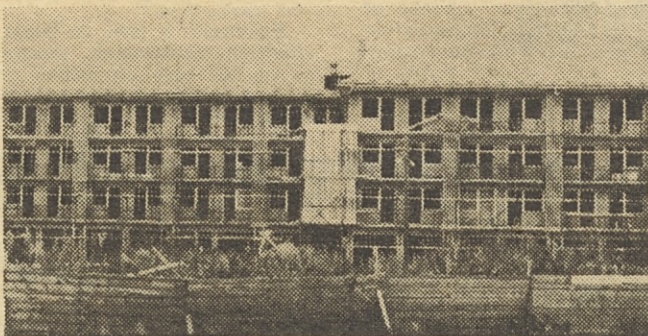
OGRAD

v ORMOŽU

bo spomladi prihodnje leto izročilo tržišču novo poslovno stanovanjsko zgradbo, v kateri bo kar 500 kv. metrov prodajnega prostora ter 24 lepih družinskih stanovanj. Objekt, ki ga gradi podjetje z lastnimi sredstvi, bo veljal več kot pol milijona dinarjev.

V podjetju je danes zaposlenih kar 200 ljudi, v bližnji prihodnosti pa nameravajo zaposliti še nekaj novih delavcev, zlasti zidarjev in tesarjev.

Tudi gradbeno podjetje OGRAD se pridružuje čestitkam za praznik republike — 29. november!

ELEKTROKOVINAR PTUJ

Priporočamo naše kvalitetne usluge!

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM IN
DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

GRADBENO PODJETJE DRAVA

PTUJ
OSOJNIKOVA
ULICA št. 3

PRIPOROČAMO

NAŠE

KVALITETNE

USLUGE,

HKRATI PA

ČESTITAMO

ZA PRAZNIK

REPUBLIKE —

29. NOVEMBER!

AVTOOBNOVA
MARIBOR

SERVIS

PODJETJE ZA GENERALNA,
SREDNJA IN TEKOČA
POPRAVILA AVTOMOBILOV

- opravljamo vse vrste popravil na vozilih TAM, generalni remont motorjev TAM po sistemu zamenjave, izvajamo usluge na vozilih mercedes, brušenje motorne gredi in valjev, obdelava zavornih bobnov, popravila vseh vrst agregatov motorjev in popravila na tlačilkah Bosch

ČESTITAMO ZA PRAZNIK
REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

INDUSTRIJSKO GRADBENO
MONTAŽNO PODJETJE

Monter Dravograd

IN OSNOVNA
SINDIKALNA
ORGANIZACIJA

ČESTITATA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Industrija delovnih zaščitnih sredstev

PREVENT SLOVENJ GRADEC

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Proizvodno podjetje

Karoserist

MARIBOR, Tržaška cesta 18

- izdelujemo specialne karoserije po načelu serijske proizvodnje

telefoni: direktor 31-545, tehnični oddelek in računovodstvo 31-366, šef komerciale 32-388

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

KREDITNA BANKA ZAGREB filiala MARIBOR

VSEM VARČEVALCEM ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE,
29. NOVEMBER!

INDUSTRIJA PRIKOLIC, KMETIJSKIH STROJEV — SERVIS IN REMONT VOZIL

TEHNOSTROJ LJUTOMER

- proizvodimo prikolice za traktorje in kamione vseh vrst, predvsem znane enosne prikolice za traktorje Ferguson, Zetor in Steyer
- njijske brane za navedene traktorje s 3 in 4 polji, vozičke za BCS itd.
- servisno mehanična delavnica opravlja popravila osebnih avtomobilov, kamionov in traktorjev — garancijski servisi — tehnični pregledi vozil

PRIPOROČA SE KOLEKTIV!

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA IN GRADBENIŠTVA

INGRAD LJUTOMER

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Podaljšek obstoječe proizvodne dvorane je že pod streho. Z njim je AVTOMONTAŽA pridobila 11.600 kvadratnih metrov novih površin, ki jim bodo prinašale večstranske koristi: olajšale možnost uvajanja sodobnejše tehnologije v

celotni tovarni, neposredno vplivale na večjo varnost pri delu, omogočile normalne delovne razmere in pripomogle k doseganju boljše povprečne kvalitete. Nove proizvodne prostore bodo izročili namenu v maju 1972

Z OBISKA V LJUBLJANSKI TOVARNI KAROSERIJ »AVTOMONTAŽA«

USTVARJALCI »JANEZOV«

Ce bi tudi tovarne imele osebne legitimacije, bi v tisti, ki bi pripadla ljubljanski tovarni karoserij AVTOMONTAŽA, pisalo, da trenutno predstavlja po zmogljivostih drugo največjo tovarno karoserij v državi, sicer pa strokovno vodilnega in poslovno najbolj uspešnega proizvajalca avtobusov v Jugoslaviji. Kakor pa sedanosti ne bi bilo brez preteklih dni in kakor tudi o prihodnosti ni mogoče govoriti, ne da bi upoštevali današnji čas, ima tudi AVTOMONTAŽA svoj včeraj, danes in jutri, da njena legitimacija sploh je lahko takšna, kakršna je, oziroma da bi čez čas bila, kakršna si želijo izpisati z lastnim delom.

„AVTOMONTAŽA včeraj, danes

znano, zaradi težavnega uvoza pa nam težko ali pa sploh nedosegljivo. Ce povem, da je v avtobusu vgrajenih okoli 5000 artiklov, da se morajo strokovne službe spoznati tako na kemikalije kot na kovine in nekovine, na elektromaterial, les, plastiko, tekstil in še na marsikaj, boste razumeli, da smo imeli dolgo in težko, vendar tudi uspešno šolo, ko se je v naši novi, to je sedanji tovarni leta 1962, rodil prvi avtobus oblike in konstrukcije „JANEZ“, ki je še danes, razen specialnih vozil in Webasto grelcev, naš glavni proizvod. Na prvega, Janeza, pa smo še posebej ponosni zaradi tega, ker smo z njim več kot leto dni pred vodilnimi evropskimi proizvajalci

bilo v seriji po 6 ali 10 enakih avtobusov; zdaj je v seriji že po 50 ali več istovrstnih vozil. Rezultat tega je, da za izdelavo avtobusa zdaj v poprečju potrebujemo po 1000 ur, pred petimi leti pa smo porabili po 3000 ur. Tako smo v obdobju od 1966 leta do zdaj količinsko proizvodnjo podvojili, vrednostno dosegli še nekaj boljši rezultat, število zaposlenih pa povečali samo za 46 %. Ob vsem tem bi morali biti zadovoljni, pa nismo: prodali bi lahko veliko več, kot v teh prostorih lahko naredimo. Ne samo to; tudi razvojnim konceptom TAM, vključeni pa smo v njegovo interesno skupnost, zaradi premajhnih zmogljivosti ne moremo več slediti.“

ZDAJ: NOVA TOVARNA

Predvsem zaradi teh vzrokov so se v ljubljanski AVTOMONTAŽI odločili za novogradnjo, pravzaprav za podaljšek obstoječe proizvodne tovarne. Direktor BORŠTNIK je v zvezi s tem povedal:

„Računamo s tem, da bomo v razširjenih proizvodnih prostorih povsem na novo organizirali proizvodnjo, uvajali najodobnejšo tehnologijo, poskrbeli za normalne delovne pogoje in varno delo, česar zdaj kratko malo ne moremo storiti. Vse to bo v določeni meri že vplivalo na dvig povprečne kvalitete, še dodatno pa bo k temu pripomogla nova lakirnica. Obenem bomo pridobili nujno potrebne prostore za

družabno življenje, za menzo in za obrtano ambulanto, česar naš 830-članski kolektiv tudi ne more več pogrešati.

Z razširjeno ali če hočete: z novo tovarno si bomo torej ustvarili pogoje za normalno delo. Za nas to med drugim pomeni, da bomo v obdobju do leta 1975 lahko povečali proizvodnjo avtobusov na 1200 vozil letno, medtem ko jih zdaj naredimo okoli 700. S tem bomo zadovoljili potrebam trga in izpolnili obveznosti, ki jih imamo kot člani interesne skupnosti TAM, posredno pa tudi obveznosti, ki jih ima TAM do licenčnega partnerja, tovarne Magirus-Deutz.

M. G.

Vsaj tako kot avtobusi iz družine „Janez“ so znane tudi razkošnejše izvedbe avtobusov ljubljanske tovarne AVTOMONTAŽA, ki jih za zdaj izdelujejo po posebnem naročilu, kmalu pa bodo z njimi popestrili standardni proizvodni program. Na naši sliki je eden takih avtobusov, MAGIRUS TR 120, z vgrajeno klima napravo (air condition), TV in radio sprejemnikom, bifejem in sanitarijami – Foto: ANDREJ AGNIĆ

in jutri“ so tudi bila okvira vprašanja, ob katerih se je razpletel pogovor z direktorjem FRANCETOM BORŠTNIKOM in z vodjo komercialno-gospodarskega sektorja FRANCEM DEBEVCEM.

PRVI „JANEZ“ ROJEN V LETU 1962

Današnja AVTOMONTAŽA je naslednik obrtne delavnice, ustanovljene v letu 1937 in v kateri je še pokojni inž. Stanko Bloudek preizkušal svoje sposobnosti tudi v oblikovanju „domaćih“ avtomobilov. Prva povojna leta, v katerih so se ukvarjali s popraviljem in predelovanjem starih in poškodovanih karoserij, lahko preskočimo. Tudi potem ko so najprej v letu 1948 in potem še v letu 1953 razrešili proizvodne prostore, je obrtniški značaj proizvodnje dajal pečat vsemu njihovem delu. Šele z dograditvijo sedanjih prostorov v letu 1962 so si ustvarili prve pogoje za začetek prave industrijske proizvodnje karoserij. FRANCE DEBEVEC se spominja:

„Kot za večino podjetij je tudi za nas takrat bil čas, ko smo morali skoraj vse ustvariti sami ali pa vsaj kopirati tisto, kar je bilo v svetu

avtobusov prišli na trg z samonosečo karoserijo, ki je bila v celoti rezultat naših spoznanj in dela naših strokovnjakov. Ce smo do „Janeza“ neke sledili razvoju na področju avtobusne proizvodnje, smo se torej z njim znašli sredi tega razvoja, ki ga soustvarjamo in se z njim vred razvijamo tudi zdaj.“

V PETIH LETIH ZA TRIKRAT SKRAJŠANI IZDELAVNI ČASI

Ko se je AVTOMONTAŽA vselila v sedanje prostore na Celovski cesti v Ljubljani, je njen kolektiv štel okoli 530 ljudi. Bolj ali manj so še vsi bili „obremenjeni“ z obrtniškim načinom proizvodnje.

„Odkrito rečeno in, žal, se tega še do danes nismo povsem otresli,“ pripoveduje direktor FRANCE BORŠTNIK. „Dejstvo pa je, da smo neke ob koncu leta 1964 začeli uvajati industrijski način proizvodnje in da smo na tem področju že precej napredovali. Značilen je podatek, da smo tistokrat izdelovali po 8 različnih tipov avtobusov in da so v našem programu ostali še trije. Po drugi strani so se povečale serije. Včasih smo bili zadovoljni, če je

že v devetih mesecih je kolektiv Tovarne elektroporcelana iz Izlake naredil za 3 % več, kot so predvidevali v svojem proizvodnem planu. Močno je porasel tudi izvoz in tako računajo, da bo do konca leta njegova vrednost preseгла 13 milijonov dinarjev. Svoj zunanji trg so letos razširili tudi na sosednjo Albanijo, že poleti pa so navezali poslovne stike z zahodnonemskim podjetjem Wickmann. Od tega podjetja bi odkupili licenco za izdelavo posebnih in kakovostnih varovalk za potrebe naše električne industrije, računajo pa, da bi z njimi prodrali tudi na zunanja tržišča. V podjetju nameravajo leta 1972 prodati v tujino že za 20 milijonov dinarjev blaga, to pa je že skoraj

35 % vse njihove letne proizvodnje.

Letos jih ob velikih proizvodnih uspehih pesti nelikvidnost. Dolgovi kupcev so se ob koncu septembra povzpeli že na 12 milijonov dinarjev. V tem mesecu so se sicer zmanjšali na okroglo 10 milijonov dinarjev, kar pa je še vedno veliko preveč, saj njihove obveznosti znašajo komaj 2 milijona 880 tisoč dinarjev.

Načrti za v prihodnje so obetajoči. Kolektiv pripravlja akcijski program, v katerem si bodo začrtali nove naloge. Predvsem želijo nekoliko korigirati svoj sedanji proizvodni program in iz njega izločiti vse tiste izdelke, pri katerih nimajo kdove kakšnega dohodka, proizvajali

pa bodo več blaga, ki jim bo omogočalo uspešnejše nastopanje na tujih in domačih tržiščih. Letos bodo dobili tudi

prve avtomate za finalizacijo dela proizvodnje, kar bo seveda nov korak k modernizaciji podjetja in k izboljšanju položaja.

OBETAJOČE NAPOVEDI

HIGIENSKA PAPIRNA KONFEKCIJA

Taloma

SLADKI VEH

potovanje s Pan Am je doživetje

Pan American world airways Inc.

srečanja

s slovenskimi gospodarskimi organizacijami

Uspehi, da malo takih

(str. 19)

Trikrat v gorišču

(str. 21)

Sedem milijonov iz delavčevega žepa

(str. 20)

Dvakrat prelomno leto

(str. 23)

V Delavski enotnosti smo že doslej objavljali reportaže in prispevke o slovenskih delovnih organizacijah, ki so bile nedvomno vez med njimi in javnostjo. Zdaj smo storili še korak dlje: omogočili smo gospodarskim organizacijam stik z javnostjo v okviru naše nove rubrike (priloge), ki smo ji dali naslov „Srečanja“. Skušali smo na najbolj veren način prikazati prizadevanja delovnih organizacij za boljše gospodarjenje, hkrati pa si prizadevali, da bi njihovi predstavniki povedali, s kakšnimi problemi se še srečujejo. Upamo, da smo s takšnim načinom stika delovnih organizacij z javnostjo zaorali novo ledino in da se bomo z našimi „Srečanji“ še srečali.

Ljubljanska banka je pri nas med prvimi uvedla novost, da lahko namesto z gotovino plačujemo s čeki. Za to se je med prvimi „ogrela“ tudi ljubljanska Nama, kjer smo naredili naš posnetek. Napis „sprejemamo čeke Ljubljanske banke“ pa se je medtem pojavil že na mnogih blagajnah v trgovinah in gostiščih

Od tisoč Jugoslovanov jih deset ne pozna Slovenijalesa

Podjetje Slovenijales je bilo v časopisu že tolikokrat predstavljeno, da bi bilo odveč začeti z naštevanjem organizacijskih enot, različnih sektorjev, predmeta in obsega poslovanja, indeksov rasti prometa in še česa. Vendar bo pa prav, če mimogrede naglasimo, da je Slovenijales proizvodno in trgovsko podjetje in da za predstavitev tokrat izberemo nenavadni, vendar značilni vidik. Za sleherni živi organizem velja, (in to je tudi organizacija združenega dela), da se njegova življenjska moč meri s sposobnostjo obnavljanja — reprodukcije. Blížnja preteklost podjetja Slovenijales s tega zornega kota je takale:

STRNJENA VRSTA MEJNIKOV

Če razširjeno reprodukcijo pri Slovenijalesu označimo z datumi otvoritev novih objektov, dobimo impozantno vrsto mejnikov.

— 23. 5. 1969 otvoritev nove trgovine pohištva v Sarajevu na 3.000 kvad. m prodajne površine. V tej trgovini Slovenijales mesečno proda več, kakor so pred tem prodale vse trgovine pohištva v tem mestu. Nenavadno, toda resnično!

— V jeseni 1969. leta novi paviljon na zagrebškem velesejmu, površina 3.000 kvad. m. V tem paviljonu, ki je last Slovenijalesa, podjetje razstavlja svoje izdelke v času sejamskih prireditev, med njimi pa je celotna površina deloma prodajni prostor, deloma skladišče.

— V istem času v Zagrebu na Savski cesti otvoritev prodajnega salona pohištva na površini 3.300 kvad. m. Ta poslovalnica je z obsegom prometa uvrščena med prve pri Slovenijalesu.

— 15. 8. 1970 otvoritev nove trgovine pohištva v Subotici. Z njo Slovenijales pokriva novo območje.

— 22. 12. 1970 otvoritev trgovine z lesnim in gradbenim materialom v Splitu na površini 19.000 kvad. m s pokrito dvo-

rano 6.400 kvad. m. V teh prostorih je za okoliško področje tudi majhna trgovina pohištva.

— 4. 2. 1971 otvoritev trgovine z lesnim in gradbenim materialom v Zagrebu na površini 14.500 kvad. m s 4.500 kvad. m pokritega prostora. V teh prostorih je tudi skladišče in majhna trgovina pohištva.

— 28. 3. 1971 otvoritev Doma pohištva in opreme v Beogradu na površini 1.800 kvad. m.

— 8. 4. 1971 otvoritev nove trgovine z lesnim in gradbenim materialom v Osijeku, površina 12.000 kvad. m.

— 27. 6. 1971 izročena v obratovanje novozgrajena in opremljena nova proizvodna dvorana v Slovenijalesovi tovarni Radomlje.

— 21. 7. 1971 otvoritev nove tovarne pohištva Alpes Železniki na površini 16.000 kvad. m. Pri izgradnji te tovarne Slovenijales sodeluje z znatnimi finančnimi sredstvi.

— 8. 9. 1971 otvoritev nove tovarne ivernih plošč v Nazarjah. Tovarna bo letno izdelala 45.000 kub. m visoko kvalitnih ivernih plošč, zgrajena pa je bila s finančno pomočjo Slovenijalesa.

— 28. 9. 1971 otvoritev žage Troples Koper, namenjene razžagovanju tropske hlodovine.

— 29. 10. 1971 otvoritev novega proizvodnega obrata v Slovenijalesovi tovarni pohištva Brežice.

— 9. 11. 1971 otvoritev nove trgovine pohištva v Novem Beogradu.

— Slovenijales je soinvestitor tovarne valovite lepenke v Logatecu, ki je že pričela s poskusno proizvodnjo.

To so pomembnejši datumi, ki kažejo na reprodukcijsko sposobnost Slovenijalesa.

Pozornost smo posvetili samo notranjetrговinski in proizvodni dejavnosti Slovenijalesa, čeprav bi se dalo tudi o izvozu ali dejavnosti sektorja za Ingeeneering in opremo povedati marsikaj zanimivega. Iz pogo-

vora z dvema pomočnikoma generalnega direktorja povzemamo tiste misli, ki nakazujejo recept uspeha. Seveda to ne pomeni, da Slovenijales nima tudi težav, pa včasih tudi neuspehov. Vendar ravno reprodukcijska sposobnost, ki smo jo omenjali prej, govori o vitalnosti te organizacije združenega dela.

ZNANJE + ORGANIZACIJA DELA + MARLJIVOST = USPEH; ALI: BO POSKUŠAL KDO ODKRITI AMERIKO?

V pogovoru s pomočnikom generalnega direktorja Slovenijalesa za sektor notranje trgovine Radom HERMANOM smo vprašanje zastavili nekako takole: Slovenijales je začel v Jugoslaviji prodajati pohištvo, les in polfinalne izdelke šele po letu 1958, to je dobrih deset let za ostalimi podjetji. Če danes pogledamo publikacijo „200 največjih“, najdemo Slovenijales prav na vrhu. To je nedvomno uspeh. Tudi sedaj, v reformskih časih se notranja trgovina Slovenijalesa širi na nova področja, v nove ali vsaj v na novo urejene objekte. Obenem pa so za vse pogoji na trgu enaki. Vprašujemo se po vzrokih, ki so privledli do diferenciacije v rasti. Storitelnost je začetek abecede v gospodarstvu. Kako je Slovenijales zagotovil v svojih trgovinah takšno storitelnost? Tudi problemi odprtosti trga in končno (kako bi mogli mimo) tudi vprašanje nelikvidnosti nas je zanimalo.

Odgovori, ki smo jih dobili, so bili tako stvarni in tako preprosti, kakor zamah nad gordijskim vozlom: Preprosto. Nič bistveno novega. Nosilci uspeha so kadri. Na vseh ravneh sposobni, pridni kadri. In četudi nič novega, bi veljalo naslednje pravilo zapisati s zlatimi črkami: Osnovna naloga je človeka (kjerkoli že dela) naučiti, kaj mora storiti in kako bo to storil, potem pa od njega zahtevati, da to naredi. In če ne — ga zamenjati.

KDO POBERE OBRESTI OD 26 STARIH MILIJARD?

Nelikvidnost je razumljivo problem, ki tare tudi Slovenijales. Dvestošestdeset milijonov je denarja pri kupcih — dolžnikih. Od tega 90% izven meja republike Slovenije. Iz teh področij je priliv minimalen, sodišča poslujejo prepočasi; do razsodbe poteče pol leta, do vnovčenja pa tudi 2 leti. V zvezi z nelikvidnostjo smo slišali tudi pikro pripombo na nujno uvedbo reda na vrhu. Vsa tragika nelikvidnosti je na žalost prav v tem, da je kaznovan tisti, ki dobro gospodari. Sicer pa Slovenijales trguje v vsej Jugoslaviji in, kakor smo zvedeli, nima težav s primeri zapiranja trga. „Mi kupujemo in prodajamo povesod, smo za zdravo tekmo. To je v korist predvsem potrošniku,“ to je v vodstvu notranje trgovine vodilo.

Omenili smo že, da je ena od karakteristik združenega podjetja Slovenijales to, da ima poleg trgovinske tudi proizvodno dejavnost. V sestavu Slovenijalesa dela 10 tovarn. Večina od njih je bila pred združitvijo s Slovenijalesom na robu rentabilnosti, brez realnih možnosti za sanacijo in investicijska vlaganja. Lahko rečemo, da je pravilo, da se je v vseh priključnih tovarnah dvignila storitelnost, proizvodnja, povečali osebni dohodki, popravila rentabilnost. V zvezi s tem smo se pogovarjali s pomočnikom generalnega direktorja za proizvodni sektor ing. Rudijem KREMESCEM. Povprašali smo ga, kje so vzroki za to ali drugače, kaj je tovarnam pomenila združitev s Slovenijalesom.

Na kratko bi bil odgovor takle: s tem, da so se tovarne združile z nočnim partnerjem, ki jim je v posameznih primerih sam dal nekaj sredstev, za ostala pa kot žirant omogočil kredite pri bankah, je ustvarjena realna možnost za nove investicije. Posebna in ne neznačajna je pomoč matičnega podjetja pri izdelavi investicijskih elaboratov, teh-

nične dokumentacije, organizacij proizvodnega procesa in skrbi za strokovne kadre. Posebna skrb prodajne službe Slovenijalesa zagotavlja priključnim tovarnam plasma njihovih proizvodov.

PRIMER POD DROBNOGLEDOM

V razgovoru smo zvedeli za primer, ki bo lepo ilustriral gornje trditve in predvsem podkreplil resnico, da je uspešna tista proizvodnja, ki ima dobro vodstvo.

Primer, ki ga bomo navedli, je rešen primer, zato se bomo izognili navajanju imen, vsakomur pa, ki bi se zanj podrobneje zanimal, so podatki na voljo. Gre za majhno tovarno, ki je bila zgrajena že pred vojno, vsa leta je izvažala svoje izdelke v inozemstvo in to največje masovne artikle lesne galanterije. V zadnjih dveh letih je imela tovarna težave z rentabilnostjo in to zaradi nizkih cen na inozemskih tržiščih, zaradi razdrobljenega proizvodnega programa, pomanjkanja strokovnih kadrov (tovarna je imela le enega lesnega tehnika) in kot posledice tega slabe organizacije dela. Razumljivo, da so bili tudi osebni dohodki temu primerno majhni. Že lani je Slovenijales izdelal elaborat za modernizacijo in razširitev tovarne. Nova proizvodna hala je v gradnji in razumljivo, še ne daje rezultatov. V tej situaciji so, in to je treba posebej poudariti, delavci tovarne prekinili delo in zahtevali odstavitev direktorja, računovodje in obratovodje, ker so smatrali, da so krivi za obstoječe stanje. Te pogoje so postavili vodstvu Slovenijalesa. 25. avgusta je direktor dal ostavko, delavski svet tovarne pa jo je sprejel. Vodstvo proizvodnega sektorja Slovenijalesa je poslalo v tovarno dva svoja inženirja (eden od njiju je naredil magistraturo iz organizacije poslovanja v ZDA), da bi organizirala delo in začasno vodila tovarno. Rezultati te operacije, narejene

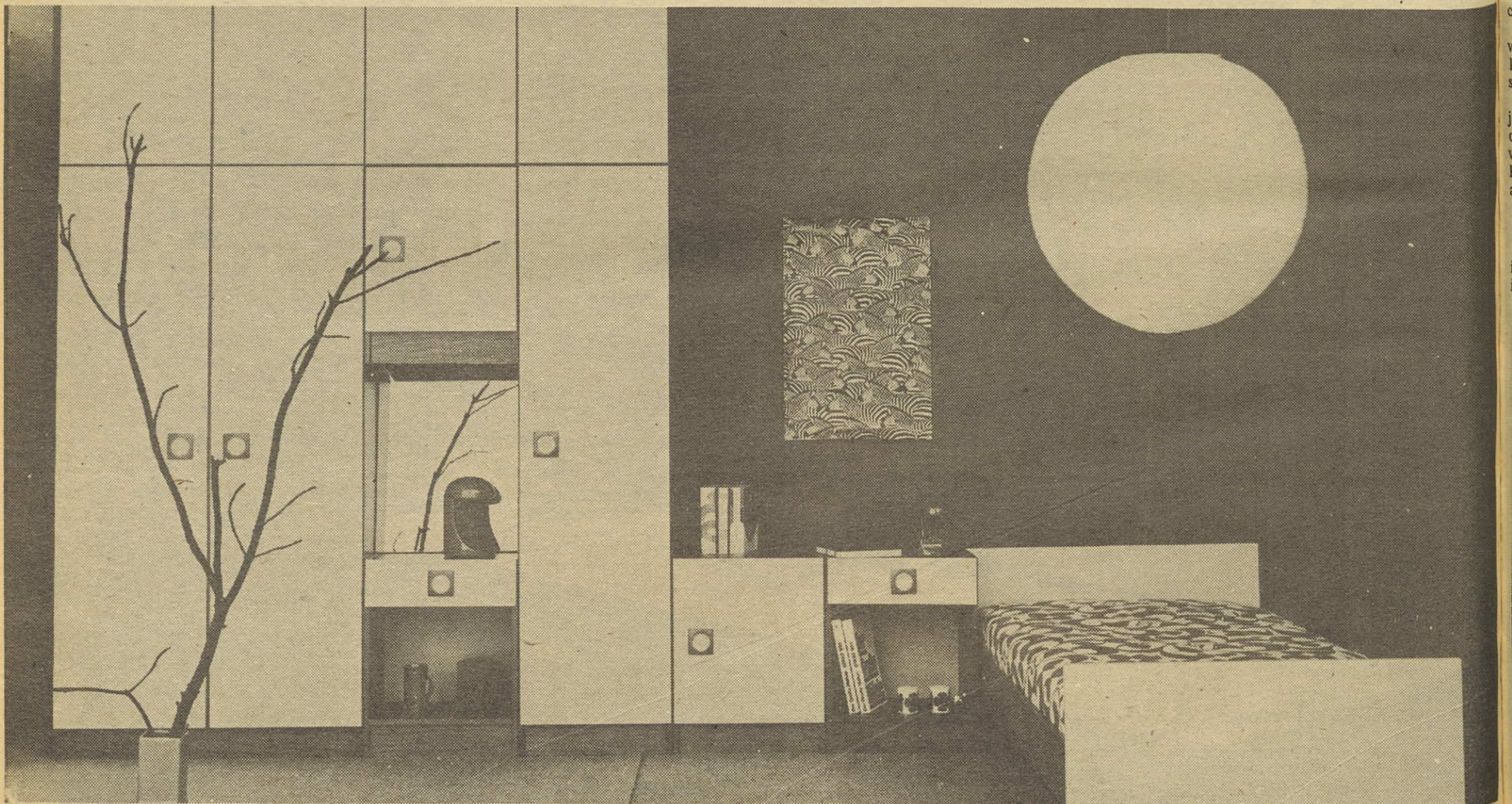
na zahtevo samoupravljalcev so že danes vidni in milo rečeno, presenetljivi. Delavcem so se povečali osebni dohodki za 20%, obenem pa so morali sprejeti obveznost, da si bodo delom to povečanje zaslužili. V osmih mesecih letošnjega leta je tovarna dosegla povprečno mesečno proizvodnjo v vrednosti 550.000 dinarjev, v devetem mesecu, to je po posegu, za 700.000 dinarjev in v desetem 1.040.000 dinarjev. Prodaja pa je tekla takole: v prvih osmih mesecih povprečno za 580.000 din, v devetem mesecu za 1.120.000 in v desetem že za 1.200.000 din. Pri tem je treba poudariti, da za dosego teh ciljev ni bil vložen niti dinar za morebitne investicije, le dva nergača sta bila odstranjena iz delovnega mesta.

Podoben primer je bil tudi v drugi tovarni, kjer je vodstvo Slovenijalesa ugotovilo, da razvoj ne gre po pravi poti, v razgovoru z delavci je zvedelo, da bi radi delali in so prosili, dajete nam močno roko. Po zamenjavi vodilnega kadra je v prvem polletju lanskega leta nastala zguba 400.000 dinarjev v drugi polovici pokrita in še ustvarjen čist dohodek 600.000 dinarjev.

Ti primeri jasno kažejo, kako pomemben je za uspeh poslovanja na eni strani vodilni kader in kako odločilno pozitivno vlogo pri gospodarjenju lahko odigrajo samoupravljalci.

MARKETING KONCEPT PRI SLOVENIJALESU?

Letos je na beograjskem sejmu Slovenijales dobil za svoj model pohištva dva zlata ključa (od starih možnih), zlato skrinjo (podeljena je ena samostojna in dve diplomati. To je priznanje oddelku za oblikovanje in posameznim arhitektom, širše vzeto pa je to uspeh marketing koncepta poslovanja. Preprosto povedano to pomeni, da je uspešno zaključen krog od želja in potreb potrošnikov preko oblikovanja in proizvodnje do prodaje, kjer kupec dobi tisto, česar si želi.

Zlatim ključem je bil nagrajen komponibilni program „Marie“. Na sliki samska spalnica iz tega programa

Uspehi, da malo takih

V PETINDVAJSETIH LETIH SE JE TOVARNA IZ SKROMNEGA PROIZVAJALCA KEMIČNIH IZDELKOV, KI JE ZAPOSLOVAL KOMAJ 80 DELAVCEV, RAZVILA V ENO NAJPOMEMBNEJŠIH HIŠ SVOJE STROKE V DRŽAVI, NA MARSIKATEREM PODROČJU PA CELO NA VODILNO MESTO

LEK, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, praznuje te dni svoj 25. rojstni dan oziroma četrto stoletje dela in prizadevanj, da bi nudili trgu dovolj potrebnih zdravil in drugih svojih izdelkov. Ob rojstvu, to je v letu 1946, je bil LEK majhno podjetje s 86 delavci in skupnim letnim dohodkom 17.000 N-dinarjev. Skorajda obrtniška proizvodnja združenih predvojnih obratov je takrat pokrivala komajda 1,47% vse jugoslovanske farmacevtske proizvodnje... pripoveduje dipl. inž. Boris ŽUŽEK, direktor tovarne Lek.

V petindvajsetih letih se je LEK razvil v veliko delovno organizacijo s 1023 zaposlenimi, ki bodo ustvarili v letošnjem letu blizu 310 milijonov dinarjev skupnega dohodka in katerega delež v jugoslovanski farmacevtski proizvodnji je narasel že na 17%.

Razmah se je pravzaprav pričel pred enaindvajsetimi leti, ko je bilo podjetje osvobodeno administrativnih spon in ko so delavci prevzeli upravljanje v svoje roke. Samoupravni odnosi se v podjetju nenehno razvijajo in izpolnjujejo, kar daje kolektivu vedno novega poleta in ustvarjalnosti.

OBDOBJE POSTAVLJANJA TEMELJEV

V neprimerno opremljenih obratih je v letu 1946 proizvajal LEK za takratni jugoslovanski trg skoraj nepomembno količino zdravil. Vse do leta 1950 sta pomenila za razvoj podjetja veliko več iznajdljivost ljudi in delovni polet, kot pa skromna, dotrajana oprema, znesena z vseh koncev. Pomembnejša investicija v tem obdobju je bila dozidava upravne zgradbe v Ljubljani.

„V naslednjem petletnem obdobju, med letom 1950 in 1955, smo v Mengšu zgradili obrat za proizvodnjo narkoznih sredstev, kotlovnico, transformatorsko postajo in druge proizvodne oddelke, s čimer smo dobili materialno osnovo za nadaljnji razvoj podjetja. Zelo veliko je bilo narejenega za uvajanje sodobne organizacije dela, s katero je bil LEK kot srednjevelika tovarna zgled celo večjim delovnim organizacijam...“, razlaga inž. Boris ŽUŽEK.

Skromni delež Lekove proizvodnje in prodaje zdravil se dvigne na jugoslovanskem trgu v tem obdobju za 10%. Lek začne graditi obrat za proizvodnjo dušikovega oksidula, ki je predstavljal v šestdesetih letih najboljšo tehnološko rešitev v proizvodnji.

Kljub ekonomsko neuspeli integraciji slovenske farmacevtske industrije pomeni to obdobje predhodnico za uspehe, ko LEK preide v spremenjenih pogojih gospodarjenja v drugo obdobje svojega hitrega razvoja, ko zadnja leta povečuje obseg svojega poslovanja za 40 in več odstotkov letno.

MED NAJVEČJIMI FARMACEVTSKIMI TOVARNAMI

„V minulih desetih letih se je dohodek tovarne skoraj podvojnili. Skladi so se povečali za 65-krat in so bili v zadnjih letih ne samo po relativnem deležu v dohodku med najvišjimi v Sloveniji, pač pa tudi po absolutni višini. Po skladih smo se uvrstili med najpomembnejša slovenska industrijska podjetja...“, nadaljuje direktor Boris ŽUŽEK.

„Ekonomski pokazatelji o produktivnosti so ugodni, prav tako so ugodni tudi podatki o ekonomičnosti in akumulativnosti. Celotno višji so, kot pri ostalih podjetjih naše panoge, vendar pa je zadnja devalvacija, ki naj bi bila stabilizacijski ukrep ob nespremenjenih cenah, močno znižala akumulativnost in rentabilnost podjetja...“

LEK se je uvrstil med največje jugoslovanske farmacevtske tovarne. Relativni delež osvojenega trga se je dvignil z 1,47% v letu 1946 na desetkratno relativno vrednost. Vsako leto poveča tovarna svoj delež na jugoslovanskem trgu za en odstotek.

Pri osvajanju farmacevtskega tržišča kaže poudariti, da LEK svojega programa ne širi in ne obnavlja z zdravili, ki bi bila paralela ostalim farmacevtskim tovarnam. Prav tako kaže povedati, da zavzemajo v Lekovi prodaji antibiotiki sorazmerno majhen delež. Kljub omenjenim omejitvam pa bo LEK še letos zagotovo dosegel ambiciozen prodajni plan v višini 310 milijonov N-dinarjev.

SKRBNOST IZBRAN PROIZVODNI PROGRAM

Nedvomno slonijo Lekovi uspehi tudi na skrbno izbranem proizvodnem programu. Podjetje je vedno težilo za tem, da je proizvajalo najkvalitetnejša zdravila, ki so našemu zdravstvu najbolj

potrebna. Da ima LEK pri izboru zdravil res srečno roko, dokazuje med drugim tudi dejstvo, da mnoga od njih povzemajo nekateri drugi jugoslovanski proizvajalci.

Tovarna nenehno širi obseg svoje proizvodnje in uvaja nove, sodobnejše tehnološke postopke, ki omogočajo povečano in kvalitetnejšo proizvodnjo. Kupili so številne nove avtomatične stroje, praktično na novo zgradili naprave za ekstrakcije in naprave za sintezo 8-oksikinolinov in živosrebrnih organskih spojin.

Hitro naraščanje obsega poslovanja, ki je v zadnjih letih naraščalo kar za 40 in več odstotkov letno, je prisililo kolektiv podjetja, da se je odločil za gradnjo nove farmacevtsko-kozmetične tovarne na industrijskem področju v Ljubljani, med Litostrojem in kamniško železniško progo. Nadaljnja rast podjetja je bila v utesnjenih prostorih, v katerih so delali doslej, že ogrožena.

SEDEM DOKTORJEV ZNANOSTI

Če iščemo razlago za Lekove uspehe, jih najdemo nedvomno predvsem v kadrih.

„Po svoji kadrovski sestavi se je uvrstil LEK med najboljša slovenska podjetja. Ob koncu minulega leta je imelo kar 20% delavcev visoko ali višjo izobrazbo. Med njimi je sedem doktorjev znanosti. Petnajst odstotkov delavcev ima srednjo izobrazbo, osem odstotkov nižjo strokovno izobrazbo, enaindvajset odstotkov je kvalificiranih delavcev in le šestinajset odstotkov od vseh zaposlenih nima nikakršne kvalifikacije...“, nadaljuje direktor Boris ŽUŽEK.

Res: Ob taki kadrovski zasedbi postane tudi nemogoče – mogoče. Sicer pa, le kako bi kolektiv uspešno reševal zapletene razvojne probleme, ohranjal zanesljivo kvaliteto izdelkov, skrbel za optimalni izbor novih proizvodov in uspešno nastopal na tržišču, če ne bi imel v svojih vrstah dovolj strokovnjakov?

Kadrovska struktura omogoča Leku nagel vzpon, ki ga priznavajo tako poslovni ljudje kot najvidnejši strokovnjaki na področju farmacije doma in v svetu.

BAYER-PHARMA JUGOSLAVIJA

Meseca februarja, to je pred devetimi meseci, je ustanovil delavski svet Leka samostojno podjetje z imenom Bayer-Pharma Jugoslavija s sedežem v Ljubljani.

Gre za novo farmacevtsko podjetje, ki ga bosta financirala Lek in Bayer iz Zvezne republike Nemčije. Pripravljena je bila obširna ekonomska dokumentacija in izračuni, pripravljen je bil predlog za začasni statut in imenovani so bili člani poslovnega odbora podjetja Bayer-Pharma Jugoslavija.

Novo podjetje je prevzelo proizvodnjo in distribucijo farmacevtskih izdelkov na področju Jugoslavije in bo proizvajalo tudi nekatere sirovine za potrebe v različnih deželah. Ze meseca avgusta je stekla prva poskusna proizvodnja izdelkov novega podjetja Bayer-Pharma Jugoslavija.

NOVA TOVARNA – ZAGOTOVILO ZA NADALJNI RAZVOJ

O Lekovih perspektivah v prihodnosti nam govori med drugim tudi poslovna odločitev o gradnji nove farmacevtsko-kozmetične tovarne v Šiški v Ljubljani, ki daje Leku zagotovilo za neomejen razvoj vse do osemdesetih let in še dlje.

Površine skladiščnih in proizvodnih prostorov, ki bodo predvidoma gotove do leta 1973, bodo skoraj za desetkrat večje od sedanjih. Proizvodnja bo potekala v klimatiziranih in aseptičnih pogojih, po najboljših tehnoloških rešitvah.

Nova tovarna, za katero je vrednost 240 milijonov dinarjev, predstavlja v letošnjem letu največjo začeto investicijo v Sloveniji.

„Dosedanji razvoj in uspehi dokazujejo, da si je delovni kolektiv Leka pridobil v svojem petindvajsetletnem obdobju, ki za podjetje te branže pravzaprav ni posebno dolgo, dovolj znanja in izkušenj, da bo še hitreje stopal proti svojemu cilju, da bo dajal dovolj potrebnih zdravil in drugih izdelkov visoke kakovosti ne le našim delovnim ljudem, temveč tudi drugim, izven meja naše domovine. Med štirinajstimi tovarnami in farmacevtskimi obrati, ki so imeli po vojni približno enake možnosti za razvoj, se je LEK povzpela na ugledno tretje mesto. Na tretje mesto med najboljšimi...“, je povzel naš razgovor inž. Boris ŽUŽEK, direktor Leka.

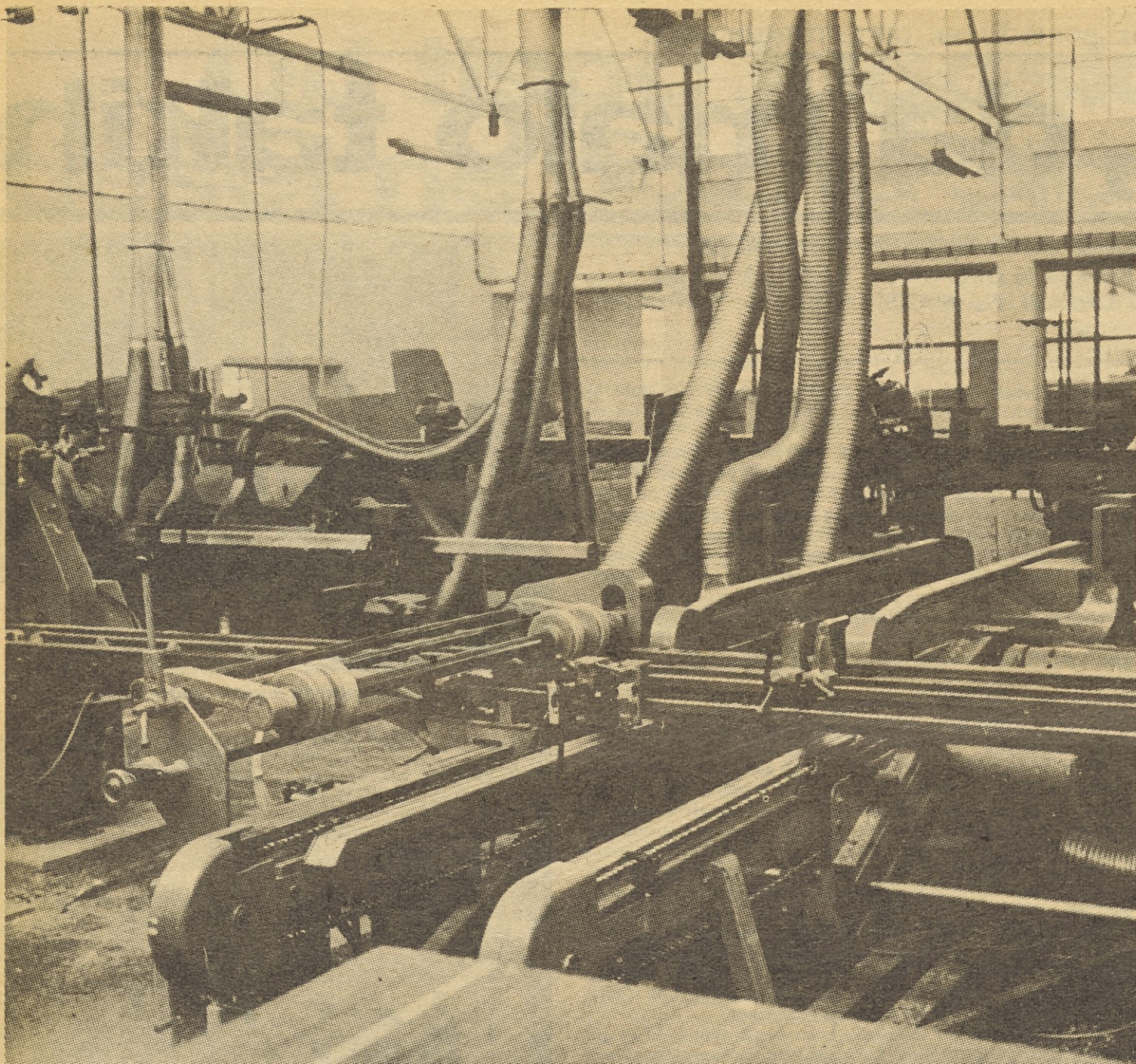
Dipl. inž. Boris Žužek, generalni direktor tovarne Lek

Delo v raziskovalnih laboratorijih tovarne Lek

Nova tovarna za farmacevtsko in kozmetično proizvodnjo bo nared leta 1973

Skupina formajk za obrezovanje pohištvenih elementov

● V POHIŠTVENI INDUSTRIJI BREST IZ CERKNICE MISLIJO NA JUTRIŠNJI DAN

Sedem milijonov iz delavčevega žepa

● INŽENIR JOŽE STRLE: »NOVI ZUNANJETRGOVINSKI SISTEM MORA VSEBOVATI TUDI TAKŠNE ELEMENTE, KI BODO STIMULIRALI IZVOZ PRAV V TOLIKŠNI MERI, KOT JE STIMULIRANA PRODAJA BLAGA NA DOMAČEM TRGU«

Kmalu po novem letu je bil v cerkniškem Brestu izvoljen za direktorja inž. Jože Strle, ki je prej uspešno vodil manjšo tovarno pohištva „Gaber“ iz Starega trga v Loški dolini, znano po proizvodnji zelo prilagodljivih kuhinj „Vega“. Z njegovim prihodom v Brest se je tudi kolektiv Gabra odločil, da se kot samostojna tovarna pripoji temu lesnoindustrijskemu kombinatu, enemu največjih v Jugoslaviji.

Nov človek na krmilu katerekoli organizacije pomeni za vsako okolje veliko osvežitev, še posebej pa tedaj, če gre za mladega človeka, polnega ambicij in s precejšnjimi izkušnjami ter delovnimi rezultati. Vse to bi prav lahko pripisali cerkniškemu Brestu in njegovemu direktorju, saj nas je o tem prepričal izčrpen pogovor, ki smo ga imeli te dni v Brestu. Dobrih sedem mesecev je prekratka doba, da bi lahko v polni meri ocenjevali delo novega direktorja, lahko pa zapišemo, da smo dodobra spoznali, kaj želi direktor Bresta — razumljivo, z dobrim štabom strokovnjakov, ki jih ima okrog sebe, in ob podpori vseh zaposlenih.

Brest za cerkniško občino ne pomeni le kruh za toliko in toliko družin, ki so navezane na tovarno, Brest je tudi barometer utripa vsega življenja v cerkniški občini.

PREUSMERITI PROIZVODNI PROGRAM

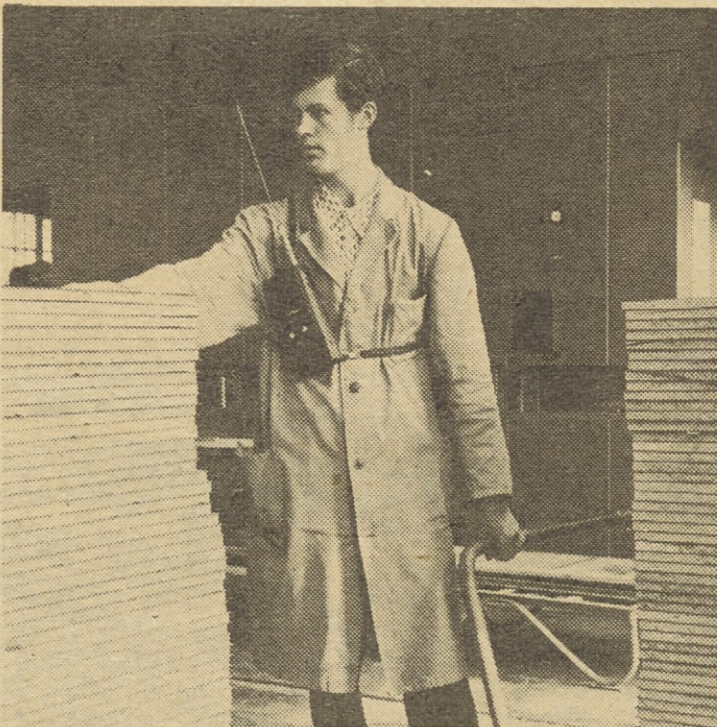
Brestu med veliko rekonstrukcijo, za katero je denar posodila tudi Mednarodna banka za obnovo in razvoj — in še nekaj potem ni nič kaj dobro kazalo. V modernizacijo proizvodnje, boljše organizacijo dela, izboljšanje tehnologije pa tudi modernizacijo dela upravno-tehničnih služb podjetja so vložili 45 milijonov dinarjev. Minulo jesen je bila ta velika rekonstrukcija zaključena. Ves denar je bil vložen v Brestove tovarne pohištva, največ v Cerknici, nekaj pa tudi v Martinjaku.

„Veliko smolo smo imeli, da je rekonstrukcijo naše tovarne spremljala tudi recesija na ameriškem trgu, kamor mi izvozimo največ naših izdelkov. Ameriška recesija nas je dvakrat udarila: prvič nismo mogli takoj začeti izkoriščati vseh naših proizvodnih zmogljivosti, ki smo jih pridobili z rekonstrukcijo, in drugič, večina naših izdelkov, ki smo jih namenili za ameriško in tudi za druga tržišča, se je kopičila v naših skladiščih. To je bil za nas hud udarec, od katerega si še do danes nismo opomogli. V takšnih razmerah, ko smo imeli v skladišču že za dobrih 45 milijonov dinarjev zalog, sem se znašel na krmilu podjetja,“ pripoveduje inž.

Jože Strle. „Odločitev za izhod iz zagate je bila jasna: samo nov in današnjemu trgu prilagojen proizvodni program bi nas lahko rešil. Kaj vse pa spremlja takšno odločitev, si lahko samo predstavljate. Toda z odličnimi mladimi in tudi starejšimi strokovnjaki te čeri že uspešno premagujemo...“

KAKŠEN JE NOV PROIZVODNI PROGRAM?

Brest je kombinat, v njegovih tovarnah je finalna proizvodnja udeležena z 90 odstotki. Zato so tudi nov proizvodni program izdelkov prilagodili tako, da bi nove zmogljivosti, pridobljene z

Iz komandnega prostora sistema DISPO vodijo proizvodnjo v tovarni pohištva v Cerknici. Za pomoč pri tem delu služijo tudi priljubljene tuki-voki aparati.

rekonstrukcijo, res v celoti izkoristili. Samo v tem primeru je namreč možno računati, da bo akumulacija zadostovala za odplačevanje kreditov, in da bo nekaj sredstev ostalo tudi za sklade podjetja. Inž. Jože Strle je zdajšnji proizvodni program takole opisal:

„Glede na to, da je naša tovarna že na takšni ravni, da lahko proizvaja pohištvo svetovne kvalitete, smo si kot izhodišče v novem proizvodnem programu zastavili le-to, da ne bomo več proizvajali garniturnega pohištva, marveč le pohištvo po meri in pohištvo, katero je vložena vsaj 30 do 50 odstotkov živega dela. To pohištvo, ki ga že proizvajamo, je zelo prilagodljivo, saj ga je možno sestavljati v najrazličnejših kombinacijah. S tem v zvezi smo izdelali tudi interno standardizacijo elementov za proizvodnjo takšnega pohištva v večjih serijah. Temu primerno so se specializirale tudi naše tovarne. Tovarna v Cerknici proizvaja furnirano pohištvo, tovarna Gaber v Starem trgu v Loški dolini kuhinje itd. Naj pomeni veselo novico za kupce našega pohištva, da bodo cene našemu pohištvu že v prihodnjem letu za 10 do 20 odstotkov nižje, kar je nedvomno tudi rezultat vse večjega izkoriščanja naših novih strojnih zmogljivosti.“

TUDI ZALOGE KOPNIJO

Prvi rezultati prizadevanj kolektiva Brest in njegovega vodstva so očitni. Tudi skladišča so že izpraznila, tako da jim zdaj zaloge ne povzročajo večjih preglavic. Povečali so spet izvoz na Brestovo najpomembnejše tržišče — v Združene države Amerike. Stroji v Brestu zdaj spet nemoteno tečejo.

„Prav ta čas pa sta nas spet prizadela dva dogodka na ameriškem tržišču. Najprej Nixonov ukrep o desetodstotnih dodatnih carinah pri uvozu blaga na ameriški trg, nato pa še stavka ameriških pristanjskih delavcev na vzhodni obali Atlantika, ki traja že več kot mesec dni.“

„Mimogrede, tovariš direktor, kakó ste uspeli v kratkem času razprodati toliko zalog?“

„Predvsem s prodajnimi akcijami na domačem trgu in z izvozom v Nemško demokratično republiko, kamor smo prodali za 700 milijonov dolarjev naših izdelkov.“

TERJAJO BOLJŠI ZUNANJETRGOVINSKI SISTEM

V nenehnih prizadevanjih kolektiva Brest in njegovega vodstva, da bi podjetje tehnološko in organizacijsko še bolj utrdili, se srečujejo tudi z nepremostljivimi težavami, na katere sami ne morejo vplivati.

Brest namreč pri svojih 200 milijonih dinarjev bruto produkta izvozi v glavnem na tržišča s čvrsto valuto trenutno kar za 5 milijonov dolarjev, do 1975. leta pa namerava ta izvoz povečati na 8 milijonov dolarjev. Za ta svoja prizadevanja pa kolektiv Brest že dve leti plačuje velik davek.

„Če se ne motim, že več kot leto govorimo, da bomo spremenili in uredili zunanjetrgovinski sistem, pa iz tega še nič ni. Tako že nikomur ničesar več ne verjamemo,“ pripoveduje direktor Bresta. „Verjetno vsi skupaj ne bomo več dolgo iz lastnega žepa pospeševali izvoza in tako, da nam potem pobere devize tisti, ki morajo nanje sploh ni upravičen. Mislim pa, da ni samo v interesu našega kolektiva, da toliko izvažamo, marveč tudi v interesu celotne družbe, zlasti še, če upoštevamo našo zunanjetrgovinsko bilanco. Izračunali smo namreč, da bo moral naš kolektiv prihodnje leto samo pri izvozu na tržišče Združenih držav Amerike v vrednosti 3 milijonov dolarjev plačati na račun osebnih dohodkov delavcev kar 7 milijonov dinarjev...“ če se v zunanjetrgovinskem sistemu nič ne spremeni...“

„Torej predlagate?“

„Strinjam se s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Stanetom Kavčičem, ki je dovolj jasno povedal, da mora nov zunanjetrgovinski sistem vsebovati tudi elemente, ki bodo stimulirali izvoz v tujino prav v takšni meri, kot je stimulirana prodaja blaga na domačem trgu. Mislim, da je s tem povedano vse...“

ZAPIRANJE JUGOSLOVANSKEGA TRGA

V cerkniškem Brestu pa so mimo nelikvidnosti — mimogrede: kupci jim dolgujejo blizu 40 milijonov dinarjev — nezadovoljni nad vse pogostejšim zapiranjem jugoslovanskega tržišča. V Brestu občutijo to zapiranje na najrazličnejše načine, najbolj pa v zadnjem času, ko trgovska podjetja v Srbiji in tudi v drugih republikah ne morejo prodajati Brestovega pohištva na potrošniška posojila, ker jim Brest od slovenskih poslovnih bank ne preskrbi potrebnih sredstev. Slovenske poslovne banke pa za to trenutno nimajo denarja. Nasprotno pa smo slišali od direktorja Bresta, da poslovne banke, zlasti na področju SR Srbije z veliko radodarnostjo preko domačih proizvajalnih organizacij delijo sredstva trgovcem za odobravanje potrošniških posojil. Položaj Bresta pa je še toliko bolj težaven, ker je povpraševanje po njegovih izdelkih, zlasti po zadnjem salonu pohištva v Beogradu, izredno.

„Kako najti pot iz te zadrege, res ne vem?“ se sprašuje inž. Jože Strle. „Morali bi sklepati pogodbe za naslednje leto, pa se nimamo česa oprjeti. Si lahko predstavljate, v kakšnem položaju smo tisti, ki vodimo podjetje?“

druga knjiga krajevnega leksikona slovenije

DZS KNJIGA VSEBUJE NA-
DROBNE OPISE NASLED-
NJIH OBČIN:

ČRNOMELJ — DOMŽALE
— GROSUPLJE — KAMNIK —
KOČEVJE — LJUBLJANA —
BEŽIGRAD — LJUBLJANA-
MOSTE-POLJE — LJUBLJA-
NA-ŠIŠKA — LJUBLJANA-
VIČ-RUDNIK — METLIKA —
NOVO MESTO — RIBNICA —
TREBNJE.

V posebnih poglavjih bo
opisano mesto Ljubljana s po-
sebnim ozirom na njeno uprav-
no politično, prometno kultur-
no in gospodarsko funkcijo v
preteklosti in sedanjosti.

Knjigi bo priloženih sedem
preglednih zemljevidov občin v
merilu 1:100.000 in večbarvni
načrt Ljubljane po najnovejših
podatkih.

DRUGA KNJIGA KRAJEV-
NEGA LEKSİKONA SLOVE-
NIJE bo zajela okoli 2.000 sa-
mostojnih naselij in obširen oris
mesta Ljubljane. V primerjavi s

prvo knjigo Krajevnega leksi-
kona Slovenije so opisi v drugi
knjigi bistveno dopolnjeni, ker
zajemajo tudi zgodovino po-
sameznih šol in vseh količjak
umetnostno pomembnih cer-
kva. Med opise naselij so uvr-
ščena tudi tista naselja, ki so
bila med zanjo vojno uničena in
so sedaj opustela. Drugo knjigo
sta — tako kot prvo — uredila
dr. Roman Savnik in prof.
France Planina.

Druga knjiga krajevnega le-
ksikona Slovenije prinaša naj-
prej opise občin po abecednem
redu in nato v okviru vsake
občine še opise posameznih
krajev z naslednjimi podatki:
nastanek in razvoj, glavne zna-
čilnosti reliefa, klime, vodovja,
vegetacije, kratek vsebinski pre-
gled naselitve, gibanje prebival-
stva v zadnjih 100 letih, pregled
celotnega gospodarstva po pa-
nogah, prometne zveze, turi-
zem, kulturne ustanove, šole,
kulturno-zgodovinski spome-
niki, pomembni domačini po-

sameznega kraja itd.

DRUGA KNJIGA KRAJEV-
NEGA LEKSİKONA SLOVE-
NIJE BO ZANESLJIV in nepo-
grešljiv informator občinam,
upravnim organom, vodstvom
političnih organizacij, gospo-
darskim podjetjem, kulturnim
in znanstvenim ustanovam, šo-
lam in vsem, ki kakorkoli sode-
lujejo v upravnem, političnem,
gospodarskem in kulturnem živ-
ljenju.

DRUGA KNJIGA KRAJEV-
NEGA LEKSİKONA SLOVE-
NIJE bo imela okoli 700 strani
velikega formata (21 x 29 cm),
natisnjena bo na brezlesnem pa-
pirju in vezana v polusnje. Cena
za prednaročnike: 240 din. Ta
znesek lahko naročniki porav-
najo tudi v 10 mesečnih obro-
kih po 24 din. V prosti prodaji
bo knjiga dražja. Knjiga je že v
tisku in bo kmalu izšla. Sub-
skripcijska cena velja do izida
knjige.

Založba hkrati opozarja, da
ima v zalogi še izvode

PRVE KNJIGE KRAJEV-
NEGA LEKSİKONA SLOVE-
NIJE, KI ZAJEMA NA-
DROBNE OPISE NASLED-
NJIH OBČIN:

AJDOVŠČINA — CERKNI-
CA — IDRIJA — ILIRSKA BI-
STRICA — IZOLA — JESE-
NICE — KOPER — KRANJ —
LOGATEC — NOVA GORICA
— PIRAN — POSTOJNA — RA-
DOVLJICA — SEŽANA —
ŠKOFJA LOKA — TOLMIN —
TRŽIČ — VRHNIKA.

Cena prve knjige je 120 di-
narjev (polusnje). Pri nakupu
obeh knjig imajo naročniki prav
tako ugodnost 10-mesečnega
obročnega odplačevanja.

NAROČILA SPREJEMAJO
vse knjigarne v Sloveniji in za-
stopniki založbe. S priloženo
naročilnico lahko tudi nepo-
sredno naročite knjigo pri
upravi

DRŽAVNE
ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA,
MESTNI TRG 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam Naročam tudi
DRUGO KNJIGO KRAJEVNEGA PRVO KNJIGO KRAJEVNEGA
LEKSİKONA SLOVENIJE LEKSİKONA SLOVENIJE
vezano v polusnje za ceno 240 din. vezano v polusnje za ceno 120 din.

Naročnino bom poravnal: — takoj
— v 10 mesečnih obrokih po din

Knjigo pošljite na naslov:
— stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve

(Neustrezno prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Zaposlen pri:

IZ RAZGOVORA Z DIPL. INŽ. MARKOM KR ŽIŠNIKOM, GENERALNIM DIREKTORJEM TITOVIH ZAVODOV LITOSTROJ

Trikrat v gorišču

NELIKVIDNOST IN PREZASEDENOST ZMOGLJIVOSTI, ZATO PA TEŽAVE PRI IZPOLNJEVANJU ROKOV — V OSPREDJU POZORNOSTI VSEH »LITOSTROJCEV«

Titovi zavodi LITOSTROJ so eden redkih proizvajalcev investicijske opreme, ki svoj proizvodni program dosledno razvijajo na osnovi lastnih projektov in lastne tehnologije. Če tako usmerjenega proizvajalca, ki se razen vsega drugega odloči tudi za izdelovanje raznih viličarjev, hidravličnih stikalnic in podobnih proizvodov, kakršnih v Jugoslaviji poprej nismo proizvajali, „postavimo“ v naše domače razmere, ki jih še danes simbolizira nekakšno oboževanje skoraj vsega, kar je uvoženo, je razumljivo, da je moralo miniti precej časa, preden so se kupci izdelkov Litostrojskega serijskega programa otresli nezaupanja in rezerviranosti.

Tudi ta čas je minil. Zdaj v Litostroju ugotavljajo, da ob naj-
boljši volji ne morejo zadovoljiti povpraševanja po viličarjih, da
zanemanje za hidravlične stikalnice močno narašča, da so spet
uspeli z izvozom turbin v Kenijo in Argentino ter da so naj-
ugodnejši ponudniki še v treh državah, da skratka, ni več problem
izdelati in prodati proizvode, ampak je zanje najbolj kočljivo vpra-
šanje, v kakšnih razmerah dosega svojo proizvodnjo.

O teh in drugih aktualnih vprašanjih smo se pogovarjali z gene-
ralnim direktorjem Titovih zavodov LITOSTROJ inž. Markom
Kržišnikom.

„Ob vsem ponosu in zadovoljstvu, da imamo končno le zasedene
vse zmogljivosti in sklenjene pogodbe tudi za daljše obdobje vna-
prej, sta v ospredju naše pozornosti dva, med seboj tesno povezana
problema: nelikvidnost in težave pri izpolnjevanju dogovorjenih
rokov,“ je poudaril inž. Marko Kržišnik.

NELIKVIDNOST IN ENOTNOST TRGA

Od celotne proizvodnje investicijske opreme, pri kateri je treba
omeniti tudi ladijske motorje, črpalke in različne izdelke po po-
sebnih naročilih, so Titovi zavodi LITOSTROJ pred dvema letoma
izvozili nekako 10 % svoje proizvodnje, medtem ko se je po letoš-
njih pogodbah delež izvoza povečal za 3 %. Od preostanka pri-

bližno desetino prodajo slovenskim kupcem, drugo pa kupcem iz
drugih republik in pokrajin v državi.

„Zaradi takšne regionalne usmerjenosti prodaje seveda dosti bolj
kot naša konkurenca občutimo zapiranje trga,“ je nadaljeval inž.
Marko Kržišnik. Tovarna IVO LOLA RIBAR iz Zeleznika v Srbiji
proda približno polovico proizvodnje, hrvaška podjetja v njihovi
republikli kako tretjino proizvodnje itd. Samo po sebi v tem ne bi
bilo nič narobe, saj vsakdo in povsod po svetu poskuša zajeti
domači trg in zadostiti njegovim zahtevam. Žal pa se dogaja, da so
nam odgovorni predstavniki bank iz drugih republik dali jasno
vedeti, da denarja ne bodo „spustili“ iz njihovega območja, še zlasti
pa ne prek republiške meje, oziroma da klirinška poravnava terjatev
pomeni največ, na kar se pristanejo.

Tako doživljamo naravnost paradoksalne pojave. Zmogljivosti
imamo več kot zasedene, proizvodnja je razprodana, denarja pa ni
od nikoder!

Hkrati s tem, pravzaprav zavoljo tega se je tudi naše finančno
poslovanje razdelilo na dve področji:

- klirinška poravnava terjatev,
- čisti dinarski obtok sredstev

Do polovice vsega tistega, kar LITOSTROJ potrebuje za nor-
malno proizvodnjo, lahko pridemo s klirinškimi poravnami. Za
drugo polovico pa brez dinarskih sredstev ne gre. Za zdaj jih pri
kupcih in dolžnikih nekako še izviramo. Imamo pač z njimi dobre
poslovne in še boljše osebne stike. Smo pa vseeno zaskrbljeni, kaj
in kako bo, če se bo zapiranje trga stopnjevalo. Že v sedanjih
razmerah in ob sedanji nelikvidnosti je namreč težko videti pot do
enotnosti jugoslovanskega trga.

Lov za dinarjem in za likvidnimi sredstvi se z vsem tem, kar sem
povedal, nikakor ne zaključuje. Mislim moramo na to, kaj bo, če se
razmere glede dinarske likvidnosti kljub vsem ukrepom in napo-
vedim le ne bi popravile. Rešitev vidimo v povečanemu izvozu. Če
naše sedanje izvozne pogodbe pokrivajo nekako 30 % naših zmog-
ljivosti, smo si z našim dosedanjim izvozom pri tujih kupcih ustva-

rili tolikšen ugled in zaupanje, da smemo računati s povsem real-
nimi možnostmi, da bi v dveh, treh letih delež izvoza dosegel polo-
vico naše celotne rarealizacije. Povem naj tudi to, da so za nas
enako zanimivi partnerji s konvertibilnega kakor tudi s klirinškega
področja. Zadnje čase se, denimo, še posebej krepi sodelovanje s
socialističnimi državami in med njimi zlasti z Romunijo.“

KONEC OSIPA DELOVNE SILE?

Kakorkoli je za Titove zavode LITOSTROJ razveseljivo, da vlada
konjunktura za prodajo izdelkov iz njihovega proizvodnega pro-
grama tako na domačem kot na tujem tržišču, pa je manj ugodno,
da zavoljo številnih vzrokov, med katerimi velika fluktuacija ni na
zadnjem mestu, zamujajo pri dogovorjenih rokih.

„Zelo pogosto se primeri, da smo v zamudi za 5 do 6 mesecev,
včasih pa celo za leto dni,“ je dejal generalni direktor inž.
Kržišnik. To se dogaja kljub temu, da skušamo vplivati na ljudi,
naj bi delali tudi v podaljšanem delovnem času, ker nam pač
manjka kadrov. Zato pomeni pri izpolnjevanju naših bodočih na-
črtov — predvsem pa plana za naslednje leto — najvažnejšo stra-
teško točko povečanje števila zaposlenih. Za zdaj so sicer naši
uspehi na tem področju še skromni, kajti tudi v svetu vlada
konjunktura za tisto vrsto delovne sile, kot jo potrebujemo pri nas.
Vendar pa se mi zdi, da se zadnje mesece razmere že spre-
minjajo. Tudi v našem podjetju smo namreč začeli ugotavljati, da
je osip manjši od priliva, da konjunkturalna gibanja v svetu počasi že
vplivajo tudi na zaposlovanje pri nas. Zato bi si skoraj upal trditi,
da bomo tudi dobili potrebne kadre, kar bi nam potem tudi omo-
gočilo uresničenje naših ciljev. Gre pa nam, kot sem že rekel, za
močnejšo usmeritev v izvoz, pri čemer svojega ugleda ne smemo
zapravljati z zamujanjem rokov, za promptnejše dobave domačim
kupcem, na sploh pa za čimboljši izkoristek vseh naših možnosti.
Poglejte: samo v naši projekciji dela 200 ljudi z zelo bogatimi
izkušnjami. Že to nam zagotavlja, da z našim programom v razvoju
ne bomo zaostajali. Toda — potrebujemo ljudi, ki bodo tudi uresni-
čevali tisto, kar programira naš možganski trust, če tako rečem;
ljudi, ki bodo s svojim delom in pravočasno pripomogli k hitrej-
šemu obračanju sredstev in s tem k boljšemu poslovnemu uspehu
podjetja.“

„KAJ PA AVTOMOBILI?“

Sedanja montaža avtomobilov RENAULT, ki naj bi sčasoma
prerasla v dokaj obsežno kooperacijo, pri naših ljudeh vzbuja še
posebno zanimanje. Kako je torej z avtomobili iz Litostroja?
Generalni direktor inž. Marko Kržišnik je takole odgovoril:

„Povsem realno računamo, da bo bodoči zunanjetrgovinski
režim povsem uknil možnost devizne prodaje avtomobilov v Jugo-
slaviji in da bodo domači proizvajalci lahko prodali samo tolikšno
število doma zmontiranih ali kompletiranih avtomobilov tuje proiz-
vodnje, kolikor bo sicer znašala njihova vrednost dobav tujim part-
nerjem.“

Trenutno stanje pa je takšno, da sta LITOSTROJ in RENAULT
podpisala projekt, po katerem bi izvoz avto delov za vozila fran-
coskega proizvajalca v obdobju do leta 1975 postopoma naraščal in
dosegel povprečno letno vrednost izmenjave 15 milijonov dolarjev
v obeh smereh. Za dve tretjini našega izvoza naj bi poskrbel LITO-
STROJ, za tretjo tretjino pa njegovi kooperanti.

(Nadaljevanje na 22. strani)

Kooperacija s francoskim partnerjem se praktično torej deli na dve področji: na tisto, ki naj bi ga pokrivali domači kooperanti, in na tisto, ki je obsežnejše ter zahtevnejše ter za katero je neposredno zadolžen LITOSTROJ.

Francoski partner trenutno že prevzema kakih deset pozicij iz kooperantskega dela projekta o sodelovanju. Gre za različna tesnila, žaromete in avtomobilska stekla. Pričakujemo, da bo RENAULT kmalu začel prevzemati tudi večje količine avtoelektričnih proizvodov: starterjev, dinamov, akulatorjev in podobnih izdelkov. Lahko rečem, da je to področje našega sodelovanja s tovarno RENAULT na najboljši poti, da bodo v predvidenem času in brez večjih težav uresničeni dogovorjeni načrti.

Glede drugega dela sodelovanja s francoskim partnerjem pa samo to-le: če naj bi LITOSTROJ dobavljal za 10 milijonov dolarjev sestavnih delov na leto, se bo moral odločiti za precej veliko investicijo. Ker pa v Jugoslaviji še nimamo niti približno točne predstave o novem deviznem režimu in drugih instrumentih zunanje trgovine ter kooperacijskih odnosov z inozemstvom, bomo z odločitvijo o investicijah počakali, dokler pač ne bodo ti instrumenti znani. Verjamem, da z odgovorom niste najbolj zadovoljni, ampak resnica je taka in drugače ne moremo ravnati. Povem pa, da bi LITOSTROJ v okviru pogodbe s tovarno RENAULT lahko dajal našemu trgu po 15.000 avtomobilov na leto, če bi bili predpisi taki, kot si jih želimo in s kakršnimi smo računali takrat, ko smo navezovali stike s francoskim partnerjem."

TEHNIČNI PODATKI

R-12

Prvič je bil pri nas zastopan na „Salonu avtomobilov“ v Beogradu lani. Tam je vzbudil veliko zanimanje, temu primerno pa se je tudi dobro prodajal. Motor s 1289 ccm pri 5250 obr/min doseže 60 KM/SAE, je zelo udoben, ima povsem luksuzni videz, zanimiv pa je zaradi svoje oblike, ki je pri Francozih nismo vajeni. Doseže maksimalno hitrost več kot 140 km/h.

R-16

To je naš stari znanec v nekoliko prekrojeni obleki. Moč njegovega motorja je pri 5000 obr/min 71 KM/SAE. Je zelo udoben avto, predvsem za dolge relacije. Njegova maksimalna hitrost presega 150 km/h, poraba goriva 9,8 litra.

V prihodnjem letu bo stekla tudi prodaja Renaultovega vozila R-12 Break. To vozilo bo uporabno tudi za prevoz manjših tovorov in se ga bodo prav gotovo najbolj razveselili obrtniki in manjša podjetja.

Lepotec iz Renaultovega programa – R 12

Kurjavo je zamenjala voda

Večja mesta v svetu grade običajno za svoje mestne potrebe toplotne, ki oskrbujejo mesta s toplotno in električno energijo. Mesta imajo vse preveč pomembnih ustanov in podjetij, ki nikakor ne smejo ostati niti za hip brez toplotne in električne energije, zato je taka kombinacija izvora energije nujna.

Ljubljanci so se za toplotno ogrevanje že pred drugo svetovno vojno, vendar je prišlo do konkretnih študij šele v letu 1948. Leta 1959 je bil že izdelan investicijski program za toplotno in njeno toplotno omrežje. Počakati pa je bilo treba še štiri leta, da smo v Ljubljani pričeli z gradnjo tedanje toplotne v Mostah, ki je bila nato tudi v štirih letih zgrajena (oktobra 1967. leta). Še pred začetkom gradnje toplotne v Mostah pa je bila leta 1961 preurejena stara, klasična termoelektrarna v Slomškovi ulici, tako da je že v tem letu oskrbovala prvega odjemalca toplotne energije. Priključena moč je takrat znašala 1,1 Gcal/h, s čimer je bilo možno ogrevati 10.000 kv. metrov stanovanjskih površin, dolžina vročevodnega omrežja pa je znašala 1,5 km.

SKOKOVITO NARAŠČANJE POTROŠNJE

Vse do leta 1966 je zagotavljala toplotne potrebe stara termoelektrarna v Slomškovi ulici ter kotlarni v Vodmatu in pri Infekcijski kliniki. Tega leta je znašala priključna moč že 31,2 Gcal/h, kar je lahko ogrevalo 300.000 kv. metrov stanovanjskih površin, dolžina vročevodnega omrežja pa je bila 7,2 km. V tem letu je bil zgra-

jen glavni vročevodni vod od toplotne v Mostah do termoelektrarne v Slomškovi ulici ter je tako toplotna v Mostah že prevzela pokrivanje tedanje potrošnje, ki je pričela skokovito naraščati. Letošnja priključna moč je že blizu 185 Gcal/h in lahko ogreva 1.700.000 kv. metrov stanovanjskih površin, dolžina vročevodnega omrežja pa že znaša 35,5 km.

Toplotna v Mostah ima instalirane 64 MW električne moči, 100 Gcal/h toplote za ogrevanje in 80 t/h tehnološke pare. Tehnološko paro so pričeli pošiljati po omrežju leta 1966, in sicer je takrat znašal letni odvzem 12.000 ton, dolžina omrežja pa je bila 5,2 km. Letno porabi kotlarna 500 do 600.000 ton rjavega premoga ali lignita s kalorično vrednostjo od 2.300 do 3.100 cal/kg. Možna letna proizvodnja toplotne znaša 367 milijonov kWh električne energije pri 6.300 obratovnih urah, 212.000 Gcal/h toplotne energije in 400.000 ton tehnološke pare. Naraščanje potrošnje toplotne energije je skoraj že doseglo rob letne zmogljivosti

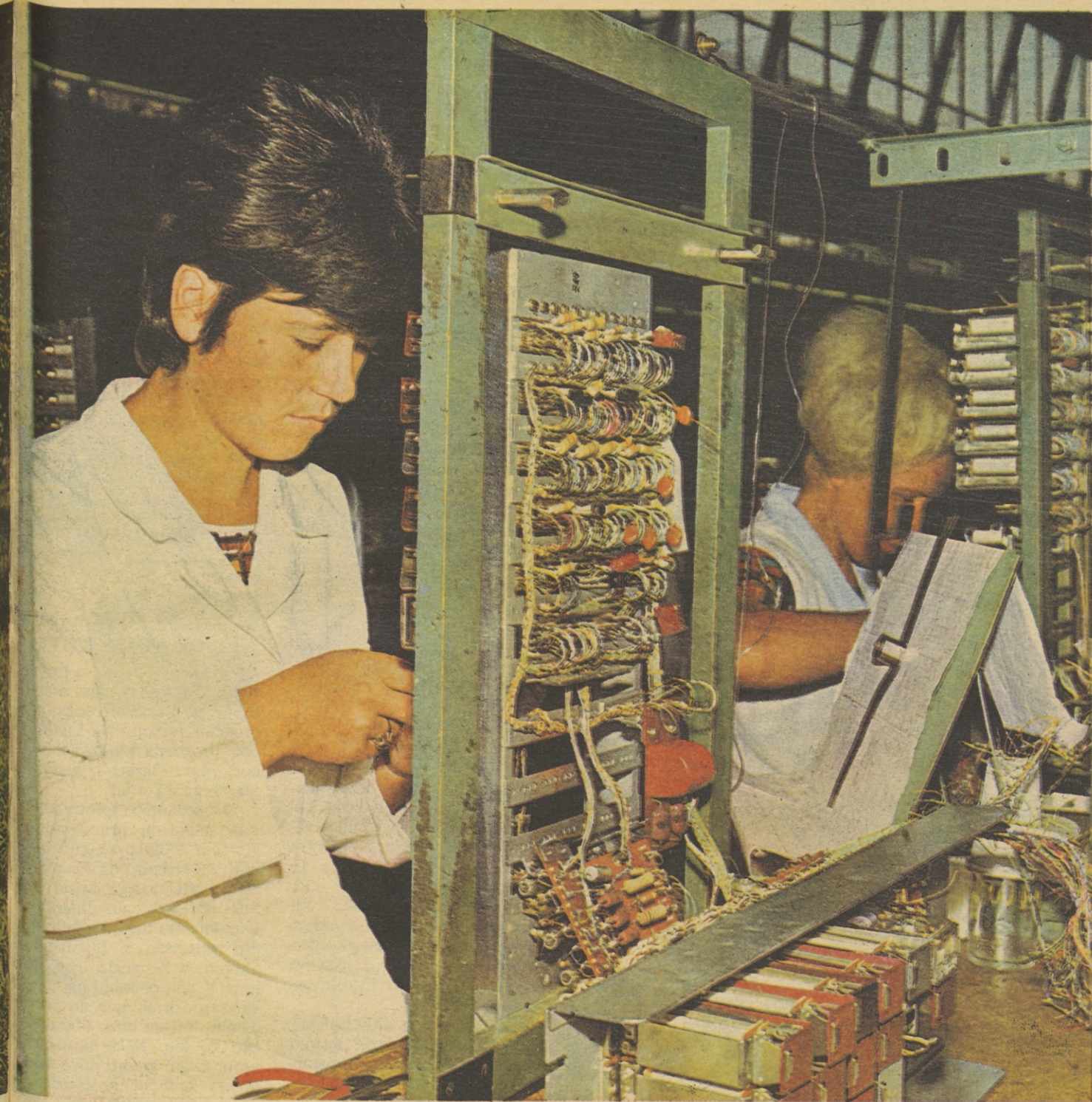
toplotne, kar je narekovalo projektiranje nove kotlarnice v Šiški z zmogljivostjo 100 Gcal/h toplote za ogrevanje v prvi fazi in z 20 T/h tehnološke pare, ki naj bi začela obratovati že prihodnje leto.

KAJ NAJ BI VEDEL OBČAN?

Občane mesta Ljubljane izmed vseh treh produktov proizvodnje toplotne prav gotovo najbolj zanima uporaba toplotne energije za ogrevanje stanovanjskih prostorov, lokalov, pisarn itd. Toplotna po vročevodnem omrežju, ki se vedno bolj širi po vsem mestu, dobavlja odjemalcem toplotno energijo za ogrevanje kot za pripravo tople vode za potrošnjo. Glede na potrebe po toploti v ogrevalni sezoni od 15. septembra do 15. maja ter za potrebe priprave toplote za potrošnjo skozi vse leto, se v toplotni uravnava temperatura vroče vode v vročevodnem omrežju glede na zunanjo temperaturo zraka, pri čemer je količina vode v omrežju stalna. Ko preseže zunanja temperatura +5 stopinj Celzija, pa je potrebna še regulacija količine vroče vode v priključni postaji odjemalca. Vroča voda kroži v zaprtem sistemu in ogreva ogrevalni sistem odjemalca ter se nato ohlajena vrača v toplotno. Zato morajo potrošniki v primeru slabega ogrevanja najprej poiskati razne napake predvsem v lastnem ogrevalnem sistemu, ki je priključen na vir toplotne energije.

Vir energije za Ljubljano je v Mostah

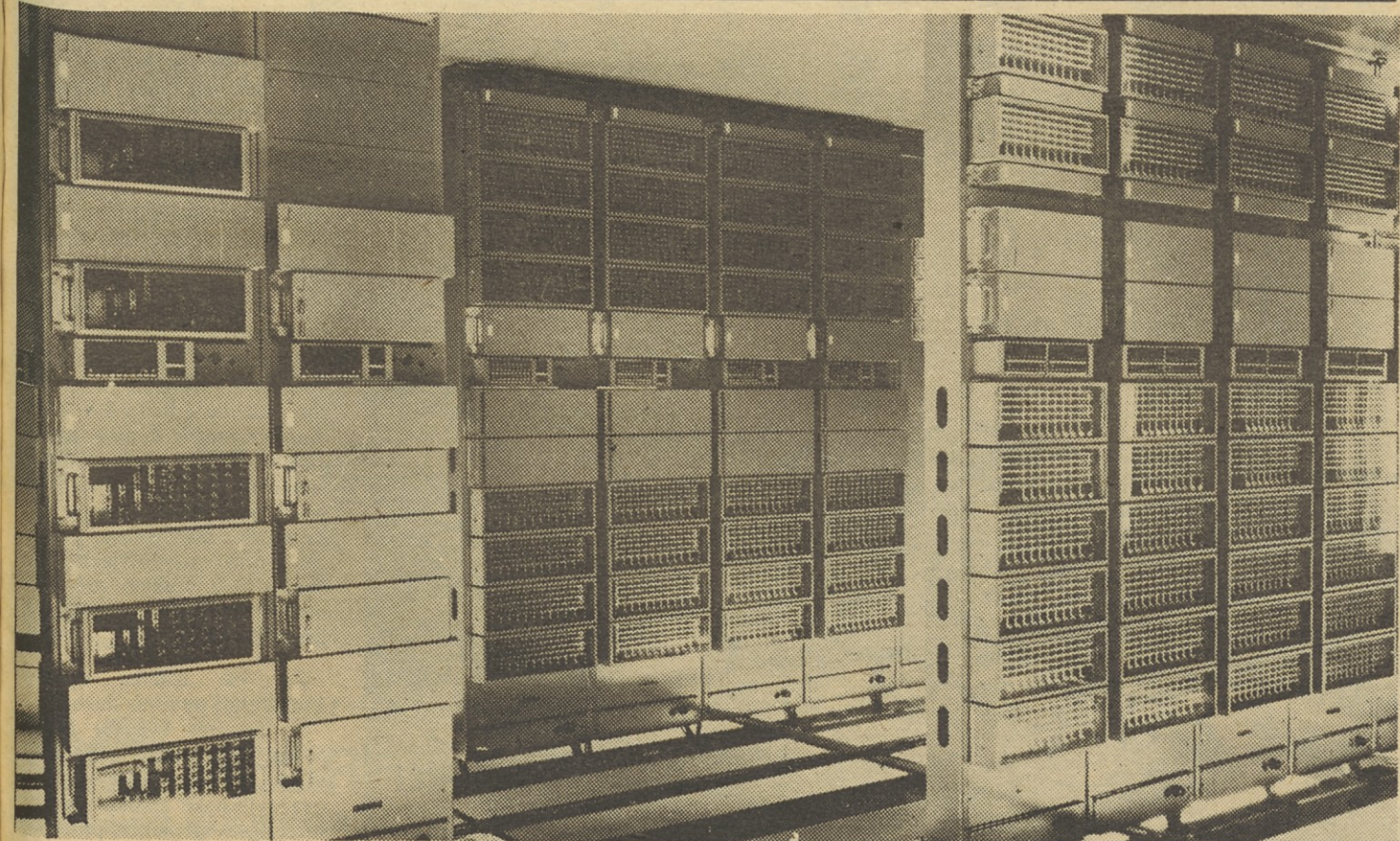

Delo pri montaži avtomatskih telefonskih central je zelo zahtevno. Potrebne so spretnosti ženske roke. Zato je v kranjski Iskri pri tem delu zaposlenih veliko deklet

● O DANAŠNJEM IN JUTRIŠNJEM TRENUTKU KRAJSKE ISKRE GOVORI NJEN DIREKTOR DIPL. EKONOMIST JOŽE HUJS

Dvakrat prelomno leto

● V TOVARNI ELEKTROTEHNIČNIH IN FINOMEHANIČNIH IZDELKOV ISKRA V KRANJU VZTRAJAJO NA STALIŠČU, DA MORAJO POSTATI VSAJ TOLIKO EVROPSKA, KOT SO DANES JUGOSLOVANSKA TOVARNA

Ena izmed številnih avtomatskih telefonskih central javnega sistema, ki jih je izdelala in montirala Iskra. Na sliki: avtomatska telefonska centrala v Škofji Loki

Za tovarno elektromehaničnih in finomehaničnih izdelkov ISKRA v Kranju je letošnje leto dvakrat prelomno. Najprej zato, ker je za njimi 25 let uspešnega dela in razvoja, ki je spodbujal in tudi pogojil nastanek današnje „vesoljne“ Iskre, znotraj katere kranjska tovarna prav v jubilejnim letu dosega nepričakovano ugodne proizvodne in poslovne rezultate. Drugo, za prihodnost kranjske Iskre pomembnejšo, pravzaprav zgodovinsko prelomnico pa pomeni odločitev, da bodo prešli od izdelovanja klasičnih elektromehaničnih telefonskih central na elektronske izvedbe, ki na tem področju telekomunikacij pomenijo edino perspektivno usmeritev.

Z željo, da bi o obeh prelomnicah izvedeli kaj več, da bi torej boljše spoznali današnji in jutrišnji trenutek tovarne elektromehaničnih in finomehaničnih izdelkov Iskra Kranj, smo direktorja te delovne organizacije dipl. oec. Jožeta Hujsa zaprosili za razgovor.

PRECEJ BOLJE, KOT SO RAČUNALI

Z gospodarskim načrtom za letošnje leto je kranjska Iskra predvidela 415 milijonov dinarjev celotnega dohodka, od tega 5,9 milijona dolarjev izvoza. Doslej so iztržili že 700 milijonov, v devetih mesecih pa izvozili za nekaj manj kot 5 milijonov din svojih proizvodov. Kateri so vzroki za tako nepričakovano visoko stopnjo rasti, pod kakšnimi pogoji in na račun kakšnih rezerv so to rast tudi dosegli? Direktor Hujs takole odgovarja na naše vprašanje:

„Če izvzamem malenkostno korekturo cen električnih števecv, je na močno povečano realizacijo vplival takorekoč v celoti povečani fizični obseg proizvodnje. V celotni proizvodnji predstavljajo izdelki s področja telefonije nekako polovico, četrtna odpade na električne števecv, četrtna pa na rotacijske stroje in stikala. Po vseh naših proizvodih, še zlasti pa po izdelkih s področja telefonije in po števcih vlada letos veliko povpraševanje tako na domačem kot na tujih trgih. Lahko rečem, da smo z določeno stopnjo konjunktore sicer računali, da pa nas je presenetilo nepričakovano veliko povpraševanje po električnih števcih na domačem trgu. Nekatera distributivna podjetja, predvsem iz SR Srbije, so se namreč odločila za uporabo dvotarifnih števecv, torej za zamenjavo sedanjih in tehnično še ne amortiziranih enotarifnih števecv. Ta njihova odločitev je bila povsem nepričakovana, tako da je povpraševanje znatno presehalo naše možnosti. Napeli smo sicer vse moči, vendar vsem naročilom trenutno še vedno ne moremo ustreči.“

Če letošnje ugotovljamo takšne razmere pri proizvodnji električnih števecv, lahko rečem, da smo pri proizvodih s področja telefonije napredovali tako daleč, da so se začeli zmanjševati zaostanki, ki smo jih doslej iz leta v leto „vlekli“ za seboj iz naslova je sklenjenih pogodb. Še več, kar zadeva naročila PTT podjetij, bomo v naslednjem letu končno na tekočem, tako kot zdaj izpolnjujemo naročila pri preostalih skupinah naših izdelkov.

Poudaril bi še, da smo nepričakovano visoko proizvodno rast dosegli na račun boljše izkoriščanja fizičnih zmogljivosti po eni ter s povečanim zaposlovanjem po drugi strani. Zaradi nepričakovane hitre rasti smo morali v nekaterih oddelkih vpeljati dodatne izmene. Število zaposlenih je tako že konec septembra doseglo raven, predvideno za konec leta.“

NAPAKA SE NI PONOVILO

Na področju telefonije kranjska ISKRA trenutno pokriva nekako polovico potreb jugoslovanskega trga. Čeprav je tako visok tržni delež ugoden, velja zapisati, da si ga je ISKRA priborila s trdim delom in z velikimi naporji ter kot nekakšen zamudnik na tem področju.

„Ko smo šele začeli s telefonijo, smo se – tako ugotovljamo zdaj – odločili povsem narobe, ker smo vztrajali pri takratnem koračnem sistemu,“ je poudaril Jože Hujs. „Menili smo, da je nesmiselno, če bi po vsej sili hoteli vpeljati nekaj takega, kar je šele na pohodu in še ne preizkušeno. Zato smo imeli velike težave, da smo se kasneje le vključili na naš trg tudi s sodobnejšim GROSSBAR sistemom. Ta spodrselj je za nas pomenil dragoceno šolo. S sklenitvijo licenčno-kooperacijskega dogovora z belgijsko tovarno BELL Telephone iz Antwerpna ne samo prehajamo od elektromehaničnih na elektronske izvedbe telefonskih central, ampak pravočasno, vsekakor pa dovolj zgodaj uvajamo najsoodobnejšo tehniko s tega področja telekomunikacij, kar seveda povečuje našo tržno sposobnost in nam zagotavlja perspektivo na tem področju vsaj za naslednjih 20 ali 25 let. Kakor je znano, se je za našo izvedbo elektronskih METACONTA central že odločila JPTT, ki je za bodočo tranzitne centrale pred časom razpisala mednarodno licitacijo. Tudi uspeh na tej licitaciji pomeni enega od vzrokov – čeprav ne edinega ali najvažnejšega – zakaj menimo, da ima ISKRA vse možnosti, da postane pretežni dobavitelj za izdelke s področja telefonije na domačem trgu in da bi se kot proizvajalec najsoodobnejših naprav uveljavila tudi v mednarodnih merilih.“

Omenil bi še, da je delovanje naših elektronskih central nadzorovano z računalniki in da se ISKRA po tej poti indirektno vpeljuje tudi v proizvodnjo računalnikov. Prezgodaj je še govoriti o vseh možnostih uporabe računalnikov, rečem pa lahko, da naša odločitev za tovrstno proizvodnjo kaže, da smo se otresli konservativizma in iz njega izhajajoče miselnosti. Tako zdaj vlagamo ogromne napore, da bi v sorazmerno kratkem času, ki nam je glede na že sklenjene pogodbe na voljo, tudi osvojili proizvodnjo central elektronske izvedbe. Z ene strani gre za usposabljanje kadrov, z druge pa za ustvarjanje tehničnih in prostorskih možnosti. Ljubljanski banki smo že predložili investicijski program, za katerega upamo, da bo v sorazmerno kratkem času tudi potrjen in da bomo dobili potrebne kredite. Kljub izredno slabim časom za tako velike investicije, kot jo predstavlja nova tovarna elektronskih central, pa ima naša investicija neko zelo dobro lastnost: za trg se namreč ni treba boriti, proizvodnja je za več let vnaprej razprodana na podlagi fiksnih pogodb. Zaradi tega tudi računamo na ugodno rešitev, oziroma na pozitivno stališče o našem investicijskem programu.“

NAJMANJ EVROPSKA TOVARNA

Kljub naraščanju proizvodnje v kranjski Iskri naj bi tudi v prihodnje njene posamezne dejavnosti ohranile tisti delež v skupni realizaciji, kot ga imajo zdaj. Jugoslovanski trg pa je veliko premajhen, da bi lahko sprejel vse, kar izdeluje kranjska Iskra, premajhen celo v primeru, če bi bila ta tovarna edina te vrste v državi. Izvoz torej predstavlja za Iskra ekonomsko nujnost, da bi racionalno in rentabilno izkoriščali zmogljivosti.

„Dobro vemo, da nam je obstoj zagotovljen samo v primeru, če v pravem pomenu besede postanemo evropska tovarna,“ je v zvezi s tem poudaril Jože Hujs. „To pomeni, da na evropski trg računamo v enaki meri in z enako težo kot na domačega. Zato tudi znana teza o nujnosti izvoza v višini 30 % do 40 % slovenskega bruto produkta pomeni za nas nekaj povsem normalnega, nekaj, za kar se sami zavezujemo že precej časa in kar bomo, po vseh znanih sodeč, v kranjski Iskri dosegli že v nekaj letih. Rečem pa lahko tudi to, da izvoz, ki je pred petimi ali šestimi leti predstavljal za nas še čisto izgubo, danes že pomeni rentabilno dejavnost, da se torej zanj odločamo tako zaradi ekonomske nujnosti, to je velikih serij in polne zaposlitve zmogljivosti kakor tudi zaradi koristi, ki jih taka usmeritev prinaša...“

Trikrat prvi

● V NASLEDNJIH DESETIH LETIH BO LJUBLJANSKA TOVARNA ILIRIJA ZGRADILA NOVE PROIZVODNE PROSTORE V INDUSTRIJSKI CONI V KOZARJAH NA VIČU

Če bi hoteli kratko predstaviti današnjo Ilirijo, tovarno kemičnih izdelkov iz Ljubljane, potem bi lahko zapisali:

Ilirija se je v minulih desetih letih razširila iz obrtniške delavnice v sodobno organizirano

tovarno. Pred dobrimi desetimi leti je znašala v tej tovarni vrednost osnovnih sredstev komaj 300.000, lastnih obratnih sredstev pa so imeli tedaj za 1.300.000 dinarjev. Danes pa znaša vrednost osnovnih sred-

stev skupaj z lastnimi obratnimi že dobrih 70 milijonov dinarjev.

„V desetih letih smo torej vložili v razvoj podjetja blizu 70 milijonov dinarjev, brez vsakršnih bančnih kreditov,“ je ponosno povedal dipl. inž. Jože

Richter, direktor tovarne. „V teh dobrih desetih letih pa smo bruto produkt povečali od deset milijonov dinarjev na 85 milijonov dinarjev, s tem da danes v naši tovarni že znašajo povprečni osebni dohodki na zaposlenega 1.830 dinarjev.“

Ilirija — taka, kot je danes. Po letu 1975 pa bo v industrijski coni na Viču zrasla nova tovarna kemičnih proizvodov

USPEH OB MINIMALNEM POVEČANJU CEN

Značilno za Ilirijo je, da je takšen obseg proizvodnje doseglo ob minimalnem povečanju cen in s povečano kvaliteto svojih izdelkov. V desetih letih so se cene njihovih izdelkov povečale komaj za 26 %, kar je ob naraščajoči inflaciji stroškov minimalno povečanje.

„Vse, kar smo zgradili, smo naredili z lastno akumulacijo,“ se je pogovoru pridružil še dr. Marjan Poženel, vodja razvojnega sektorja v tovarni. „Povedati tudi velja, da se v vseh letih v Iliriji nikoli nismo širili več, kot smo se mogli. Zato imamo danes kar za 40 milijonov dinarjev lastnih obratnih sredstev. Marsikdo nam seveda očita, zakaj se še bolj ne razmahamo, ko pa imamo denar. Res je, da bi se lahko, a smo raje previdni. Nočemo, da bi nam postala odeja prekratka, zato danes nismo nikomur ničesar dolžni. Celo to počnemo, da dobaviteljem plačujemo blago vnaprej. Res pa je, da so naši kupci dolžni kar 20 milijonov dinarjev...“

NAJVEČJI V FRIZERSKI KOZMETIKI

Ilirija je danes v državi največji proizvajalec frizerske kozmetike. Tudi z drugimi kemičnimi izdelki je Ilirija osvojila velik del jugoslovanskega tržišča: z najrazličnejšimi kremami za čevlje pokriva 37 odstotkov potreb tržišča, s parketnimi loščili 34 odstotkov, njena proizvodnja sveč pa pokriva celo 60 odstotkov jugoslovanskih potreb.

Kako je vse to Iliriji uspelo? „Po vsej Jugoslaviji imamo razporeno mrežo naših zastopnikov, ki lepo obvladajo jugoslovansko tržišče,“ razlaga dr. Marjan Poženel. „V podjetju

deluje služba za raziskavo tržišča, ki naše zastopnike tudi usmerja. Toda naš uspeh ni le v tem, da imamo široko razporeno mrežo zastopnikov, saj jih imajo navsezadnje tudi druge tovarne. Naš uspeh v osvajanju jugoslovanskega tržišča je v treh prednostih. Prvič, gre za kvaliteto naših izdelkov, ki je vsaj za „ščepec“ boljša od izdelkov drugih tovrstnih proizvajalcev. Nato, izredno solidni smo pri izpolnjevanju rokov glede dobave blaga našim kupcem. In slednjič, znali smo si tudi v najhujših časih zagotoviti reprodukcijsko blago.“

V osvajanju tržišča v frizerski kozmetiki — Ilirija je s temi izdelki v Jugoslaviji praktično brez konkurence — pa je odigral veliko vlogo Narta studio, ki je namenjen vzgoji vseh jugoslovanskih frizerjev. „Sreča pri tem je, da imamo v Narta studiu dobre strokovnjake s Ferijem Podržajem na čelu,“ pravi dr. Marjan Poženel.

NOVO DESETLETJE — NOVE PERSPEKTIVE

V Iliriji pa so si za prihodnost že začrtali petletni srednjeročni in desetletni dolgoročni program razvoja. Na kratko je oba programa obrazložil dipl. oec. Janez Ogrinc iz analitsko planskega sektorja:

„S sedanjim proizvodnim programom in pri vlaganju v glavni in novo strojno opremo, računamo, da bomo do 1975. leta dosegli bruto produkt 150 milijonov dinarjev. V tem obdobju tudi moramo zgraditi skladišča v Ljubljani, v Skopju, v Beogradu in v Sarajevu. V tem obdobju naj bi število zaposlenih poraslo od sedanjih 460 na blizu 600 delavcev. Po letu 1975 pa nameravamo začeti graditi novo tovarno za kemične proizvode, in sicer v industrijski coni viške občine.“

Samorastniki v Hočah

● ATMOS SE IZ DNEVA V DAN BOLJ ŠIRI. LETOS BODO USTVARILI ŽE ZA 37 MILIJONOV DINARJEV PROMETA

Tovarna industrijske opreme, metalnih konstrukcij in livarna ATMOS v Hočah je bila ustanovljena 1957. leta in je zrasla iz obrtne delavnice v Mariboru na Šentiljski cesti 42. Tedaj je tovarna zaposlovala 80 delavcev, ki so ustvarili za blizu 6 milijonov dinarjev prometa. Danes pa Atmos zaposluje 342 delavcev, ki bodo do konca leta

ustvarili že dobrih 37 milijonov dinarjev prometa.

NE ZMOREJO VSEH NAROČIL

Sprva je podjetje delalo jeklene konstrukcije za tovarniške zgradbe in nadstrešnice, ukvarjali pa so se tudi s ključavničarstvom. S tem proizvodnim programom pa niso bili dolgo za-

dovoljni. Najprej so proizvodni program razširili na izdelavo termo cistern, nato pa še na gradbeno dvigala. Za tako proizvodnjo pa so postali prostori pretisni. Zato so tovarno pred devetimi leti preselili v Hoče, kjer so bile vse možnosti za nadaljnji razvoj podjetja. Pri tem jih je s kratkoročnimi krediti podpirala tudi Kreditna

banka Maribor.

Danes je zanimanje za Atmosove proizvode takšno, da ne zmorejo vseh naročil. Naročniki morajo na njihove izdelke čakati do 60 dni.

KAKŠEN IMAJO PROIZVODNI PROGRAM?

Naštetimo nekaj zanimivosti iz njihovega proizvodnega pro-

grama. Pri opremi za asfaltiranje baze so najzanimivejše termocisterne tipa OLU z lastnim in tipa TRABANT brez lastnega gretna, ki služijo za shranjevanje bitumena in njegovo ogrevanje v asfaltnih bazah. Zmogljivost teh cistern je od 20 do 50 kub. metrov. Razen tega proizvajajo v tej vrsti opreme še filossilose za avtomatsko doziranje ka-

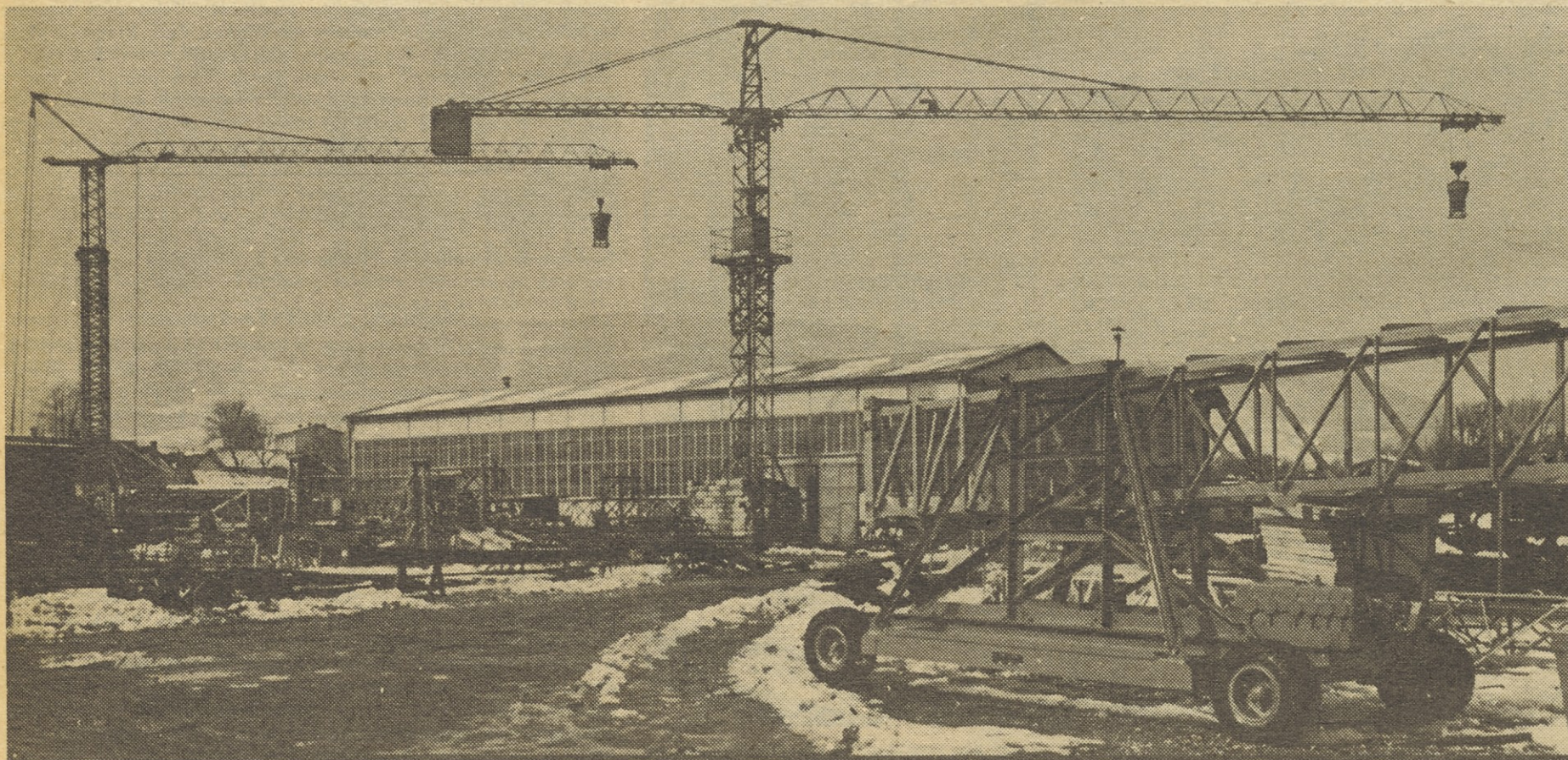
mene moke, za asfaltna baze, ki potrebujejo večjo zalogo asfaltna mase, pa termosilose. Izdelujejo še bitumenske črpalke z zmogljivostjo 25 litrov na minuto ter cisterne za gorivo.

Atmos proizvaja tudi štiri tipe gradbenih dvigal in sicer D-619, D-628, D-621 in D-1035, katerih prednost pred drugimi podobnimi dvigali je lahka, enostavna in hitra montaža. Dvigala je možno upravljati tudi daljinsko. Izdelujejo pa tudi mostna dvigala do nosilnosti 10 ton in z razponom mostu do 25 metrov. V Atmosu imajo tudi livarno za odlitke iz sive litine in aluminija. Letno lahko proizvedejo 1000 ton sive litine in 100 ton aluminija.

Iz raznovrstnega Atmosovega proizvodnega programa moramo omeniti tudi proizvodnjo kosilnic s priključkom na traktor, dolžine 1,5 do 1,8 metra, skeletne profile za opremo skladišč in trgovin, nadstrešnice in konstrukcije za različne dvorane. V prihodnjem letu pa bodo začeli še s proizvodnjo posipalcev cest ter dvigala tipa D-850-20 z dolžino ročice 20 metrov in z nosilnostjo 850 kilogramov.

Za vse izdelke opravlja Atmos tudi servisno službo.

V zadnjem času je Atmos posegel tudi na zunanja tržišča. V Zvezo republiko Nemčijo izvažajo livarske odlitke in konstrukcijske elemente, prihodnje leto pa bo začel izvažati dvigala za gradbeništvo tudi v nekatere vzhodne države.

Na proizvodnjo dvigal za potrebe gradbeništva so v Atmosu zelo ponosni. Prihodnje leto bodo začeli izdelovati nov tip dvigala D-850-20

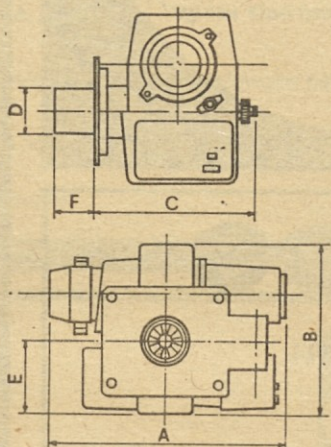
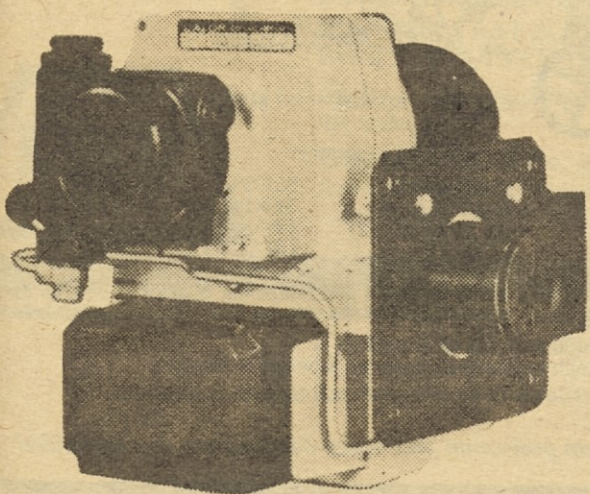
GORILNIKI Tik-Lamborghini

TIK
KOBARID

Gorilniki GO 3,5, GO 4 in GO 7 so namensko konstruirani za ugraditev v manjše kotle za centralno ogrevanje, generatorje toplega zraka, kuhinjske štedilnike, itd. Moderni tehnično izpopolnjeni gorilnik daje vrsto prednosti uporabe kot:

- Delovanje brez šuma, kar daje možnost uporabe gorilnika v prostorih, kjer je ta lastnost posebno zaželjena.
- Mala dimenzija gorilnika omogoča minimalno uporabo razpoložljivega prostora.
- Popolno izgorevanje goriva, daje inštalaciji ekonomičnost in ne povzroča onesnaženje ozračja zaradi dimnih plinov.
- Avtomatska naprava zagotavlja pravilno delovanje gorilnika s pomočjo fotocelice in upravljanje gorilnika na daljavo s pomočjo sobnega in kotlovega termostata.

GO 3,5
GO 4
GO 7
GO 7,5

Tehnični podatki

Tip	Max. poraba goriva kg/h	Toplotna kapaciteta Kcal/h		Moč elektromotor. 220/50	Max. viskoz. goriva pri 20° C
		min	max		
GO 3,5	3,5	20 400	35 700	HP 0,125	1,6° E
GO 4	4	35 400	40 800	HP 0,125	1,6° E
GO 7	7	40 800	71 400	HP 0,125	1,6° E
GO 7,5	7,5	71 400	76 500	—	—

Izmere v mm

Tip	A	B	C	D	E	F
GO 3,5	310	235	200	65	100	40
GO 4	310	235	215	65	100	40
GO 7	310	235	215	77	100	50
GO 7,5	—	—	—	—	—	—

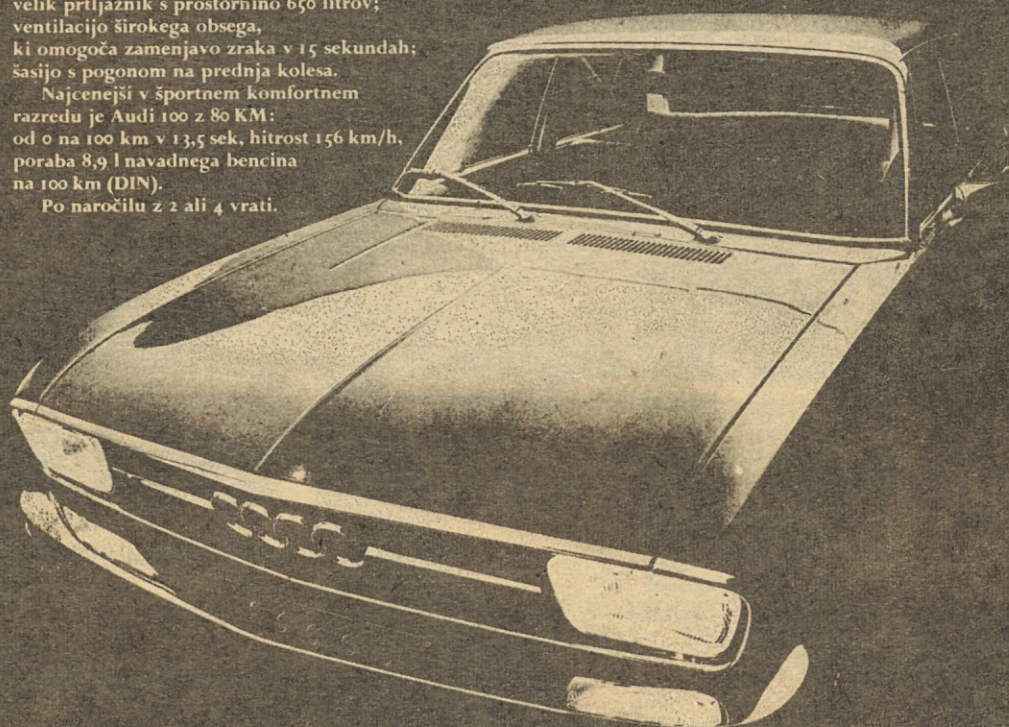
Audi 100: športne lastnosti. Audi 100: komfort. Audi 100: tehnika.

V športni komfortni razred uvrščamo tri tipe vozil Audi 100: Audi 100 z 80 KM, Audi 100 S z 90 KM ter Audi 100 LS s 100 KM.

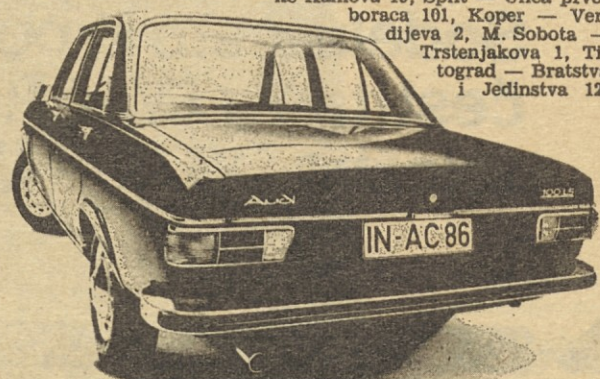
Vsi trije Audi ji imajo udobne sedeže za pet oseb; velik prtljažnik s prostornino 650 litrov; ventilacijo širokega obsega, ki omogoča zamenjavo zraka v 15 sekundah; šasijo s pogonom na prednja kolesa.

Najcenejši v športnem komfortnem razredu je Audi 100 z 80 KM: od 0 na 100 km v 13,5 sek, hitrost 156 km/h, poraba 8,9 l navadnega bencina na 100 km (DIN).

Po naročilu z 2 ali 4 vrati.

Vse informacije in preizkusne vožnje pri AVTOCOMMERCE, Ljubljana, Trdinova 4, in pri predstavništvi: Beograd — Katančeva 18, Zagreb — Varšavska 4, Sarajevo — Kralja Tomislava 19, Novi Sad — Bul. M. Tita 9, Skopje — Orce Nikolov 29, Rijeka — J. Polić Kamova 19, Split — Ulica prvoboraca 101, Koper — Verdijevega 2, M. Sobota — Trstenjakova 1, Titograd — Bratstva i Jedinstva 12.

AUDI NSU

"TITAN"

tovarna kovinskih izdelkov
in livarna Kamnik

proizvaja:

- fitinge črne in pocinkane
- ključavnice navadne in cilindrične
- obešanke navadne in cilindrične
- motorne mesoreznice in drobilke za orehe
- ulitke iz temprane litine za avtomobilsko, strojno in elektro industrijo.

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše izdelke.

Čestitamo za praznik republike — 29. november!

gradbeno podjetje

MEGRAD

ljubljana, celovška 136

čestitamo za praznik republike

"špedtrans" maribor

Mednarodni in tuzemski transporti Maribor, Meljska c. 18

Opravljamo tuzemske in mednarodne Transporte od 5 do 25 ton, na vseh relacijah Evrope, pa tudi v Turčijo, Iran in Pakistan.

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike - 29. november in jim toplo priporočamo naše usluge!

HELIOS

KEMIČNA INDUSTRIJA DOMŽALE, Ljubljanska 114

BARVE - LAKI - EMAJLI - KITI -
ŠKROBI - DEKSTRINI - LEPILA -
UMETNE SMOLE

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike - 29. november!

Sodelavcem in poslovnim prijateljem
čestita za DAN REPUBLIKE
založba OBZORJA Maribor

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV MARIBOR

TOVORNJAKI - AVTOBUSI - SPECIALNA VOZILA - ZRAČNO HLAJENI
DIESELSKI MOTORJI

Čestitamo za praznik republike - 29. november!

Feklotehna

EXPORT - IMPORT
MARIBOR, PARTIZANSKA C. 34

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike - 29. november in jim želimo še mnogo delovnih uspehov.

GORIŠKA BRDA
ZADRUŽNA KLET DOBROVO

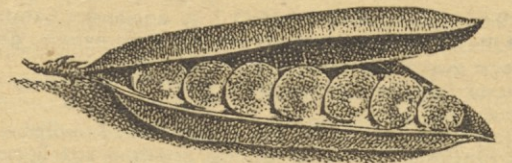
čestita vsem delovnim ljudem za praznik republike - 29. november!

TRGOVSKO PODJETJE
ZARJA Ormož

Vsem našim kupcem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike - 29. november

POVRTNINA MARIBOR

Trgovsko podjetje na veliko in malo s kmetijskimi pridelki, Tržaška c. 111.

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike - 29. november!

Koloniala

export - import - en gros - en detail

s poslovnimi enotami v:

MARIBOR	SLOVENSKI BISTRICI
POLJČANAH	SENTILJU
DRAVOGRADU	ORMOŽU
PREVALJAH	GRAD ŠTATENBERG

vam nudi celotno oskrbo s prehrabnim blagom in blagom dnevne rabe v svojih grosističnih skladiščih in v svojih prodajalnah širom po Sloveniji in Hrvaški. Na željo vas bodo obiskovali naši trgovski predstavniki.

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike!

ŽIVILSKI KOMBINAT

intes

Ob nakupu v vaši trgovini zahtevajte in izbirajte vedno kvalitetne INTES testenine in moko, INTES izdelke prodajajo vse trgovine s prehrabnim blagom.

Čestitamo vsem poslovnim prijateljem za praznik republike - 29. november!

PODJETJE ZA TEHNIČNO-ZAŠČITNA DELA IN IZVAJANJE INŽENIRINGA MARIBOR, TRŽAŠKA C. 44

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike - 29. november!

INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE,
LJUBLJANA, TITOVA C. 37

IMP

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike - 29. november!

OPEKARNA KOŠAKI / MARIBOR

GRADITELJI! PRÉDEN SE ODLOČITE ZA GRADNJO SVOJEGA DOMA, SE POSVETUJTE Z NAŠIM TEHNIČNIM ODDELKOM O IZBIRI OPEČNIH IZDELKOV

NA VAŠO ŽELJO VAM DOSTAVIMO BREZPLAČNI CENIK IN PROSPEKT NAŠIH IZDELKOV.

ISTOČASNO VAS OBVEŠČAMO, DA PRIČNEMO Z MESECEM DECEMBROM SPREJEMATI PREDPLAČILA ZA PRIHODNJE LETO. ZAGOTOVITE SI PRAVOČASNO OPEČNE IZDELKE. OBIŠČITE NAS.

PRIPOROČA SE OPEKARNA KOŠAKI MARIBOR *Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike – 29. november!*

Lesno industrijski kombinat Liko Vrhnika

S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI:
TOVARNA VRAT BOROVNICA in
PARKETARNA VERD

čestita za dan republike – 29. november vsem poslovnim partnerjem in se priporoča za nadaljnje sodelovanje!

Izdelujemo in nudimo: notranja vrata, garažna in vhodna vrata, vratna krila, parket, ornament parketne plošče ter žagan les.
Informacije: telefon 70-152, Vrhnika

LIKO
VRHNIKA

JUGOTEKSTIL, LJUBLJANA

KK "TEHNOSERVIS"

PTUJ

Priporočamo avtomatski kopirni aparat „TEHNOMATIC 70“

To je naš nov proizvod – naša lastna zamisel.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik republike – 29. november!

Gozdno gospodarstvo Maribor

GOZDNIMI OBRATI: RUŠE, LOVRENC NA POHORJU, PODVELKA, OŽBALT OB DRAVI, MARIBOR, REKA-POHORJE, SLOVENSKA BISTRICA, OPLOTNICA, PTUJ IN ORMOŽ

OBRATOM ZA GRADNJE
OBRATOM ZA UREJANJE GOZDOV
OBRATOM ZA LOV IN RIBOLOV in
OBRATOM ZA GOSPODARJENJE S STANOVANJSKIMI HIŠAMI

ureja, neguje, vzgaja in gospodari z gozdovi SLP ter gozdovi v državljanski lastnini, samostojno gradi gozdne komunikacije in gozdarske stavbe, goji divjad in izvaja lovski in ribolovni turizem.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike!

Tovornjake in specialna motorna vozila nosilnosti 2 in 5 t, avtobuse AS-3500 ter nadomestne dele za vsa vozila TAM nabavite po tovarniških prodajnih cenah v

PRODAJNI ORGANIZACIJI,
TAM, MARIBOR,
Ljubljanska 6 in Glavni trg 25

Vsem našim poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike – 29. november!

TOVARNA AVTOOPREME PTUJ

ŠOFERJI!

PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE

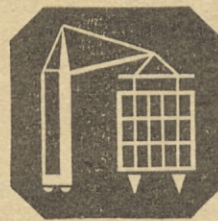
- varnostne pasove
- programatorje za reguliranje delovanja brisalcev stekla in vključevanje opozorilnih utripalk
- zunanja ogledala (retrovizorje)
- toplovodne grelce za kamione in avtobuse

ZAHTEVAJTE NAŠE PROSPEKTE

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike – 29. november!

Podjetje za visoke gradnje STAVBAR MARIBOR

Industrijska ulica 13, tel.: 22-958, 25-630

Projektira in gradi vse objekte s področja visokogradenj doma in v tujini.

Vsem poslovnim prijateljem čestitamo za praznik republike – 29. november ter jim želimo še mnogo delovnih uspehov!

Večji vpliv gospodarstva na denarno poslovanje

● RAZGOVOR Z IVANOM SIMONČIČEM, POMOČNIKOM DIREKTORJA LJUBLJANSKE BANKE

Minuli torek, 23. novembra, je imela Ljubljanska banka svoj deveti redni zbor. Osrednji točki dnevnega reda sta bili: poročilo izvršnega odbora k osnutkom pogodb o ustanovitvi Ljubljanske banke in o statutu Ljubljanske banke, in pa poročilo k osnutkom poslovne politike in kreditne bilance Ljubljanske banke za leto 1972. Ker je sicer v navadi, da ima banka svoj redni zbor v začetku leta, to je po zaključku računa, nas je zanimalo, kateri glavni vzroki so narekovali sklic tega zasedanja in pa seveda – katere glavne novosti se obetajo v poslovanju tega našega denarnega zavoda. Pogovarjali smo se s pomočnikom direktorja Ljubljanske banke Ivanom SIMONČIČEM.

„Po našem statutu nimamo izrednega zbora,“ je v začetku pogovora pojasnil Ivan SIMONČIČ, „enkrat letno imamo redni zbor, in to res bolj v začetku leta, po zaključnem računu. Sklicanje zbora pa so v tem trenutku narekovali potrebe po prilagajanju banke ustavnim dopolnilom in pa nekatere spremembe, ki so nastale v njenem notranjem razvoju. Bistvenije spremembe so se zgodile zlasti letos, ko je Ljubljanska banka pospešila proces svoje dekoncentracije poslovanja. To pa je, prenašanje poslovnih pristojnosti na podružnice. Višek je dosegel ta proces z ustanovitvijo podružnice v Ljubljani, na katero smo prenesli velik del poslov in pristojnosti osrednje poslovne enote.“

– Torej sta v zadnjem času potekala v Ljubljanski banki hkrati dva procesa – integracija po eni in dekoncentracija po drugi strani. Katere pristojnosti bo še obdržala osrednja poslovna enota?

„Gre predvsem za vzdrževanje stikov in poslov z republiški organi, ustanovami in skladi, za poslovanje z nekaterimi skupnimi

sredstvi, kot so na primer sredstva za energetiko itd. Zlasti pa se bo osrednja poslovna enota ukvarjala z usklajevanjem, usmerjanjem in pretakanjem zbranega denarja znotraj banke.“

– Kaj sta še glavni cilj in smisel te dekoncentracije poslovanja? „Predvsem moram poudariti, da so vse te spremembe v skladu z duhom in intencijami ustavnih amandmajev. Omogočile bodo krepitev vpliva ustanoviteljev na delovanje banke pri odločanju o denarnih zadevah. Ustanovitelji se bodo lahko prek poslovnih odborov in zborov podružnic bolj aktivno vključevali v delovanje naše ustanove na vseh nivojih odločanja.“

– Na dnevnem redu zasedanja tega zbora je razprava o osnutkih pogodb o ustanovitvi Ljubljanske banke, njenega statuta, poslovne politike in kreditne bilance. Kaj bi nam lahko na kratko rekli o teh osnutkih?

„Vsi osnutki teh dokumentov so celota, jedro pa je ustanovitvena pogodba. ta pogodba določa način, kako bodo komitenti uresničevali svoje interese na področju zagotavljanja denarja za reprodukcijo. Status Ljubljanska banka je izdelan na temelju te pogodbe.“

– Kaj pa poslovna politika in kreditna bilanca?

„Projekcija poslovne politike predstavlja v bistvu aplikacijo in konkretizacijo obeh omenjenih sporazumov naših komitentov – ustanovitvene pogodbe in statuta.“

– Gre torej v bistvu za sporazum?

„Konkretna poslovna politika in kreditna bilanca sta v bistvu sporazum o tem, kako bodo naši komitenti v naslednjem razdobju, to je v razdobju enega leta, uresničevali svoje interese. Odražati pa

Ivan Simončič, pomočnik direktorja Ljubljanske banke

mora poslovna politika seveda tudi objektivne razmere in pogoje, katerih deluje banka.

Gre pa še za neko drugo novost: doslej je zbor banke dobil izdelan predlog načrta poslovne politike, ki ga je lahko kvečjem še dopolnil. Vpliv te institucije na poslovno politiko je bil torej omejen na zaključno fazo, to je, na sprejemanje. To pot pa imamo opravka s kvalitetno spremembo, ki je v tem, da je na zasedanju zbora v razpravi šele osnutek, ki vsebuje mnoga stališča, ki jih treba v razpravi šele verificirati, in ki utegnejo doživeti marsikakršne spremembe.“

– Na tem zboru torej ne gre za dokončen sprejem poslovne politike?

„Razprava se bo nadaljevala tudi še po zboru, do naslednjega zbora banke, ki bo predvidoma februarja prihodnje leto. Takrat bomo projekt poslovne politike dokončno določili.“

– Ali naj bi bila to stalna praksa v prihodnjem življenju vašega denarnega zavoda?

„Tak postopek se najbrž ne bo vsako leto ponavljal. Leto imamo dokaj izjemen položaj. Nakopičilo se je veliko novih problemov, znotraj banke so zavladali bistveno drugačni odnosi omenil sem že potrebo po reorganizaciji, ki jo narekujejo ustavnim dopolnilom – razen tega pa imamo letos povrh vsega še izredno težave zaradi znane splošne nelikvidnosti gospodarstva!“

– Na katerih izhodiščih temelji osnutek poslovne politike? „Koncept poslovne politike, kot smo ga predvidevali v gradivu za ta zbor banke, izhaja predvsem iz dveh izhodišč:

Prvič ugotavljamo, da se situacija na področju likvidnosti jugoslovankega gospodarstva še naprej pospešuje in da ne moremo računati s tem, da se bodo te razmere bistveno izboljšale. To nam kuje naši banki, da še naprej posveča izredno pozornost varovanju tekoče likvidnosti, saj bi imela nelikvidnost banke usodne posledice za vse gospodarstvo!“

– Kaj nameravate storiti, da bi ublažili ta problem?

„Spričo tega dejstva smo v osnutku te politike predlagali predvsem usmeritev predvsem v tem smislu, da bi v okviru skupnih naložb zmanjšali udeležbo investicijskih kreditov, povečali pa udeležbo kratkoročnih kreditov. In drugič, osnovno izhodišče naše poslovne politike temelji tudi na dejstvu, da postajajo podružnice naše banke čedalje bolj poslovno samostojne. Vendar pa se zavedamo, da ta samostojnost ne sme okrniti vseh tistih prednosti, ki jih banki in sploh našemu bančništvu prinašajo integracijski procesi. To je, vzemimo koncentracija kapitala, hitrejša pretakanje denarja itd. V tem smislu posvečamo v naši poslovni politiki posebno pozornost splošnemu združevanju denarnih sredstev znotraj banke.“

Ivan Simončič je v tem pogovoru med drugim še poudaril, da sta osnutek poslovne politike in osnutek kreditne bilance kljub vsemu temu še naprej ambiciozna, saj predvidevajo, da bodo lahko tudi v prihodnje presejali jugoslovansko poprečje glede porasta denarnih sredstev, ki jih zbirajo (močno depozitna funkcija!) in glede povečevanja kreditnih naložb.

Na koncu tega pogovora smo postavili tovarišu Ivanu Simončiču še nekoliko „občutljivejša“ vprašanja: kaj menite o zvišanju obrestnih mer? Ali bo imel ukrep, ki se ga je poslužila neka jugoslovanska banka, kakšne širše splošne posledice na področju finančnega poslovanja v jugoslovanskem gospodarstvu?

„Če se zvišujejo obrestne mere drugje, seveda ne moremo dopustiti, da bi bili naši vlagatelji prikrajšani. Je pa zviševanje obrestnih mer vprašanje, ki ga je treba rešiti sporazumno med vsemi jugoslovanskimi bankami. Če bo vsaka banka po svoje, neodvisno od drugih, reševala ta problem, bi to pripeljalo do anarhističnega tekmovanja, ki bi nam škodovalo.“

– In nazadnje, tovariš Simončič, kaj menite o problemu specializacije denarnih zavodov? Mnogi se namreč sprašujejo, ali je tak sistem bančništva v naši državi, v katerem se oblikujejo močne „nacionalne banke“, ki se ukvarjajo prav z vsemi denarnimi posli, res najbolj ustrezen?

„Priznam, da so kreditni in sploh denarni posli drugod po svetu bolj specializirani in da imamo pri nas res preveč koncentrirane različne funkcije oskrbovanja reprodukcijskega procesa z denarjem in kapitalom. Dobro bi bilo, če bi postal tudi naš instrumentarij financiranja reprodukcijskih procesov bogatejši in pestrejši, saj se spričo te koncentracije v nekem smislu res oblikuje monopolističen položaj banke. Vendar pa je to proces, ki bo terjal veliko dela in časa. Zdaj je naša osnovna naloga, da napravimo iz naše banke organizacijo združenega gospodarstva, ki bo imelo kar največji vpliv na njene odločitve. Prenos pristojnosti na podružnice, to je približanje neposrednemu gospodarstvu v organizacijskem smislu – pa je sestavni del te osnovne naloge.“

